Gemeente Losser

Gemeenterekening

2025

losser.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**

Aanbiedingsbrief 3
Leeswijzer 6
Financiële toelichting 8

Jaarverslag **10**

1. Programmaverantwoording **10**

1.1. Programma Onmeunig mooi Losser 10
1.2. Programma Wendbare organisatie en transparant bestuur 40

2. Paragrafen **47**

2.1. Lokale heffingen 48
2.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 52
2.3. Onderhoud kapitaalgoederen 58
2.4. Financiering 65
2.5. Bedrijfsvoering 70
2.6. Verbonden partijen 76
2.7. Grondbeleid 84
2.8. Openbaarheidsparagraaf Woo 90

Jaarrekening **91**

3. Financiële positie **92**

3.1. Overzicht van baten en lasten 92
3.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 93
Toelichting taakvelden programma Onmeunig mooi Losser 95
Toelichting taakvelden programma Wendbare organisatie en transparant bestuur 104
3.3. Overzicht kredieten 108
3.4. Overzicht taakvelden 115
3.5. Begrotingsrechtmatigheid 117
3.6. Incidentele baten en lasten 121
3.7. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke- en semipublieke sector (WNT) 126
3.8. Verantwoordingsinformatie over specifieke Single Information, Single Audit 129

4. Balans **133**

4.1. Balans per 31-12-2025 133
4.2. Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 135
Toelichting: 138
Toelichting 149
4.3. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 161

5. Rechtmatigheidsverantwoording **163**

6. Bijlagen **165**

6.1. Beleidsindicatoren 165
6.2. Monitor Sociaal Domein 169

7. Overige gegevens **171**

8. Controleverklaring accountant **172**

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad

Losser, 27 mei 2026

Onderwerp: jaarstukken 2025

Inleiding
Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet bieden wij de jaarrekening en het jaarverslag over 2025 aan. Met deze stukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde bestuur.

Verantwoording afleggen
De vastgestelde gemeentebegroting 2025 inclusief zes begrotingswijzigingen nadien, is het uitgangspunt voor de beleidsmatige en financiële verantwoording.

Financieel resultaat over het jaar 2025
We sluiten de gemeenterekening 2025 af met een tekort van € 3,3 mln. De ratio van het weerstandsvermogen komt uit op 6,6.
Bij de vaststelling van de begroting door de Raad is voor 2025 een nadelig saldo voorzien van € 3,1 mln. Het uiteindelijke resultaat hierdoor wijkt hier € 200.000 nadelig af.

Kosten van de jeugdzorg
Bij de berekening van het beschikbare budget voor Jeugdzorg in de Financiële Rapportage (FR25) is een aframing doorgevoerd waarbij uitsluitend rekening is gehouden met de realisatie tot dat moment. De reeds afgegeven, maar nog niet gerealiseerde indicaties zijn daarbij abusievelijk buiten beschouwing gelaten. Als gevolg hiervan is het toegekende budget in de Financiële rapportage van 2025 circa 1,5 miljoen lager vastgesteld dan noodzakelijk. Het geconstateerde verschil zegt niets over het al dan niet succesvol zijn van het beleid. Vanuit het beleid bezien zijn we, zoals de accountant vorig jaar ook al geconstateerd heeft, in control. Tegen de landelijke trend in zien we nu al een voorzichtige daling van de kosten op met name de jeugdzorg ten opzichte van 2024.

Verplichte bijstelling voorziening pensioenen wethouders
De gemeente is genoodzaakt een aanzienlijk bedrag toe te voegen aan de voorziening pensioenen wethouders. Op grond van wet- en regelgeving dient deze voorziening per 1 januari 2028 te worden overgedragen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Bij de bepaling van de hoogte van het over te dragen bedrag is de dekkingsgraad van het ABP bepalend. Deze bedraagt momenteel 123,5%. De bestaande voorziening was gebaseerd op een dekkingsgraad van 100% van de pensioenverplichting. Als gevolg van het verschil tussen beide dekkingsgraden is een aanvullende dotatie noodzakelijk. Dit betekent dat bovenop de huidige voorziening een bedrag van € 870.000 extra is gestort om aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen.

Hogere kosten bedrijfsvoering
In 2025 is sprake geweest van een aantal incidentele tegenvallers op het onderdeel bedrijfsvoering die hebben geleid tot budgetoverschrijdingen. De gemeente is geconfronteerd met een naheffing op energiekosten, met een nadeel van circa € 350.000. Daarnaast heeft een correctie op de verzekeringskosten over 2024 geresulteerd in een extra last van € 200.000. De personeelskosten vallen eveneens hoger uit dan verwacht, wel staat hier (deels) een onttrekking aan de reserves tegenover. En er zijn vanuit de gemeente Enschede alsnog facturen ontvangen voor IT faciliteiten, wat heeft geleid tot een nadeel van € 200.000. Dit

komt door een herberekening door een hoger aantal IT-accounts en het overbrengen van applicaties naar de cloud.

Gerealiseerde resultaten en uitgevoerde projecten

De gemeente Losser heeft het afgelopen jaar aantoonbare resultaten gerealiseerd. Zowel binnen het sociaal domein als in het fysieke domein zijn diverse projecten uitgevoerd en belangrijke stappen gezet. Dit heeft bijgedragen aan de kwaliteit van leven, de leefomgeving en de ondersteuning van inwoners en ondernemers. Hieronder volgt een selectie uit de vele onderwerpen en activiteiten die in 2025 zijn opgepakt:

Opgave sociaal domein

- **Doorontwikkeling jeugdhulp en Wmo (inkoop en toegang):** In 2025 is verder gewerkt aan de implementatie van de nieuwe regionale inkoopmodellen voor jeugdhulp en Wmo. Deze modellen dragen bij aan het principe dat ondersteuning zo licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig worden ingezet; in lijn met de |hervormingsagenda Jeugd en de lokale visie. Tegelijkertijd is gestart met de versterking van de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp, onder meer door de inzet van verklarende analyses. Dit draagt bij aan betere en meer consistente besluitvorming, het beperken van onnodige instroom in zwaardere zorgvormen en het effectiever inzetten van ondersteuning. De verdere borging van deze werkwijze vindt plaats in 2026.
- **Structurele versterking sociale infrastructuur (Uniqo**): Samen met de gemeente Oldenzaal
  is een publiek-publieke samenwerking gerealiseerd met DCW en SWB voor de uitvoering van beschut werk. Deze samenwerking, Uniqo Twente, is in 2025 succesvol afgerond en heeft geleid tot een duurzame borging van beschut werk, versterking van de sociale infrastructuur en toekomstbestendige uitvoeringsafspraken.

Opgave wonen en leven

- Samen met woningcorporatie Domijn, Stichting Huurdersbelangen Losser (SHBL) en de gemeente Losser zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode tot 2030. Jaarlijks worden deze nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Een belangrijke afspraak is dat het aandeel sociale huurwoningen de komende jaren groeit richting 30%. Tot en met 2034 voegt Domijn 227 woningen toe aan de woningvoorraad.
- De pleinontwikkeling in het centrum van De Lutte is gerealiseerd. Daarnaast is het flankerende participatieproject ‘Gastvrij De Lutte’, een samenwerkingsproject met de dorpsraad De Lutte, succesvol afgerond.

Opgave toekomstbestendig buitengebied

- Klimaatadaptatie en wateropgaven: In 2025 is verder uitvoering gegeven aan klimaatadaptieve maatregelen die in 2024 zijn voorbereid. De verworven gronden voor de waterbergingsopgave in Overdinkel zijn betrokken bij het ontwerp- en uitvoeringsproces. Daarnaast zijn vervolgstappen gezet in de uitwerking van de Strategie Klimaatadaptatie Losser naar concrete maatregelen, zowel in de bebouwde omgeving als in het landelijk gebied.

Opgave bijdragen aan een beter klimaat

- In 2025 zijn 207 huishoudens ondersteund met isolatiesubsidies. Hiermee konden woningen worden verduurzaamd en het energiegebruik structureel worden verminderd.

Opgave wendbare organisatie en transparant openbaar bestuur

- Dienstverlening is nadrukkelijk gekoppeld aan participatie. Dit gebeurt door het werken met duidelijke kaders, professionele inzet van participatievormen en intensieve samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.

Een volledig overzicht van bereikte resultaten vindt u in de programmaverantwoording in hoofdstuk 1.

Vooruitblik en financiële opgave

Gezien de huidige financiële situatie en de ontwikkelingen die de komende jaren op de gemeente afkomen, is het noodzakelijk om vooruit te kijken en tijdig maatregelen te verkennen. De combinatie van een verslechterend financieel perspectief, stijgende kosten en onzekerheden rondom toekomstige inkomsten maakt dat de gemeente zich moet voorbereiden op lastige keuzes. Dit betekent dat ook het onderzoeken van ombuigingsmaatregelen onvermijdelijk is. Daarbij wordt ingezet op een zorgvuldige afweging, met oog voor maatschappelijke effecten, uitvoerbaarheid en het behoud van een duurzaam financieel evenwicht.

Accountantscontrole
De controleverklaring van de accountant maakt onderdeel uit van de jaarstukken 2025. De controle is gebaseerd op het door de raad vastgestelde Controleprotocol en het normenkader 2025, dat in de raad van 11 november 2025 is vastgesteld.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Losser

Secretaris, Burgemeester,

A. Oortgiesen J.B. Diepemaat

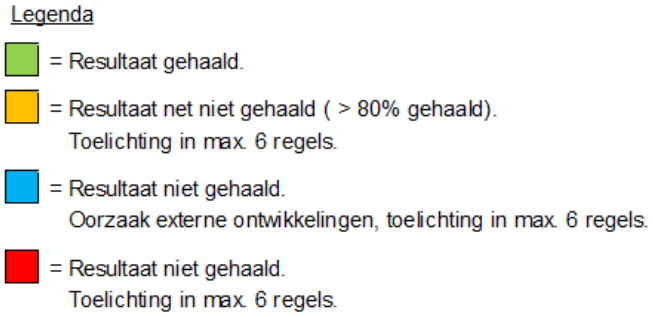
Leeswijzer

Voor u ligt de gemeenterekening 2025. Hierin kijken we terug op het jaar 2025 en leggen verantwoording af over de behaalde resultaten en besteding van middelen. Voor de controlerende rol van de Raad is een goede vergelijkbaarheid tussen de rekening en de begroting van groot belang. De gemeenterekening 2025 is gebaseerd op de gemeentebegroting 2025.

Opbouw gemeenterekening 2025 van de gemeente Losser
Net als de gemeentebegroting bestaat de gemeenterekening uit een beleidsdeel (jaarverslag) en een financieel deel (jaarrekening).

Programmaverantwoording
De belangrijkste beleidsmatige en financiële ontwikkelingen van het afgelopen jaar zijn in de programmaverantwoording weergegeven. Deze programmaverantwoording vormt hiermee een samenvatting en een startpunt voor de lezer/gebruiker. Voor het beter inzichtelijk maken van beleidsrealisatie; in hoeverre is uitvoering gegeven aan het voorafgestelde resultaat, is bepaald om in de P&C documenten te werken met kleurindicatoren. Op deze wijze wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het resultaat is behaald. Hiermee komen we ook tegemoet aan de wens van de raad om de gemeenterekening wat compacter te krijgen.

Er is gekozen om elk voorgesteld resultaat te kleuren in onderstaande kleuren. Alle resultaten met de kleur groen zijn gehaald. Voor alle resultaten met de kleur oranje geldt dat het resultaat bijna is gehaald. Dit betekent voor meer dan 80%. Voorbeelden hiervan zijn beleid is opgesteld maar besluit door de raad is in februari 2026. Omdat we merken dat soms factoren buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen, door o.a. wetgeving is besloten deze resultaten ook zichtbaar te maken. Voor de resultaten waar externe ontwikkelingen de oorzaak is wordt de kleurcodering blauw gebruikt. Voor resultaten die niet in bovenstaande categorieën valt is de kleurcodering rood. Deze resultaten zijn niet gehaald in 2025.

Jaarverslag
De programmaverantwoording (hoofdstuk 2) is opgebouwd uit 2 programma's; programma 'Onmeunig mooi Losser' en 'Wendbare organisatie en transparant bestuur'. Binnen deze inhoudelijke programma's wordt gewerkt aan vijf strategische opgaven.

1. Toekomstbestendig sociaal domein
2. Toekomstbestendig wonen en leven
3. Toekomstbestendig buitengebied
4. Bijdragen aan een beter klimaat
5. Wendbare organisatie, transparant openbaar bestuur

Dit is dezelfde indeling als de gemeentebegroting, waarmee een goede vergelijking tussen beide documenten mogelijk is. In de gemeentebegroting is elk programma opgebouwd volgens de drie w-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daardoor doen?
- Wat zijn de belangrijkste resultaten in 2025?

In de gemeenterekening geven we ook de verwachte kleurcodering voorjaarsnota 2025 (peildatum 1 april) weer. Op deze wijze wordt een mooie verbinding gemaakt met het vorige P&C document in de P&C cyclus. Hiermee komt inzicht in hoeverre we in staat zijn het verwachte resultaat in te schatten.

De paragrafen (hoofdstuk 2), bevatten de beleidslijnen met betrekking tot een aantal programma-overstijgende onderwerpen, zoals de lokale heffingen en het onderhoud kapitaalgoederen. Ze vormen een dwarsdoorsnede van de programma's. Met de onderwerpen die in de verschillende paragrafen aan bod komen, zijn vaak aanzienlijke bedragen gemoeid. Hiermee geven ze extra inzicht in de financiële positie van de gemeente Losser.

Jaarrekening
De jaarrekening (hoofdstuk 3 t/m 8) bevat de financiële verantwoording over 2025. Deze bestaat uit het overzicht van baten en lasten, de balans en de toelichtingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten hebben we de in het jaarverslag opgenomen cijfers verder in detail uitgewerkt en toegelicht. Per product geven we inzicht in de gerealiseerde baten en lasten. Afwijkingen ten opzichte van de begroting groter dan 50.000 euro zijn voorzien van een toelichting. De balans geeft inzicht in de bezittingen en vermogenspositie van de gemeente Losser en mutaties die zich hierin hebben voorgedaan. Met ingang van het verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Daarin legt het college verantwoording af over de rechtmatige totstandkoming van in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties.

De accountantscontrole richt zich vooral op de jaarrekening. De controle-verklaring van de accountant is opgenomen onder de overige gegevens.

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld in duizendtallen. Als gevolg van afrondingen is het mogelijk dat er kleine verschillen voorkomen in de tellingen van baten, lasten en balansposten.

Deze posten worden allemaal gepresenteerd als positieve bedragen. Bij de vergelijking van de realisatie van baten en lasten met de begroting (na wijziging) krijgt een nadeel een negatieve notatie met een min (minus) en een voordeel krijgt een positieve notatie. Een positief verschil (voordeel) betekent dat er minder lasten of meer baten zijn gerealiseerd dan verwacht. Bij een negatief verschil (nadeel) is het omgekeerde het geval (meer lasten of minder baten).

Financiële toelichting

De gemeenterekening 2025 sluit met een nadelig saldo van € 3.345.186. In de financiële rapportage 2025 gingen we nog uit van een klein voordeel op de saldo van € 259.000. Hieronder lichten we het nadelig saldo van € 3.345.186 op hoofdlijnen toe.

Zoals gebruikelijk zijn de risico's geactualiseerd. De ratio van het weerstandsvermogen is in 2025 6,6. Deze ratio ligt ruim boven de door de raad geformuleerde bandbreedte. Een nadere toelichting hierop is terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Verklaring op hoofdlijnen van het rekeningresultaat 2025:

Tabel 1, Analyse op hoofdlijnen van het rekeningresultaat

Taakveld	Saldo (bedragen x €1.000)
Uitgangspunt: begrotingssaldo 2025	-3.191
Netto effect VJN 2025 (onderdeel bestuursrapportage)	537
Netto effect Financiële rapportage 2025	2.933
Saldo na 'Tussentijdse rapportage'	279
Ontwikkelingen na Tussentijds rapportage	
Reserves	964
Voorzieningen pensioenen wethouders	-870
Bedrijfsvoering	-1.050
Wmo	50
Jeugd	-1.565
Inkomensregelingen	286
Riolering	-275
Grondexploitatie	-550
Treasury	-268
Milieu/duurzaamheid	-431
Overige mutaties	85
Totaal ontwikkelingen na tussentijdse rapportage	-3.624
Saldo Gemeenterekening 2025	-3.345

Bij het vaststellen van de begroting door de gemeenteraad (november 2024), was een nadelig saldo voorzien van € 3.191.000. Na de vaststelling van de Voorjaarsnota 2025/Bestuursrapportage (juli 2025) en de Tussentijdse rapportage (november 2025) was het verwachte saldo verbeterd tot een voordelig saldo van € 279.000.

Het uiteindelijke rekeningresultaat 2025 komt uit op € 3.345.186 negatief. In bovenstaande tabel hebben wij de grootste afwijkingen ten opzichte van de tussentijdse rapportage geschetst.

Een groot effect zien we terug op de Jeugdzorg. Op basis van de beschikbare informatie gedurende het jaar was de verwachting dat de kosten voor jeugdzorg lager zouden uitvallen dan begroot. Deze verwachting is ook verwerkt in de Financiële rapportage 2025. Dat heeft ertoe geleid dat in het najaar de ramingen voor de lasten neerwaarts zijn bijgesteld. Omdat hierbij onvoldoende rekening is gehouden met de afgegeven indicaties hebben we de kosten over 2025 te laag ingeschat. Ook bij de Voorziening pensioenen wethouders zien we een groot effect, hier is sprake van een verplichte bijstelling. Op grond van wet- en regelgeving dient deze voorziening per 1 januari 2028 te worden overgedragen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Bij de bepaling van de hoogte van het over te dragen bedrag is de dekkingsgraad van het ABP bepalend. Deze bedraagt momenteel 123,5%. De bestaande voorziening was gebaseerd op een dekkingsgraad van 100% van de pensioenverplichting. Als gevolg van het verschil tussen beide dekkingsgraden is een aanvullende dotatie noodzakelijk. Dit betekent dat bovenop de huidige voorziening een bedrag van € 870.000 extra moet worden gestort om aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Een ander groot nadeel is terug te vinden in de kosten van de bedrijfsvoering. Dit komt onder meer door hogere energiekosten door een afrekening over voorgaande jaren. Ook de kosten van de dvo vallen hoger uit door een hoger aantal IT-accounts en het overbrengen van applicaties naar de cloud. Ook zijn er hogere personeelskosten die deels uit de aanwending van reserves worden gedekt.

Voor een meer gedetailleerde toelichting op dit overzicht verwijzen wij naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 1 en de toelichting in hoofdstuk 3 van de jaarrekening 2025: ‘Financiële positie’. In het bij deze jaarstukken horende raadsvoorstel doen wij voorstellen voor bestemming van het rekeningresultaat 2025.

Structureel rekeningresultaat

Het is verplicht dat de jaarrekening inzicht geeft in de incidentele baten en lasten per programma. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6. Het saldo van incidentele baten en lasten is van belang. Aan de hand hiervan is het structureel rekeningresultaat te bepalen. Uit het overzicht van paragraaf 3.6 blijkt dat het saldo van de incidentele baten in 2025 uitkomt op -/- € 3.238.358. Het structureel rekeningresultaat bedraagt -/- € 106.828. Zie de tabel hieronder.

Tabel 2, Berekening structureel rekeningresultaat

		2025
A	Rekeningsaldo 2025	€ - 3.345.186
B	Totaal incidenteel deel rekeningsaldo	€ - 3.238.358
C=A-B	**Structureel rekeningsaldo**	**€ - 106.828**

Jaarverslag

1. Programmaverantwoording

De gemeente Losser kende in 2025 volgens de gemeentebegroting de volgende programma's:

1.1 Onmeunig mooi Losser
1.2 Wendbare organisatie en transparant bestuur

In de volgende paragrafen treft u per begrotingsprogramma de programmaverantwoording aan.

1.1. Programma Onmeunig mooi Losser

Inleiding jaarrekening 2025 – Opgave Sociaal Domein

Het sociaal domein is en blijft een omvangrijke en complexe opgave. De beleidsterreinen binnen deze opgave raken direct aan het dagelijks leven van onze inwoners: van bestaanszekerheid tot jeugdhulp, van participatie tot gezondheid, van inburgering tot inclusie en veiligheid. Juist vanwege die breedte en onderlinge samenhang brengen wij deze taakvelden samen binnen één opgave. In deze jaarrekening schetsen we het integrale beeld van 2025 en leggen we verantwoording af over de bereikte resultaten.

2025 stond in het teken van voortbouwen op de ingezette koers: versterken van de sociale basis, het bevorderen van gelijke kansen, het ondersteunen van een inclusieve en veilige samenleving en het vergroten van de vitaliteit van onze inwoners. Tegelijkertijd opereerden we in een context van toenemende maatschappelijke druk, stijgende zorgcomplexiteit en beperkte financiële ruimte. Dit vroeg om scherpe keuzes, prioritering en een voortdurende afweging tussen ambities en uitvoerbaarheid.

Het merendeel van de voorgenomen resultaten is (gedeeltelijk) gerealiseerd. Op meerdere onderdelen zijn concrete stappen gezet, zoals de verdere implementatie van nieuwe inkoopmodellen binnen jeugdhulp en Wmo, de inzet op beschut werk en de ondersteuning

richting (betaald) werk, het versterken van de schuldhulpketen en het realiseren van opvang voor Oekraïense ontheemden. Ook is geïnvesteerd in preventie, samenwerking met onderwijs en partners in het veld, en in projecten die bijdragen aan gezondheid en inclusie.

Tegelijkertijd zien we dat niet alle ambities volledig binnen de geplande termijn zijn behaald. Zo is de integrale visie op onderwijs en educatie nog niet ter vaststelling aangeboden aan de raad en worden enkele uitvoeringsplannen in 2026 afgerond. Ook vragen ontwikkelingen rondom de opvang en huisvesting van statushouders en asielzoekers, de toenemende zorgzwaarte binnen de jeugdhulp, financiële druk binnen de Wmo en jeugdhulp (zoals stijgende kosten voor vervoer en hulpmiddelen), de jongeren met meer problematiek die een beroep doen op ondersteuning richting werk en/of uitkering en landelijke wetswijzigingen om blijvende aandacht, scherpe sturing en tijdige bijstelling.

Deze jaarrekening laat zien dat wij, binnen de gegeven financiële en maatschappelijke kaders, doelgericht hebben gewerkt aan een sociaal domein dat mensgericht, samenhangend en toekomstbestendig is ingericht. We blijven inzetten op preventie waar het kan, ondersteuning waar het nodig is, en op het versterken van het sociaal-economisch fundament van onze gemeente.

In de volgende paragrafen lichten wij per doelstelling de behaalde resultaten en de bijbehorende ontwikkelingen nader toe.

Highlights 2025

1. Verdere implementatie nieuwe inkoop jeugdhulp en Wmo

De nieuwe regionale inkoopmodellen zijn verder geïmplementeerd. Hiermee borgen we dat ondersteuning zo licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig wordt ingezet, in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd en onze lokale visie.

2. Doorontwikkeling gemeentelijke toegang jeugdhulp

Er is gestart met het versterken van de gemeentelijke toegang , onder andere door de inzet van verklarende analyses. Hiermee verbeteren we de kwaliteit van besluitvorming, beperken we onnodige instroom in zware zorg en geven we invulling aan de Hervormingsagenda Jeugd. De borging hiervan vindt plaats in 2026.

3. Structurele versterking van de sociale infrastructuur (Uniqo)

Samen met de gemeente Oldenzaal is een publiek-publieke samenwerking gerealiseerd met DCW en SWB voor de uitvoering van beschut werk. Deze samenwerking, Uniqo Twente, is in 2025 succesvol afgerond en heeft geleid tot een duurzame borging van beschut werk, versterking van de sociale infrastructuur en toekomstbestendige uitvoeringsafspraken.

4. Versterking bestaanszekerheid en schuldhulp

We hebben ingezet op budgetcoaching (curatief én preventief), het Jongeren Perspectief Fonds en actieve communicatie over minimaregelingen. Daarmee versterken we de financiële zelfredzaamheid van inwoners en vergroten we het bereik van regelingen.

5. Investeringen in preventie en gezondheid

Met projecten als Kinderen naar Gezond Gewicht, Volwassenen naar Gezond Gewicht, valpreventie en Mentaal Gezond Twente is de ketenaanpak gezondheidsproblematiek verder vormgegeven. De focus ligt op preventie en duurzame gedragsverandering.

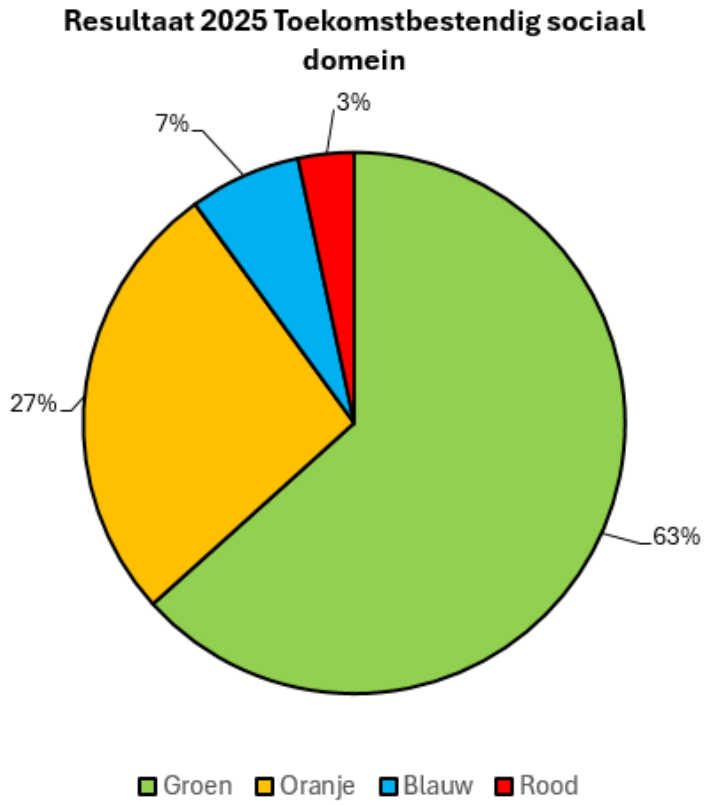
6. Versterking doorgaande lijn 0–12 jaar

Hoewel de integrale visie onderwijs en educatie nog niet is vastgesteld, zijn belangrijke bouwstenen gelegd: taalklassen, Bibliotheek op School, lerend netwerk en digitale overdracht. Hiermee is inhoudelijk vooruitgang geboekt in kansengelijkheid.

In de volgende paragrafen lichten wij per doelstelling de behaalde resultaten en de bijbehorende ontwikkelingen nader toe.

4.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2025

Legenda

= Resultaat 2025 is/wordt gehaald.

= Resultaat 2025 wordt net niet gehaald (> 80% gehaald).

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.

Doel A: De bestaanszekerheid voor alle inwoners is gewaarborgd.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Er is een goede samenwerkingspartner gevonden voor de uitvoering van beschut werk waarmee langdurige afspraken zijn gemaakt. De financiële impact wordt meegenomen in de voorjaarsnota van 2025.			
b. We dienen bij het Rijk een plan in (2025) voor de versterking van de sociale infrastructuur sociale ontwikkelbedrijven om zo in aanmerking te komen voor extra middelen			
c. In 2025 starten we het project Simpel Switchen. In deze pilot is het makkelijker om vanuit de uitkering te gaan werken en weer terug te gaan als werken toch (even) niet lukt.			Op individueel niveau zijn we voortvarend gestart met de uitvoering. Dankzij de maatregelen uit de Participatiewet in balans ontstaat in 2026 extra ruimte om de pilot verder te ontwikkelen en te versterken.
d. De inzet van loonkostensubsidie (LKS) is ten opzichte van 2024 met 10% gegroeid.			De complexiteit van de doelgroep neemt toe. Het wordt steeds lastiger om inwoners met LKS bij reguliere werkgevers te plaatsen. We zien een daling in gebruikers van LKS in 2025 tov. 2024.
e. Een Regionaal Werkcentrum (RWC) is ingericht. De huidige uitvoeringsorganisaties Werkplein Twente, Leerwerkloket, RMT en Twents Fonds voor Vakmanschap gaan hier in op.			In de arbeidsmarktregio Twente is de startdatum van het RWC uitgesteld tot 1 juli 2026.
f. We bieden budgetcoaching aan, zowel curatief als preventief. We leren inwoners vaardigheden aan om schuldenvrij te worden en te blijven. We voeren de regie in de schuldhulpketen.			
g. We helpen 5-10 jongeren met behulp van het Jongeren Perspectief Fonds op weg naar een schuldenvrije toekomst.			
h. We communiceren actief over het aanbod van de minimaregelingen. Inwoners kennen de weg naar de regelingen. De aanvraag voor een regeling is zo eenvoudig mogelijk ingericht. Het gebruik van de regelingen is toegenomen.			
i. We behalen de taakstelling voor het huisvesten van statushouders (ca. 50), van Oekraïners (178) en de Spreidingswet (130).			De taakstelling voor de opvang van Oekraïense ontheemden hebben we gehaald. Door de verlenging van Dinkeloord geldt nagenoeg hetzelfde voor de taakstelling voor de Spreidingswet

			(asiel). De taakstelling statushouders loopt achter, door een tekort aan woningen en/of andere opvangmogelijkheden.

Doel B: (Jonge) inwoners ervaren gelijke kansen in opgroeien en ontwikkelen

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. 31 december 2025 werken we volledig middels de nieuwe inkoopmodellen jeugdhulp en Wmo welke regionaal zijn ingekocht. Hierdoor blijft de ondersteuning vanuit onze visie zo licht en dichtbij als mogelijk en zo zwaar als nodig toegankelijk voor onze inwoners.			
b. We hebben het gebruik van algemene voorzieningen meetbaar in beeld gebracht. Zo maken we de verschuiving van geïndiceerde zorg naar een algemene voorziening zichtbaar.			
c. We bieden ter vaststelling, de gemeenteraad, een integrale visie op onderwijs en educatie aan. Het daarvan afgeleide uitvoeringsprogramma wordt voortvarend opgepakt.			In 2025 is de integrale visie op onderwijs en educatie, als bewuste keuze en mede ingegeven door beschikbare formatie, nog niet ter vaststelling aangeboden. Wel is gericht geïnvesteerd in de versterking van de doorgaande lijn 0–12 jaar (nieuw digitaal overdrachtformulier, lerend netwerk en proeftuin), de borging van taalklassen en ondersteuning via het Jeugd Educatiefonds. Daarnaast is ingezet op de doorontwikkeling van het zorgintensief onderwijs via een pilot en is de verbinding tussen onderwijs en zorg verder versterkt. De invoering van de Bibliotheek op School is vrijwel afgerond en de overlegstructuur van de Lokale Samenwerkingsagenda is vernieuwd. Hiermee zijn belangrijke bouwstenen gelegd voor de verdere uitwerking van de visie en het bijbehorende

			uitvoeringsprogramma. Daarnaast is de invoering van de Bibliotheek op School vrijwel afgerond en is de overlegstructuur van de Lokale Samenwerkingsagenda vernieuwd. Hiermee zijn belangrijke bouwstenen gelegd voor de verdere uitwerking van de visie en het uitvoeringsprogramma.
d. We breiden het naschoolse aanbod verder uit en bieden zonodig ieder kind een taalklas aan.			Momenteel werken 6 scholen mee aan de taalklasvoorziening. Scholen die niet aangesloten zijn bij de taalklas hebben aangegeven niet deel te willen nemen aan de taalklas zoals die nu is vormgegeven.
e. We experimenteren en ontwikkelen nieuwe effectieve pilots, methoden en/of werkwijzen, zodat er een efficiëntere inzet van middelen en budgetten is en de kwaliteit van zorg verbetert (door ondersteuning zo dichtbij en licht als mogelijk). We zetten direct in op integraal afgewogen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen.			
f. We zorgen er voor dat binnen 2 jaar een structurele en effectieve vorm van ondersteuning en/of jeugdhulp is georganiseerd op de twee zorgintensieve scholen (NOT-verband) die is ingebed in de bestaande werkwijze.			

Doel C: Inwoners ervaren een inclusieve, betrokken en veilige samenleving.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. In het uitvoeringsprogramma "Samen voor een Sterker Overdinkel" gaan we samen met inwoners en organisaties uit Overdinkel aan de slag op het gebied van bestaanszekerheid, ondernemen, veiligheid en gezondheid.			
b. Voor de MKB toegankelijke route worden bedrijven bezocht door een lokale verkenner om ze te certificeren. In het dorp Losser bezoekt de verkenner minimaal 10 ondernemers/winkeliers en in de Lutte minimaal 8.			
c. De ervaringsdeskundigengroep is minimaal vier keer bij elkaar geweest en faciliteren we in haar adviserende en ondersteunde rol.			
d. Wij organiseren doorlopend en gedurende de inclusie-week vraaggerichte activiteiten, gericht op het versterken van de inclusieve			

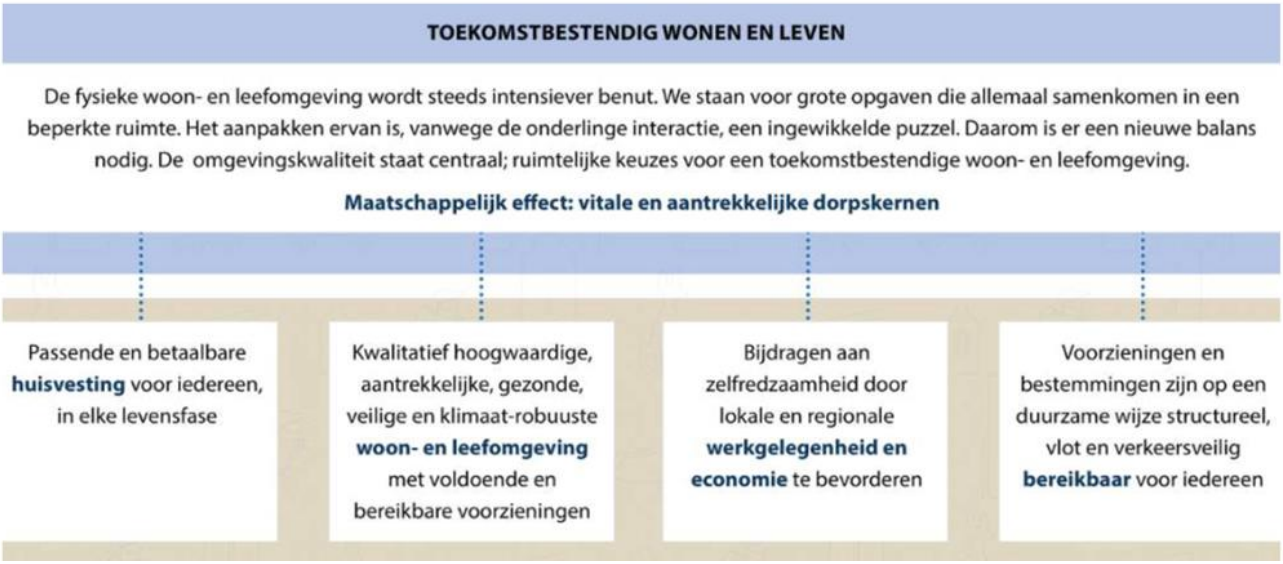
samenleving.			
e. Samen met de ervaringsdeskundigengroep maken we het Jaarplan Inclusie 2025.			
f. Inclusie vormt een integraal onderdeel van onze beleids- en besluitvorming.			
g. Drank- en middelengebruik onder jongeren (18-23 jaar) is afgenomen in vergelijking met voorgaande jaren.			Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma preventie middelengebruik vastgesteld. De cijfers over middelengebruik zijn nog niet gepubliceerd. In 2026 starten we met de uitvoering van het programma en richten we ons op het systematisch monitoren van de resultaten, zodat inzicht ontstaat in de ontwikkeling van het middelengebruik en de effectiviteit van de ingezette maatregelen.
h. Inwoners van Losser zijn weerbaarder tegen ondermijnende criminaliteit en cybercrime.			
i. Dorpsondersteuners zijn actief in minimaal 2 dorpskernen.			In 2025 is het onderzoek naar de pilot dorpsondersteuning afgerond. Op 1 februari 2026 start de pilot dorpsondersteuning in twee dorpen.

Doel D: Een samenleving waarin inwoners vitaal kunnen opgroeien en ouder worden.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. We gaan het label dementievriendelijke gemeente behalen.			
b. De ketenaanpak (gewichts- en) gezondheidsproblematiek is neergezet. Met de projecten Kinderen naar Gezond Gewicht (KnGG) en Volwassenen naar Gezond Gewicht (VnGG) worden oorzaken en gevolgen van (gewichts- en) gezondheidsproblematiek aangepakt voor een duurzaam resultaat.			
c. Met het project "Samen indiceren" helpen we de oudere inwoner van Losser eerder door intensievere samenwerking tussen zorgprofessional en integraal consulent, waarbij we efficiënt gebruik maken van de expertise van de zorgprofessional.			
d. We bieden de raad een beleidsdocument aan waarin specifieke doelen en actieplannen zijn opgenomen om de gezondheid van de inwoners in Losser te verbeteren. Dit document bevat maatregelen zoals het bevorderen van gezonde voeding, het stimuleren van			In 2025 zijn diverse beleidsprojecten op het gebied van gezondheid gestart en voortgezet, zoals Mentaal Gezond Twente, VnGG, KnGG en valpreventie. Deze projecten zijn niet integraal aan de raad aangeboden. Vanwege beperkte capaciteit was het

lichaamsbeweging, en het verbeteren van de mentale gezondheid door middel van lokale initiatieven en samenwerking met onze partners.			niet mogelijk om deze initiatieven volledig uit te werken in één samenhangend beleidsdocument. Er is daarom bewust gekozen voor een ‘doe-aanpak’, zodat de beschikbare middelen zo effectief en doelmatig mogelijk konden worden ingezet. De raad is hierover wel via andere kanalen geïnformeerd.
e. Er is een uitvoeringsplan woonzorgvisie.			Wordt in kwartaal 1 van 2026 vastgesteld.
f. We voeren pilots uit om cultuur toegankelijker te maken			In 2025 is gewerkt aan de uitvoering van de motie Cultuurpas voor minima. Uw raad is hierover in maart 2026 geïnformeerd. Er wordt gestart met een pilot waarbij vrijkaarten worden uitgedeeld aan minima via het gemeentelijk toegangsteam. Daarnaast is begonnen met het in kaart brengen van de culturele basisinfrastructuur van Losser, met als doel cultuur beter toegankelijk te maken voor alle inwoners.

Toekomstbestendig wonen en leven

De kwaliteit van de woon- en leefomgeving is cruciaal voor leefbaarheid en gezondheid. Naast thema's als wonen, voorzieningen, economie en bereikbaarheid spelen ook opgaven als energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulariteit en sociale vitaliteit.

Deze uitdagingen komen samen in een beperkte ruimte en beïnvloeden elkaar, wat de aanpak complex maakt. In 2025 zijn verschillende acties uitgevoerd om de vier gestelde doelen te realiseren.

Highlights 2025

Binnen de doelstelling "Passende en betaalbare huisvesting voor iedereen, in elke levensfase' hebben we in 2025 onder meer het volgende uitgevoerd:

- In 2025 hebben we samen met woningcorporatie Domijn, Stichting Huurdersbelangen Losser (SHBL) en Gemeente Losser nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode tot 2030. Jaarlijks maken wij aanvullende concretere afspraken door middel van een uitvoeringsprogramma. Belangrijkste afspraak is dat het aandeel sociale huurwoningen in de komende jaren richting de 30% groeit. Tot 2034 voegt Domijn 227 woningen toe.

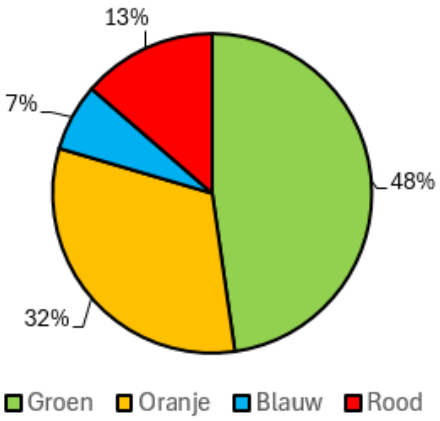
In relatie tot de doelstelling 'Kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaatrobuuste woon- en leefomgeving met voldoende bereikbare voorzieningen' zijn onder meer de volgende activiteiten ondernomen.

- De historische Bleek in Losser is gerestaureerd. De Bleek heeft een opvangfunctie gekregen voor het hemelwater uit het dorp. Om te voorkomen dat de Bleek in de zomer droog valt wordt de bleek gevoed met gezuiverd afvalwater dat wordt gebruikt om het zwembad Brilmansdennen te verwarmen. Hiermee houden we de waterstand op peil. Daarnaast is in 2025 een variantenstudie uitgevoerd voor de multifunctionele accommodatie (MFA) in Beuningen. De variant nieuwbouw MFA en verduurzaming en verbouwing gymzaal is vastgesteld.

Voor wat betreft het doel ‘Bijdragen aan zelfredzaamheid door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen’ is aan het volgende gewerkt.

- De pleinontwikkeling in het centrum van De Lutte is gerealiseerd en het flankerende participatieproject 'Gastvrij De Lutte' (samenwerkingsproject met de dorpsraad De Lutte) is afgerond.

Resultaat 2025 Toekomstbestendig wonen en leven

Legenda

= Resultaat gehaald.

= Resultaat net niet gehaald (> 80% gehaald).
Toelichting in max. 6 regels.

= Resultaat niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen, toelichting in max. 6 regels.

= Resultaat niet gehaald.
Toelichting in max. 6 regels.

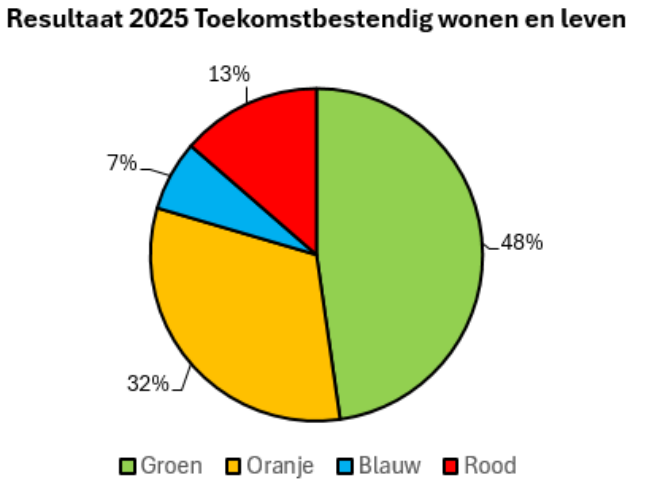
Toekomstbestendig wonen en leven (integrale aanpak)

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. De Omgevingswet is geïmplementeerd in de gemeentelijke organisatie. Als onderdeel hiervan is de Omgevingstafel ook voor initiatieven van derden ingericht.			In de tweede helft van 2025 zijn de nodige stappen gezet. Het werken met het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is in onze processen geborgd. De invulling van een Initiatieven- en Omgevingstafel krijgt vorm en wordt in 2026 geïmplementeerd.
b. Als uitwerking van de Omgevingsvisie is een richtinggevend integraal plan op tactisch niveau opgesteld voor ingrepen en investeringen die de komende jaren in de fysieke ruimte worden gedaan om te borgen dat iedere gepleegde ingreep bijdraagt aan toekomstbestendig wonen en leven.			Inzet vindt plaats op twee onderdelen: 1. Actualiseren omgevingsvisie zodat deze toekomstbestendiger wordt en vertaald kan worden naar het omgevingsplan. De visie inclusief visiekaart wordt Q4 2027 ter besluitvorming voorgelegd. 2. T.b.v toekomstige ingrepen en investeringen in de fysiek ruimte wordt het meerjaren investeringsplan (MIP) doorontwikkeld naar MIP

		2.0. Het doel van de MIP 2.0 is het vergroten van het inzicht en overzicht in investeringen en ingrepen in de fysieke ruimte.

4.2.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2025

Legenda

= Resultaat 2025 is/wordt gehaald.

= Resultaat 2025 wordt net niet gehaald (> 80% gehaald).

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.

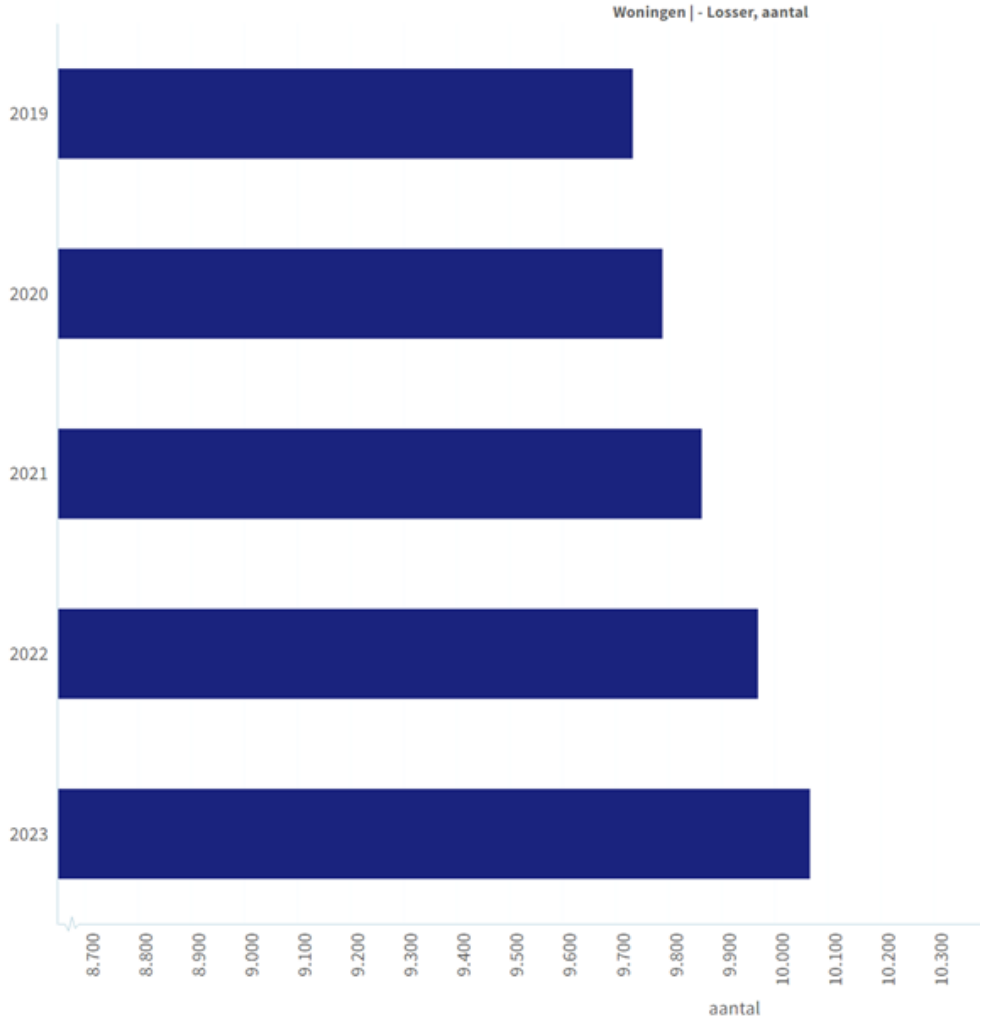
= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.

Toekomstbestendig wonen en leven (integrale aanpak)

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. De 'Groeiambitie' is concreet gemaakt. We zetten in op een onderbouwing en evenwichtige afweging van de geambieerde groei. Het Volkshuisvestingsprogramma 2025 dient om te komen tot een kwantitatief en kwalitatief goed woningaanbod. Daarnaast hebben we nog andere opgaven en ambities die vaak ook een ruimtelijke claim leggen. Daarom gaan we, aanvullend op de woningbouwprogrammering, de samenhang			De groeiambitie is concreet gemaakt door toevoeging van extra woningen in de woonvisie en is onderbouwd door het woningmarktonderzoek. Verdere uitwerking vindt plaats in het Volkshuisvestingsprogramma.

met de andere opgaven en ambities uitwerken: op welke wijze kan het woningbouwprogramma deze ambities versterken en waar kiezen we voor wonen en waar voor andere functies. Om deze effecten zichtbaar te maken, maken we gebruik van een 'dashboard' in samenhang met een 'lokatieverkenner'. Hiermee hebben we de handvatten om samen het gesprek aan te gaan.			
b. Het Volkshuisvestingsprogramma is vastgesteld. Hierbij is onder andere de 'Groeiambitie', de geactualiseerde woningbouwopgave en de woonzorgvraag betrokken.			In 2025 hebben er bijeenkomsten plaatsgevonden met o.a. de raad en stakeholders. De verwachting is dat het volkshuisvestingsprogramma in Q4 2026 voor vaststelling door de gemeenteraad kan worden aangeboden
c. In 2025 zijn er circa 100 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad (opgeleverd) en de juridische plancapaciteit is vergroot met 150 tot 200 woningen.			Hiervoor zijn we afhankelijk van de snelheid van (start) realisatie en oplevering van woningen. In 2025 zijn er 54 woningen opgeleverd
d. In 2024 is het instrumentarium ter bevordering van de doorstroming en toegankelijkheid van de bestaande woningvoorraad verkend. Hieruit zijn in 2025 het beleidskader voor woningsplitsing en kavelsplitsing uitgewerkt en is in regionaal verband een urgentieverordening opgesteld.			Beleidskader woning- en kavelsplitsing is opgeleverd. De gesprekken rondom de regionaal afgestemde urgentieverordening vinden momenteel plaats. Vaststelling door de raad vindt naar verwachting in Q4 2026 plaats.
e. De meerjarige prestatieafspraken met Domijn, SHBL en Woonzorg Nederland zijn geactualiseerd voor 2026.			
f. De herijking van de Woondeal is in 2025 afgerond.			
g. In het kader van de gebiedsgerichte aanpak van de Vogelbuurt, is een pilotonderzoek gestart naar mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Dit wordt uitgevoerd onder regie van de opgave 'Bijdragen aan een beter klimaat', doch draagt bij aan de doelstelling 'passende en betaalbare huisvesting' omdat energielasten een steeds groter deel uitmaken van de totale woonlasten.			Naar verwachting worden de eerste resultaten eind Q2 2026 opgeleverd. De uitkomsten bieden inzicht in de functionele delen (dak, gevel, etc.) en vormen de basis voor een verduurzamingsstrategie in de Vogelbuurt.

Prestatie-indicatoren
De ontwikkeling van het aantal geregistreerde woningen in Losser geeft een algemene indicatie over de voortgang van de woningbouwopgave.

Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Prestatie 2025

Omschrijving	B2025	Gerealiseerd
Aantal woningen toegevoegd aan de woningvoorraad (opgeleverd)	100	54

Doel B1: Omgevingskwaliteit; een kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke, gezonde, veilige en klimaat- robuuste woon- en leefomgeving met voldoende en bereikbare voorzieningen.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. In 2025 is het gebied "kern Losser" uitgewerkt als onderdeel van de gefaseerde gebiedsgerichte uitwerking van het Omgevingsplan Losser.			Om te borgen dat de uit te werken omgevingsplannen toekomst bestendig zijn en aansluiten op de

			omgevingsvisie is dit uitgesteld. Verwachting is er in 2026 gestart gaat worden met de uitwerking van het Omgevingsplan ”Kern Losser” en dat in 2027 een eerste herziening vastgesteld gaat worden.
b. Ten aanzien van het integraal veiligheidsprogramma worden in 2025 de volgende resultaten beoogd: - Er is een nieuw integraal veiligheidsbeleid met bijbehorende uitvoeringsplannen opgesteld. - Binnen de beleidskader vindt 100% Bibob toetsing plaats. - Ondermijning is bestreden door middel van integrale en gerichte interventies naar aanleiding van signalen en het twee keer per jaar uitvoeren van integrale controles gericht op de aanpak van ondermijning. - De bewustwording en weerbaarheid van zowel de organisatie als de inwoners van de gemeente Losser tegen ondermijning is vergroot. Dit door middel van het geven van presentaties aan medewerkers over het herkennen van signalen en het thema ondermijning ieder kwartaal bij inwoners onder de aandacht brengen via weekblad De Week van Losser en sociale media.			• Het Integraal Veiligheidsbeleid is in 2025 verlengd t/m december 2026 en de daarbij behorende uitvoeringsplannen zijn uitgevoerd, er is gestart met de ontwikkeling van nieuw Integraal Veiligheidsprogramma 2027 – 2030 in nauwe samenwerking met de Noordoost Twente gemeenten. Dit wordt in Q4 2026 ter besluitvorming voorgelegd. • Bibob toetsing vindt plaats binnen het beleidskader • Twee keer per jaar worden gerichte controles en interventies gepleegd gericht op ondermijning, dit is multidisciplinair en informatie en risico gestuurd, ook wordt intensief gereageerd op MMA (meld misdaad anoniem) • Intern en extern is ruime aandacht voor weerbaarheid.
c. Het Kulturhus Glane is gerealiseerd en wordt geëxploiteerd door en voor inwoners van Glane.			
d. Het bouwproces voor het ‘Dorpshuis/Mariaschool Beuningen’ is gestart (onder voorbehoud van voortgang van het proces van vergunningverlening).			
e. In 2025 heeft de raad een besluit genomen over de realisatiefase met betrekking tot de herinvulling van de Aloysiuslocatie.			Om verschillende redenen heeft het college de besluitvorming hierover uitgesteld tot de tweede helft van 2026.
f. Het onderzoek naar de haalbaarheid en betaalbaarheid van het voorkeursscenario voor de nieuwe sporthal in De Lutte is afgerond en besluitvorming daarover heeft plaatsgevonden.			Het onderzoek is afgerond. Let op: een beslissing over de ontsluiting heeft invloed op de haalbaarheid en betaalbaarheid van het plan.
g. Vanuit het integraal Huisvestingsplan Onderwijs zijn, in nauwe samenwerking met het schoolbestuur, de businesscases voor de			Het opstellen van een businesscase voor Pax Christi is uitgesteld in verband met de verhuizing van de Brede School

basisscholen Pax Christi en Veldzijde afgerond.			Overdinkel naar Pax Christi. SKOLO heeft in 2025 een plan opgesteld voor de renovatie en vernieuwbouw van De Veldzijde in Losser. In afwachting van het vernieuwde IHP is dit plan uitgesteld.
h. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van het huidige afvalbrengpunt. Dit betrekken wij, rekening houdend met de circulaire ambities van de gemeente, bij het nog op te stellen 'Grondstoffenplan'.			In februari 2026 heeft er besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van het huidige afvalbrengpunt. Dit wordt in 2026 verder uitgewerkt in een definitief ontwerp waarna uitvoering kan starten. De verwachting is dat wij in Q2 2026 de gemeenteraad het grondstoffenplan kunnen voorleggen.

Doel B2: Een kwalitatief hoogwaardig ingerichte, aantrekkelijke, gezonde en groene klimaat adaptieve woon- en leefomgeving

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. De ‘Strategie Klimaatadaptatie Losser’ en het Water- en Rioleringsprogramma zijn in samenhang opgesteld en vastgesteld. Hierin zijn zowel de opgaven en ontwikkelingen in bebouwd gebied, als in het landelijk gebied opgenomen. Hierbij is aangehaakt bij de landelijke maatlat, zodat o.a. ook 'biodiversiteit' hieronder valt (mede verwoord in een uitgangspuntennota 'Groen').			Strategie Klimaatadaptatie Losser is in Q1 2026 vastgesteld.
b. De nota 'Kwaliteit openbare ruimte' is opgesteld.			De nota 'Kwaliteit Openbare Ruimte' wordt naar verwachting in Q3 2026 aangeboden aan de gemeenteraad.
c. Binnen het programma ‘Kwaliteitsimpuls De Lutte’ is het deelproject 'Beatrixstraat en omgeving' gerealiseerd en is gestart met de uitvoering van deelprojecten uit de dorpsranden die samenlopen met externe ruimtelijke ontwikkelingen (waaronder het voormalige centrumgebied Luttermolenveld).			
d. Als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak Beuningen is de uitvoering van de nieuwe ontworpen openbare ruimte gestart (ontmoetingsgebied/schoolplein, inclusief omliggende ruimte). Deze openbare ruimte is in samenhang met het Dorpshuis/Mariaschool ontworpen.			
e. Het ontwerp voor de Gronausestraat in Glane, als onderdeel van de bestaande visie Kwaliteitsimpuls Glane, is vastgesteld, investeringsbeslissingen hebben plaatsgevonden en het technische voorbereidingsproces is gestart.			Het definitief ontwerp wordt in Q1/Q2 door het college vastgesteld. Het verdere voorbereidingsproces volgt hierna.
f. Het ontwerp voor de ‘blauwe ader structuur’ in Overdinkel (tussen randbebouwing en			Gelet op het ontbreken van personele capaciteit is dit ontwerp niet

Ruhenbergerbeek) is gereed en de technische werkvoorbereidingen zijn gestart. Dit betreft klimaatadaptieve maatregelen in zowel de kern Overdinkel als in het nabije buitengebied, in nauwe samenhang met de provinciale bossenstrategie en de opgave ‘toekomstbestendig buitengebied’.			opgesteld. De benodigde grond is wel in eigendom overgenomen door de gemeente. We verwachten het ontwerp in Q4 2026 vast te stellen.
g. De herijking van het masterplan ‘Parapluplan centrum Losser’ is afgerond (gebaseerd op de ‘vier-pijler’ aanpak: vastgoedontwikkeling, integrale ontwikkeling openbare ruimte, concept voor breed centrummanagement en het stimuleren van investeringen door centrumondernemers).			Het Addendum parapluplan is voor 80% gereed met hierin actualisatie n.a.v. nieuw vastgesteld beleid. Besluitvorming in 2026.
h. Er wordt verder gewerkt aan het programma ‘Beken & Bleken van Losser’ / Erfgoeddeal: - de uitvoering van de klimaatadaptieve restauratie van het rijksmonument 'De Bleek’ is afgerond; - het ontwerp voor de 'klimaatadaptieve dorpsbeek’ is geheel geïntegreerd in fase II van de centrumontwikkelingen Losser (‘Parapluplan centrum Losser’); - de uitvoering van het onderdeel aquathermie (verduurzaming van het zwembad met effluentstroom uit de RWZI) is afgerond; - vanuit het onderdeel 'leeromgeving' is het project gestart om Beken & Bleken te vermarkten en te verankeren in het regionale textielthema.			
i. Het bouwproces van de gebiedsgerichte aanpak van het project ‘De Muchte’ is in uitvoering (woningbouw als onderdeel van de integrale (her)inrichting van de omliggende woonomgeving).			Het plan De Muchte is qua realisatie van de woningen gerealiseerd. Aan de openbare ruimte inrichting wordt de laatste hand gelegd. Eerste helft 2026 is dit ook gereed.
j. Het wijkplan 'Vogelbuurt Losser' is opgesteld. Vanuit de verbinding van het fysieke domein aan het sociaal domein wordt hiermee onder andere invulling gegeven aan de thema's gezondheid/gezonde leefomgeving en leefbaarheid.			De integrale benadering, waarbij het fysieke en sociale domein worden verbonden kost meer tijd dan vooraf voorzien. De verwachting is dat het wijkplan in Q4 2026 wordt aangeboden aan de gemeenteraad. In de tussentijd worden concrete maatregelen (laaghangend fruit) voorbereid en partners betrokken.
k. Het ontwerp-, participatie- en aanbestedingsproces voor de herinrichting Enschedesestraat - fase II is doorlopen en de uitvoering is gestart.			
l. Vervangingsinvesteringen taakveld: de brug 't Zwart is vervangen.			Realisatie is afhankelijk van de omleidingsroute over de brug tengevolge van de grenscontroles op de A1.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Toelichting
Een klimaatadaptieve woon-, werk- en leefomgeving van essentieel belang voor de gezondheid van onze inwoners en de leefbaarheid in onze gemeente. In 2025 is de klimaatadaptatiestrategie Losser vastgesteld. Daarin is vastgelegd wat onze ambities zijn en op welke klimaatthema's we willen monitoren.	De klimaatadaptatiestrategie is in februari 2026 vastgesteld.

Doel C: Economie en werkgelegenheid; bijdragen aan zelfredzaamheid, door lokale en regionale werkgelegenheid en economie te bevorderen.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. De pleinontwikkeling in het centrum van De Lutte is gerealiseerd en het flankerende participatieproject 'Gastvrij De Lutte' (samenwerkingsproject met de dorpsraad De Lutte) is afgerond.			
b. Binnen het programma Centrumontwikkelingen Losser-fase II is het concept voor “structureel en breed centrummanagement” ontwikkeld, om daarmee te borgen dat ook op langere termijn het centrum van losser aantrekkelijk is, levendig en economisch goed functioneert en daarmee bijdraagt aan de leefbaarheid van de kern.			
c. Het ambitiedocument ‘Recreatie & Toerisme', bestaande uit een strategisch ontwikkelkader met programmalijnen en een uitvoeringsprogramma, is vastgesteld. Er zijn minimaal drie projecten uit het uitvoeringsprogramma gestart.			
d. De cultuurhistorische waardenkaarten zijn opgesteld en het proces om te komen tot een landschapsbiografie van de Dinkel is gestart.			Vanuit de Omgevingsdienst Twente wordt gewerkt aan een uniforme erfgoedregistratie volgens de landelijke standaard, hierdoor is het niet doelmatig om op dit moment lokaal een eigen cultuurhistorische waardenkaart op te stellen die mogelijk niet aansluit op deze gezamenlijke aanpak.
e. Oplossingsrichtingen ten behoeve van realiseren van ontbrekende schakels in het recreatieve wandelroutenetwerk rondom Stuwwal/ Dinkeldal cq de Lutte/ Lutterzand zijn verkend. Waar mogelijk zijn afspraken gemaakt met grondeigenaren over toegankelijkheid, inrichtingsmaatregelen en vergoedingen.			De verkenning is in 2025 afgerond. Hieruit blijkt dat een verbinding Stuwwal/ Dinkeldal cq De Lutte/ Lutterzand via struinpaden momenteel niet gerealiseerd kan worden.
f. Er is, gezamenlijk met andere gemeenten in de regio, geïnvesteerd in achterstallig			

onderhoud van regionale recreatieparken.			
g. Het project om de resultaten van het project Erfgoeddeal/'Beken & Bleken van Losser' structureel te vermarkten door deze te verankeren in regionale thema's als 'Textiel' en "Zandsteen, is gestart.			
h. De visie voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen (inclusief investeringsagenda) is vastgesteld.			
i. Het Ondernemersloket heeft verder vorm gekregen en is het goed bekend bij de ondernemers.			
j. Er is actief ingezet op het versterken van de winkelstructuur van de kernen Losser, Overdinkel en De Lutte door samen met de winkeliers invulling te geven aan leegstaande panden. We zetten in op acquisitie en pop up activiteiten.			De brancherings- en vastgoedanalyse voor Losser is gereed. Overdinkel en De Lutte nog niet. Daarna gaan we in gesprek met de winkeliers(verenigingen).
k. We besteden aandacht aan de dag/week van de ondernemer.			
l. We organiseren minimaal één activiteit om ZZP'ers elkaar te laten ontmoeten.			

Doel D: Bereikbaarheid; voorzieningen en bestemmingen zijn op een duurzame wijze, structureel vlot en verkeersveilig, bereikbaar voor iedereen.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Het gezamenlijk met de provincie uitgevoerde onderzoek naar de gewenste inrichting van de N731, ter hoogte van de kern Losser, is afgerond. Dit onderzoek heeft raakvlakken met het uitgevoerde onderzoek naar verkeersveiligheid op de N374 buiten de bebouwde kom.			
b. Het beleidsplan Mobiliteit is vastgesteld. Aansluitend neemt ons college een besluit omtrent het uitvoeringsprogramma.			
c. Op urgente locaties in het buitengebied is een aanvang gemaakt met het aanbrengen van bermverharding. Voor toepassing op andere locaties wordt gewerkt vanuit het beleid zoals dat in 2025 is vastgesteld middels het beleidsplan Mobiliteit. Hierin heeft kaderstelling plaatsgevonden over 'functie, inrichting en gebruik' van o.a. wegen in het buitengebied. Op basis van deze uitwerking wordt bepaald welke maatregelen op welke locaties in het buitengebied het beste kunnen worden toegepast. Het aanbrengen van bermverharding is daarbij één van de mogelijke maatregelen.			In 2025 is al op verschillende plekken in het buitengebied begonnen met de uitvoering. Bijvoorbeeld langs de Zoekerweg en de Hanhofweg zijn de bermen verhard met grasbetontegels. Beleidsplan Mobiliteit wordt naar verwachting in Q2 2026 door de raad vastgesteld.

In 2025 is verder gebouwd op de koers die in 2024 is ingezet: een integrale benadering van de opgaven in het landelijk gebied, waarbij landbouw, natuur, klimaat en ruimtelijke kwaliteit in samenhang worden beschouwd. Tegen de achtergrond van schaarse ruimte en veranderende rijks- en provinciale kaders is opnieuw gezocht naar slimme koppelingen van functies en naar sturingsmogelijkheden op lokaal niveau.

De focus lag op het vertalen van eerder vastgesteld beleid en afgeronde planologische procedures naar concrete uitvoering. Tegelijkertijd is ingezet op regionale samenwerking binnen Noordoost Twente om te komen tot een gezamenlijke visie en een helder afwegingskader voor initiatieven in het buitengebied. Ook op het gebied van klimaatadaptatie zijn vervolgstappen gezet, waarbij strategische keuzes uit 2024 verder zijn uitgewerkt richting uitvoering.

Daarnaast is ingespeeld op veranderingen in landelijke regelingen voor agrarische ondersteuning. Door deelname aan de pilot BoerenPerspectief Overijssel is gewerkt aan een toekomstbestendige, integrale aanpak voor begeleiding van erven in het buitengebied, passend bij de brede opgaven waar ondernemers en eigenaren voor staan

Met deze activiteiten is in 2025 voortgegaan op de ingezette lijn: zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte, inzetten op functiemenging en samenwerking, en als lokale overheid – waar mogelijk – regie nemen binnen de kaders en middelen die beschikbaar zijn.

Highlights 2025

- Vervolg Bossenstrategie en planologische procedures
  In 2025 zijn diverse initiatieven in het kader van de Bossenstrategie verder uitgewerkt. Voor meerdere locaties is in 2024 al een planologische procedure afgerond; de gemeenteraad stelde hiervoor op 15 oktober 2024 het bestemmingsplan vast. Deze besluiten zijn in 2025 verwerkt in de uitvoering en communicatie richting initiatiefnemers. De initiatieven dragen bij aan de doelen voor natuurontwikkeling en klimaatadaptatie.

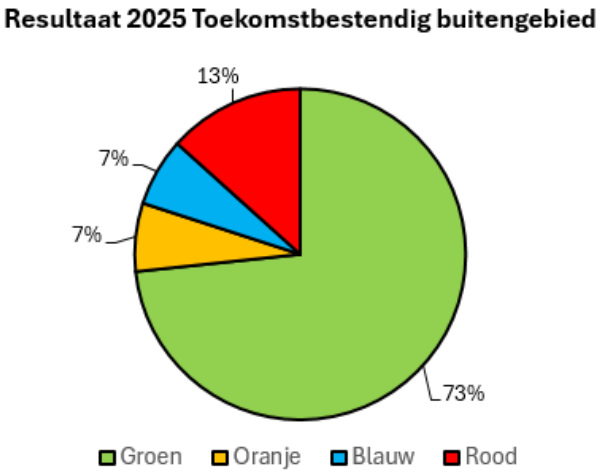
- Samenwerking Noordoost Twente (NOT) – Gezamenlijke visie buitengebied
  Vanwege beperkte capaciteit en prioritering is in 2025 geen voortgang geboekt op de actualisatie van het KGO-beleid. Wel is samen met de andere NOT-gemeenten gestart met een verkenning voor een gezamenlijke visie voor het landelijk gebied, inclusief een uitvoeringsprogramma met een afwegingskader voor initiatieven in het buitengebied. De verwachting is dat KGO hierin een logische plek krijgt.

- Klimaatadaptatie en wateropgaven
  In 2025 is verder gewerkt aan de uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen die in 2024 in voorbereiding zijn gebracht. De verworven gronden voor de waterbergingsopgave in Overdinkel zijn betrokken bij het ontwerp- en uitvoeringsproces. Daarnaast zijn vervolgstappen gezet in de uitwerking van de ‘Strategie Klimaatadaptatie Losser’ richting concrete maatregelen in zowel de bebouwde omgeving als het landelijk gebied.

- Vervolg erfcoaching en start pilot BoerenPerspectief/SEB
  In 2025 veranderde het landelijke stelsel voor ondersteuning van agrarische bedrijven door de introductie van de nieuwe SEB-regeling van het Rijk. Deze regeling nam de taken van de erfcoaches over, maar liet naar verwachting lacunes ontstaan in de ondersteuning van niet-agrarische erven en agrarische erven met vraagstukken die niet binnen SEB passen. Daarom is samen met de provincie en de NOT-gemeenten besloten om deel te nemen aan een pilot binnen BoerenPerspectief Overijssel. Deze pilot richt zich op het ontwikkelen van een integrale werkwijze voor begeleiding van álle typen erven, met behoud van de sociaal-emotionele kracht van erfcoaching. Gemeenten leveren een financiële bijdrage en werken mee aan gezamenlijke evaluatiemomenten om te bepalen of de nieuwe aanpak de brede begeleiding in het buitengebied voldoende borgt.

4.3.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2025

Legenda

= Resultaat 2025 is/wordt gehaald.

= Resultaat 2025 wordt net niet gehaald (> 80% gehaald).

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.

Doel A: Toekomstbestendige landbouw en bedrijfsstrategieën worden gefaciliteerd.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Fase 2 van de landbouwinventarisatie van de gemeente Losser is afgerond. Dit geeft mede sturing aan de beleidsontwikkeling en besluitvorming van Waterschap en provincie. De resultaten leveren wij aan als input voor onze samenwerkingspartners Waterschap en provincie om te verwerken c.q. te vertalen in het beleid ten aanzien van de Kaderrichtlijn water (KRW), de Landbouwvisie Overijssel en het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Daarmee borgen wij zoveel mogelijk de gemeentelijke belangenbehartiging richting de bevoegde gezagen en beïnvloeden zo mede de ontwikkelingsrichting.			
b. Met de eigenaren van bedrijven die gebruik maken van de landelijke stoppersregelingen (LBV en LBV+) overleggen wij over de ontwikkelingsrichting van hun bedrijfslocatie. Zo nodig worden ruimtelijke procedures in gang gezet om te komen tot de gewenste planologische invulling van die locaties.			
c. Gemeentelijk budget voor Groenblauwe diensten zetten we mede in voor alternatieve/aanvullende verdienmodellen voor de agrarische ondernemers. Daarvoor sluiten we langjarige contracten af.			
d. Ervencoaches voeren gesprekken met agrarische ondernemers om ze te adviseren omtrent de ontwikkelingen in het landelijk gebied en de gevolgen voor hun bedrijfsvoering.			
e. Er is een netwerk opgezet tussen de gemeente Losser en onze jonge boerinnen en boeren. Doel is om over en weer kennis- en informatiebehoeften uit wisselen. Daardoor bouwen we aan wederzijds vertrouwen en waardering. Ook levert dit netwerk input voor het doorontwikkelen van het beleid voor het landelijk gebied door de gemeente, de provincie en het waterschap.			

f. Er worden vanuit Leader 2023-2027 nieuwe projecten geselecteerd die gemeentelijke cofinanciering ontvangen voor hun project. Deze projecten dragen bij aan de vitaliteit van het platteland.			
g. Er is een plan van aanpak opgesteld voor het traject Keurmerk Veilig Buitengebied Losser.			

Doel B: Behoud en de versterking van natuur en landschap in ons landelijk gebied wordt geïnitieerd en gefaciliteerd.

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Voor de realisatie van 17 hectare nieuw klimaatbestendig bos en de realisatie van het bijbehorende provinciale uitvoeringsplan worden de planologische procedure t.b.v. de omzetting naar de bestemming "Natuur" in gang gezet.			De provincie heeft een tussenstap gemaakt door een aangepast plan in participatie te brengen. De uitkomsten daarvan staan nog niet vast. Die is maart 2025 afgerond, waaruit nog 1 ruil met grondeigenaren volgde. Op dit moment is het uitvoeringsplan gereed. Het is aan de provincie om nu een omgevingsvergunning aan te vragen bij de gemeente Losser en een watervergunning bij het waterschap. Doorvoertijd vanaf aanvraag bedraagt 8 weken.
b. Motie 23.000 bomen. Deze opgave wordt betrokken in de Klimaatadaptatiestrategie. Deze wordt onder de opgave 'Wonen en Leven' uitgevoerd.			De klimaatadaptatie strategie is in februari 2026 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma van de klimaatadaptatiestrategie wordt medio 2026 voorgelegd.
c. Het civieltechnisch ontwerp voor de realisatie van de natuurlijke inrichting van een recent aangekocht perceel nabij de Ruhenbergerbeek is afgerond. Hier wordt, in het kader van klimaatadaptatie, een voorziening ten behoeve van de vermindering van wateroverlast in een deel van Overdinkel gerealiseerd. Deze opgave wordt uitgevoerd onder de opgave 'Wonen en Leven'.			
d. Met grondeigenaren zijn langjarige contracten afgesloten voor de uitvoering van groene en blauwe diensten (2e tranche). Het totaalbedrag betreft € 250.000.			
e. De planologische procedure ten behoeve van het aanleggen van nieuw klimaatbestendig bos is afgerond. Het betreft een aantal particuliere initiatieven.			
f. Het document Kwaliteitsimpuls groene omgeving (KGO) is, als onderdeel van het beleid 'Buitengebied met kwaliteit', vastgesteld.			Wegens capaciteitsgebrek is dit dossier niet voltooid. KGO beleid wordt meegenomen in de samenwerking met NOT-gemeenten om een gezamenlijke

			visie buitengebied op te stellen.
g. Het gebiedsplan Lutterzand is opgesteld. Dit is het vervolg op de participatienota voor het Lutterzand uit 2024.			Door diverse factoren is er vertraging op dit dossier opgelopen. De verwachting is dat dit in 2026 gewoon wordt opgeleverd.

Doel C: Klimaat adaptieve maatregelen voor duurzaam waterbeheer en waterveiligheid in een veerkrachtig watersysteem worden gefaciliteerd en geïnitieerd

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Onder regie van de opgave 'Toekomstbestendig Wonen & Leven' is de Strategie Klimaatadaptatie Losser opgesteld en vastgesteld. In deze strategie zijn zowel de opgaven en ontwikkelingen in bebouwd gebied als in het landelijk gebied opgenomen (bijvoorbeeld de klimaatstresstesten, PPLG, Dinkelagenda, KRW, etc.).			

Bijdragen aan een beter klimaat

In het kader van het klimaatakkoord heeft de gemeente Losser wettelijke taken gekregen. Daarnaast zijn ambities vastgelegd in de Toekomstvisie Losser Duurzaam 2040 en het coalitieakkoord. Het gaat om ingrijpende transities die uiterlijk in 2050 moeten zijn gerealiseerd.

Deze opgaven vragen om structurele inzet en capaciteit. De gemeenteraad (tot 2027) en het Rijk (tot 2030) hebben hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Losser is voortvarend gestart en heeft personele verplichtingen aangegaan, met als uitgangspunten: kennis en expertise in de eigen organisatie en slim samenwerken.

Highlights 2025

Doel A: Losser klimaatrobuust in 2050

- In 2025 is de laadinfrastructuur in Losser verder uitgebreid.

Doel B: Losser 100% circulair in 2050

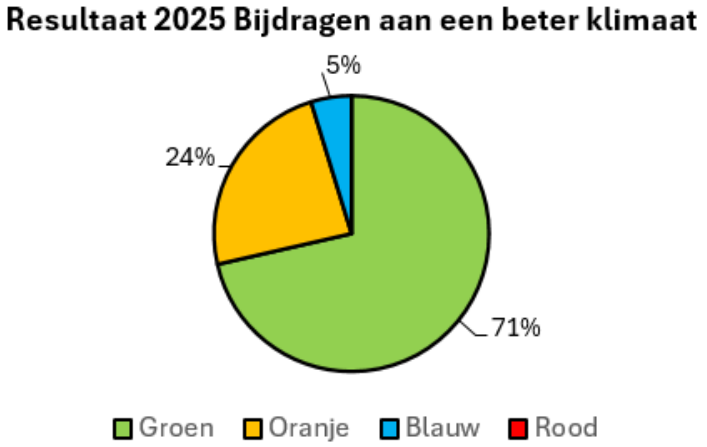
- Het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen is vastgesteld. Aan de hand van de aanbestedingskalender en de opgestelde jaardoelen is een planning gemaakt.

Doel C: Losser energieneutraal in 2050

- In 2025 zijn binnen EvNOT-verband bronnenstudies gestart die inzicht geven in mogelijke warmtealternatieven. Daarnaast vindt onderzoek plaats naar het opzetten van collectieve renovatiestromen en is in 2025 een vergunde biogasinstallatie gerealiseerd.
- Voor Hannekerveld is een value case opgesteld voor de inzet van een lage-temperatuur bodemnet als duurzame warmtevoorziening. De technische en financiële haalbaarheid wordt momenteel verder uitgewerkt.
- Daarnaast zijn 207 huishoudens ondersteund door isolatiesubsidies, waardoor zij hun woning konden verduurzamen en hun energiegebruik structureel verlagen.

4.4.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2025

Legenda

= Resultaat 2025 is/wordt gehaald.

= Resultaat 2025 wordt net niet gehaald (> 80% gehaald).

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.

Doel A: Losser klimaat robuust in 2050

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Een aantal van de activiteiten van het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatiestrategie is opgepakt (er vanuitgaand dat uitvoeringsprogramma in 2025 is vastgesteld). De klimaatadaptatiestrategie en de uitvoeringsagenda worden onder regie van de opgave “Wonen & leven” uitgevoerd.			Na uitstel door de raad is de Klimaat Adaptatie Strategie in februari 2026 vastgesteld.
b. Er zijn minimaal drie bewustwordingscampagnes uitgevoerd in het kader van klimaatrobuuste leefomgeving.			Strategie is in Q1 2026 vastgesteld
c. Er zijn minimaal 6 extra laadpalen geplaatst in 2025.			

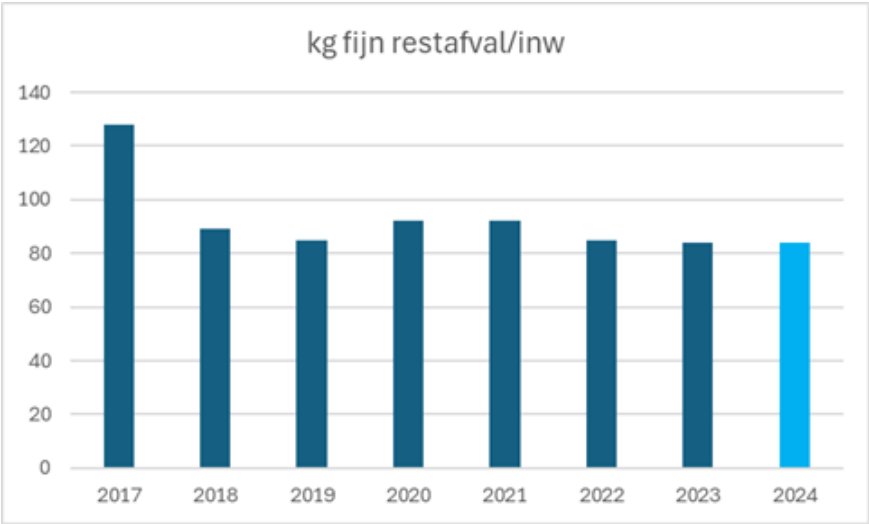
Doel B: Losser 100% circulair in 2050

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. De interne campagne circulair inkopen is in het kader van de verduurzaming van de eigen organisatie uitgevoerd.			Gestart in 2025 en loopt door in 2026. Het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen is vastgesteld. Onderdeel

			daarvan was communiceren hierover op intranet. In 2026 gaan we verder met workshops en het delen van goede voorbeelden.
b. De interne trainingen Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) zijn georganiseerd in het kader van de verduurzaming van de eigen organisatie.			Gestart in 2025 en loopt door in 2026. De inhoud is bepaald, de interne trainingen worden in het tweede kwartaal van 2026 uitgevoerd.
c. Er is een leidraad Circulariteit voor projecten opgesteld.			
d. Er is een interactieve kaart gemaakt waarop circulaire activiteiten en ondernemers te zien zijn.			
e. Een grondstoffenplan is vastgesteld (minder afval, meer grondstoffen).			Grondstoffenvisie wordt in Q2 2026 ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.

Prestatie-indicator

Omschrijving	Toelichting
In 2030 is het aantal kg fijn restafval per inwoner per jaar verminderd tot 50 kg.	In 2025 was er sprake van 85 kg fijn restafval per inwoner. Dit is exclusief de cijfers van het afvalbrengpunt.

Doel C: Losser energieneutraal in 2050

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Er zijn, binnen de tweede tranche van de Losserse Isolatie Aanpak, doelgroepgericht gemeentelijke subsidies verstrekt ter stimulering van het verduurzamen van bestaande woningen.			
b. Het eigen maatschappelijk vastgoed (12 gebouwen) van de gemeente is van een			

energielabel A verder verduurzaamd of energieneutraal gemaakt.			
c. Het dak van het zwembad is gerenoveerd en voorzien van extra isolatie en zonnepanelen.			
d. In samenwerking met Energie van Noordoost Twente (EvNOT) is een partij geselecteerd die in Noordoost Twente een energiebronnenstudie uitvoert.			
e. In samenwerking met EvNOT is een nieuw warmteprogramma opgesteld.			In 2025 heeft het Rijk aangekondigd dat de deadline voor het warmteprogramma wordt verschoven naar 31-12-2027. Dit o.a. door uitstel van de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie en vragen vanuit de Tweede Kamer.
f. Wij faciliteren de 10 vergunninghouders die voornemens zijn biogas te produceren.			
g. In samenwerking met de RES Twente is er in het kader van biogas/groengas: 1. een verkenning uitgevoerd hoe de landelijke handreiking vergunningverlening voor biogasinstallaties kan worden verankerd in lokaal beleid. 2. er zijn minimaal 2 bijeenkomsten/werkbezoeken 'Best Practices' georganiseerd naar biogas/groengas installaties.			In regionaal verband wordt gewerkt aan de voorbereiding van een biogascoalitie, die meerdere actielijnen oppakt, o.a. activiteiten op het gebied van communicatie, samenwerking en ondersteuning van initiatiefnemers. Dit met als doel om goede praktijken te delen.
h. Een Energieloket voor bedrijven is samen met EvNOT ingericht en operationeel.			
i. Om inwoners op individueel niveau te ontzorgen, is op gemeentelijk niveau het monitoringsonderzoek van het Soorten Management Plan (SMP) uitgevoerd.			
j. Ter voorkoming (of ten minste de beperking) van netcongestie, werken wij samen met verschillende betrokken partijen aan een (bovenregionale) aanpak.			
k. De verkenning naar garantstelling voor ontwikkelfinanciering door de gemeente Losser voor de coöperaties in de Lutte en in Overdinkel is afgerond. Bij een positief resultaat van de verkenning wordt de gemeenteraad een voorstel gedaan voor garantstelling. De ontwikkelfinanciering wordt gebruikt om invulling te geven aan minimaal 500Zo lokaal eigendom."			
l. Duurzaamheidsmaatregelen vanuit de opgave klimaat zijn verwerkt in de scope van de			

projecten Vogelbuurt (bestaande wijk), Hannekerveld (nieuw op te zetten wijk) en Centrum ontwikkeling Losser. Deze drie projecten worden gezien als voorbeeldprojecten voor een toekomstige aanpak van nieuwe en bestaande wijken.			
m. In 2025 handhaaft de Omgevingsdienst Twente op de wettelijke verplichting Energielabel C bij kantoren.			

Prestatie-indicator

Omschrijving	Toelichting
In 2025 zijn in het kader van het Losserse Isolatieprogramma, 200 woningen bereikt, die minimaal 1 bouwdeel hebben geïsoleerd.	In 2025 zijn in de gemeente Losser twee verschillende regelingen geweest om deze doelstelling te bereiken. Via de “subsidie voor isolatie eigen woningen” zijn 112 woningen geïsoleerd. Daarnaast zijn 95 woningen geïsoleerd doordat gebruik is gemaakt van de “Doe-het-zelfkadokaart voor isolatie. Hiermee zijn bij 207 woningen minimaal 1 bouwdeel geïsoleerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x 1.000 Euros	Realisatie 2024	Begroting (na wijziging)	Realisatie 2025	Saldo
Onmeunig mooi Losser	68.643	68.756	72.330	-3.574
Totaal Lasten	**68.643**	**68.756**	**72.330**	**-3.574**
Onmeunig mooi Losser	27.051	24.875	26.342	1.467
Totaal Baten	**27.051**	**24.875**	**26.342**	**1.467**
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	**41.593**	**43.881**	**45.998**	**-2.107**
Onmeunig mooi Losser	2.888	2.328	2.125	203
Totaal Storting reserves	**2.888**	**2.328**	**2.125**	**203**
Onmeunig mooi Losser	2.433	3.684	4.357	672
Totaal Onttrekking reserves	**2.433**	**3.684**	**4.357**	**672**
Gerealiseerde saldo van mutaties reserves	**456**	**-1.356**	**-2.231**	**875**
Gerealiseerd resultaat	**42.048**	**42.524**	**43.757**	**-1.232**

Toelichting

Een uitgebreide toelichting per product is te vinden in Hoofdstuk 3 "Financiële positie".

Per saldo wijkt het Programma Onmeunig mooi Losser afgerond € 1.232.000 negatief af ten opzichte van de gewijzigde begroting. Exploitatieboekingen zijn inmiddels afgerond.

Bedragen (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
Totaal lasten		-3.574
Totaal baten	1.467	
Storting in reserves	203	
Onttrekkingen aan reserves	672	
Totalen	2.342	-3.574
Totaal nadelig programma Onmeunig mooi Losser		**-1.232**

Hieronder worden deze onderdelen afzonderlijk toegelicht.

Toelichting nadelig saldo lasten € 3.574.000

Het nadelig effect op de lasten wordt vooral veroorzaakt door de volgende posten:

Binnen taakveld 0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden komt de overschrijding vooral door het feit dat de kosten voor het meerjarig onderhoud van diverse gemeentelijke panden hoger is dan in de FR25 werd ingeschat. De overschrijding komt ook door de nabetaling voor energie, die bij de FR25 nog niet bekend was, daardoor zien we een overschrijding op gemeentelijke panden.

Binnen taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken wordt de overschrijding voornamelijk veroorzaakt doordat we extra activiteiten hebben uitgevoerd in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) om onderwijsachterstanden in Losser te bestrijden. Daardoor hebben we meer uitgegeven dan geraamd. Verder zijn de kosten van het leerlingenvervoer toch harder gestegen dan in de financiële rapportage 2025 werd voorzien.

Binnen taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie wordt het nadeel op de lasten vrijwel volledig veroorzaakt doordat de kosten van de noodopvang en de opvang van Oekraïners hoger uitvallen dan waar we in de FR25 rekening mee hebben gehouden. Het nadeel wordt volledig door het Rijk gecompenseerd (zie toelichting bij de baten hieronder). De kosten van inburgering vallen ook hoger uit. Ook zit er een nadeel op het onderdeel Sociaal Cultureel Werk, doordat we in 2025 een subsidie voor inclusie over 2024 nabetaald hebben.

In de Financiële Rapportage 2025 (FR25) hebben we bij het bijstellen van de ramingen voor de Jeugd en de Wmo al aangegeven de actualisatie van de ramingen door de nieuwe inkoop én de nieuwe taakveldindeling lastig is. Daarbij is en blijft de insteek dat we scherp én reëel ramen. Dat heeft ertoe geleid dat in het najaar de ramingen voor de lasten neerwaarts zijn bijgesteld. Omdat hierbij onvoldoende rekening is gehouden met de afgegeven indicaties hebben we de kosten over 2025 te laag ingeschat.

Binnen het taakveld 7.2 Riolering wordt de overschrijding vooral veroorzaakt door de wijziging voor kapitaallasten door een hogere begrote storting in de voorziening riolering, dan waar in de primaire begroting rekening mee is gehouden.

Binnen taakveld 8.3 Wonen en bouwen wordt het nadeel voornamelijk veroorzaakt doordat we meer aanvragen voor bouwvergunningen hebben gehad dan verwacht en doordat de kosten van de invoering van de omgevingswet hoger uitvallen dan geraamd.

Het restant van nadeel op de lasten ontstaat door verschillende voor- en nadelen, voor een toelichting hierop verwijzen wij u graag naar hoofdstuk 3.

Toelichting voordelig saldo baten € 1.467.000

Het grootste deel van het voordeel op de baten komt door de volgende posten.

Binnen het taakveld 4.3 onderwijsbeleid en leerlingzaken wordt het voordeel veroorzaakt door een vrijval van restantmiddelen uit 2024 van de Spuk voor het onderwijsachterstandenbeleid. Ook hebben we voor het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (voor het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten) extra middelen ontvangen.

Binnen het taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie wordt het voordeel voornamelijk veroorzaakt door de vergoeding voor de noodopvang en de opvang van Oekraïners.

Binnen het taakveld 6.3 Inkomensregelingen wordt het voordeel voornamelijk veroorzaakt door de hogere ontvangsten van de TOZO-middelen. Er is meer teruggevorderd dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Op het taakveld 6.6.Maatwerkvoorzieningen Wmo wordt het voordeel op de baten voornamelijk veroorzaakt door een net als voorgaande jaren ontvangen uitkering vanuit de reserve Beschermd Wonen.

Het restant van het voordeel op de baten ontstaat door verschillende voor- en nadelen, voor een toelichting hierop verwijzen wij u graag naar hoofdstuk 3.

Toelichting voordelig saldo stortingen reserves € 203.000

Door een lagere winstneming voor de grondexploitaties wordt ook minder toegevoegd aan de reserve grondexploitaties en de algemene reserve (voordeel € 172.000); voor een gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid. Eventuele voor of nadelen op het onderhoudsbudget voor onderwijsgebouwen worden verrekend met de reserve MOP onderwijs; doordat er meer onderhoud is gepleegd is er geen bedrag toegevoegd aan deze reserve (voordeel € 31.000).

Toelichting voordelig saldo onttrekkingen reserves € 672.000

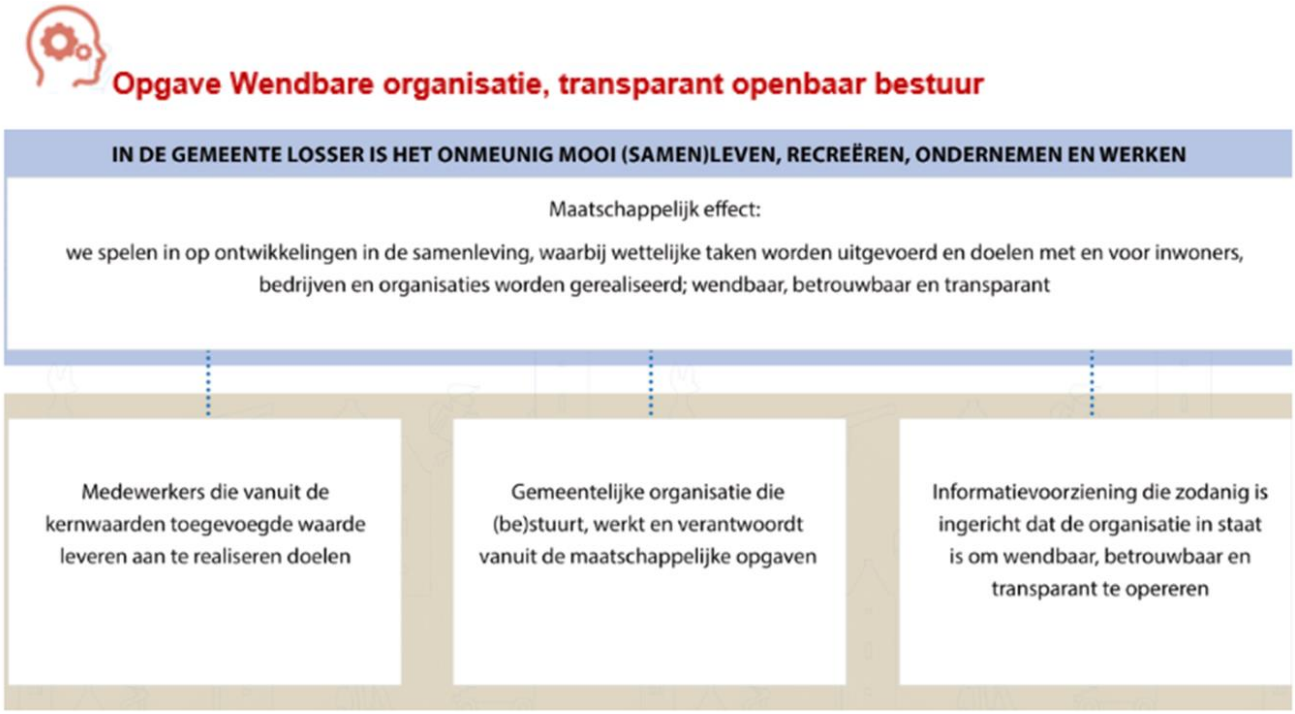
Voor de kosten van de groen blauwe diensten is € 250.000 betaald (zie taakveld 0.8 Overige baten en lasten bij het programma Wendbare organisatie). Hiervoor is in voorgaande jaren een reserve opgenomen, van waaruit nu de bijdrage is verwerkt; zowel de kosten als de bijdrage uit de reserve waren niet in de begroting opgenomen.

Door een beter resultaat voor de grondexploitatie Wonen aan het Dinkeldal is € 128.000 minder nodig voor de verliesvoorziening. Omdat deze vrijval niet aan de reserve grondexploitatie hoeft te worden toegevoegd (deze heeft het maximum van € 1.000.000 bereikt), valt dit voordeel vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Om de taakstelling uit de VJN25 in te vullen is bovendien een bedrag van € 300.000 vrijgevallen uit de reserves Synergie Hervormingsagenda en Sociaal Domein.

1.2. Programma Wendbare organisatie en transparant bestuur

Opgave Wendbare organisatie, transparant bestuur

Het programma *Wendbare organisatie en transparant bestuur* richt zich op het versterken van de bestuurlijke en organisatorische slagkracht van de gemeente Losser. In 2025 is verder gewerkt aan het toerusten van de organisatie voor een steeds complexere en dynamischer maatschappelijke context, waarin verwachtingen van inwoners, veranderende wet- en regelgeving en technologische ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Een wendbare organisatie, met competente medewerkers, effectieve sturing en een betrouwbare informatievoorziening, is daarbij een essentiële randvoorwaarde voor het realiseren van de gemeentelijke opgaven.

In de uitvoering lag de nadruk op de doorontwikkeling van de organisatie-inrichting, leiderschap en sturing, het verder verankeren van opgavegericht werken en het versterken van transparantie en dienstverlening. Daarnaast zijn stappen gezet in de professionalisering van de informatievoorziening, het gebruik van AI, datagedreven werken en de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van openbaarheid en informatiebeheer (WOO). Deze inspanningen dragen bij aan een organisatie die beter in staat is om tijdig in te spelen op veranderingen, verantwoording af te leggen en het vertrouwen van inwoners en partners te versterken.

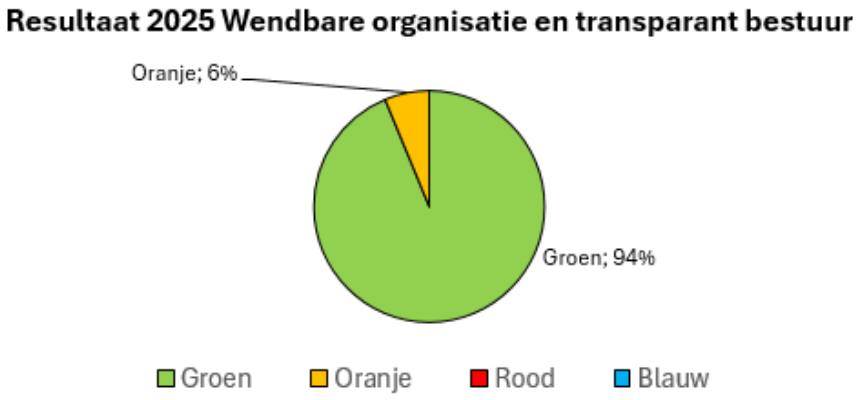
In de hiernavolgende toelichting wordt inzicht gegeven in de gerealiseerde baten en lasten, de belangrijkste financiële afwijkingen en de onderliggende ontwikkelingen binnen dit programma.

Highlights 2025

- De dienstverleningsvisie blijft leidend: digitale verbetering gaat hand in hand met persoonlijke en inclusieve dienstverlening, zodat iedereen kan meedoen.
- Er is expliciete aandacht voor het verbeteren van datagedreven werken en het werken met AI, inclusief duidelijke verantwoordelijkheden en governance rondom data en AI.
- Thema's als ethiek, privacy, informatiebeveiliging en wetgeving (o.a. WOO, Archiefwet, AI-regelgeving) zijn expliciet onderdeel van de agenda.
- Dienstverlening wordt nadrukkelijk gekoppeld aan participatie: duidelijke kaders, professionele inzet van participatievormen en samenwerking met inwoners en partners.

5.1.1 Bestuursrapportage

Inhoudelijke begrotingsuitvoering 2025

Legenda

= Resultaat 2025 is/wordt gehaald.

= Resultaat 2025 wordt net niet gehaald (> 80% gehaald).

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.
Oorzaak externe ontwikkelingen.

= Resultaat 2025 wordt niet gehaald.

Doel A: Competente medewerkers die werken vanuit de kernwaarden van de organisatie

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a Project Werving & selectie (waaronder ontwikkeling eigen werkgeversmerk en lanceren 'Werken bij Losser' website) is grotendeels uitgevoerd. De krapte op de arbeidsmarkt vraagt de inzet van instrumenten zoals inzet trainees en stagiaires en ambassadeurschap voor het werken in Losser om de vacatures in 2025 adequaat in te vullen.			

b. Een Wendbare organisatie vraagt om doorontwikkeling van leiderschap en sturing. Op basis van onze HR-visie is een ontwikkelplan voor coachend en dienend leiderschap geformuleerd. We geven verder uitvoering aan dit proces van leiderschapsontwikkeling en sturing.			
c. We ronden het Projectplan Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit af en maken een start met de uitvoering daarvan. Dit project loopt door tot en met 2026.			Het beleidsplan voor Duurzame Inzetbaarheid en Vitaliteit is opgesteld en vastgesteld. De volgende stap – het uitwerken en concretiseren van het uitvoeringsplan – is nog niet volledig gerealiseerd. In 2025 zijn hiervoor de eerste voorbereidingen getroffen; de volledige uitvoering volgt. Het project loopt door tot en met 2026, waardoor verdere verdieping en implementatie in de daaropvolgende periode gepland staan.
d. We geven uitvoering aan het projectplan Strategische personeelsplanning (strategisch personeelsmanagement) waarbij de uitkomsten van de Benchmark naar de omvang en samenstelling van gemeentelijke organisatie en de resultaten van de evaluatie van de organisatie- inrichting worden meegenomen.			Dit doel is nog niet volledig gerealiseerd. In het afgelopen jaar is de aandacht vooral gericht op de doorontwikkeling en herinrichting van de teams. Daarbij is onder andere gekeken naar de optimale teamindeling en een evenwichtige span of control. De verdere uitvoering van het projectplan volgt zodra deze basis verder is afgerond.

Doel B: De gemeentelijke organisatie stuurt, werkt en verantwoordt vanuit de maatschappelijke opgaven

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. Werkprocessen rondom opgavegericht werken richten we verder in en werken we uit in concrete afspraken, waarbij we medewerkers in stelling brengen.			
b. Doorontwikkeling van portfolio management voor de dynamische werkprocessen.			De rol van portfoliomanager/opgaveregisseur en de bijbehorende bevoegdheden zijn beschreven, maar niet consequent belegd en benut. Hierdoor vindt prioritering nog vooral plaats binnen lijnen, domeinen en lopende processen.
c. Opstellen van een programma voor een lerende organisatie en gestructureerde leeromgeving.			Vanwege de vele initiatieven is besloten om te temporiseren. Gelet op de gemaakte keuzes wordt het programma dit jaar niet afgerond. We gaan dit jaar wel starten met het maken van een visie op het onderdeel lerende organisatie.
d. Cultuur bevorderen van bespreken, afspreken en aanspreken / feedback geven en			

ontvangen; daarbij zijn de kernwaarden van Losser uitgangspunten (verantwoordelijk, verbonden, flexibel en vertrouwen).			
e. Inbedden van continue evaluatie van projecten en processen, daarbij inzetten van PDCA cyclus;			
f. Doorontwikkelen van sturing en leiderschap in de organisatie, met de focus op het sturen op resultaten en vanuit de HR visie dat de medewerker centraal staat.			
g. Borgen van een evenwichtige span of attention is belangrijk voor medewerkers en hun ontwikkeling.			
h. Opgaveregisseurs zijn in positie, processen en procedures zijn helder en de P&C cyclus is verder opgavegericht ingericht.			
i. In 2025 heeft de gemeente Losser een nieuwe gemeente-brede Toekomstvisie. Deze toekomstvisie komt tot stand door participatie vanuit onze samenleving en de gemeenteraad.			
j. Met betrekking tot inwonersparticipatie voeren we het uitvoeringsplan uit: - Evaluatie: In het voorjaar van 2025 wordt het uitvoeringsprogramma voor de doorontwikkeling van inwonersparticipatie 2023/2024 geëvalueerd. En waar nodig wordt beleid aangepast. - Training: Medewerkers en bestuurders worden getraind in het toepassen van inwonerparticipatie, met vooraf vastgestelde kaders voor elk proces. - Middelen: Er wordt gebruik gemaakt van de meest passende participatie- en communicatiemiddelen, afhankelijk van het onderwerp, de situatie en de locatie. - Samenwerking: Samenwerking met dorpsraden, lokale adviesraden en netwerkpartners is essentieel voor het vormgeven van inwonerparticipatie. - Bereikbaarheid: Inwoners kunnen gemakkelijk contact opnemen voor lokale initiatieven en ervaren een transparante en positieve houding. - Jeugdparticipatie: Jeugdparticipatie is een vast onderdeel van het inwonerparticipatieproces.			

Doel C. Informatievoorziening is zodanig ingericht dat de organisatie in staat is om wendbaar, betrouwbaar en transparant te opereren. Dienstverlening

Resultaat 2025	VJN	JR	Toelichting
a. In 2025 ligt er een geactualiseerd "uitvoeringsplan datagedreven werken" waarin aandacht voor borging van de rollen en training			

aan medewerkers.			
b. De rol van opdrachtgever wettelijke bedrijfsvoering- en ICT-processen is vormgegeven.			

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Toelichting
Interbestuurlijk toezicht op domein archief- en informatiebeheer	De afgelopen 4 jaren hadden we als gemeente enkele aandachtspunten op het domein archief- en informatiebeheer.. Dit betrof o.a. de punten toegankelijkheid en vernietiging. De kleurcodering was in deze jaren oranje. Door extra inzet op deze onderdelen heeft ervoor gezorgd dat dezer indicator vanaf dit jaar kleurcodering groen heeft.

Bedragen x 1.000 Euros	Realisatie 2024	Begroting (na wijziging)	Realisatie 2025	Saldo
Wendbare organisatie	19.737	18.474	20.576	-2.102
Totaal Lasten	**19.737**	**18.474**	**20.576**	**-2.102**
Wendbare organisatie	57.356	60.884	60.505	-379
Totaal Baten	**57.356**	**60.884**	**60.505**	**-379**
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	**-37.619**	**-42.410**	**-39.929**	**-2.481**
Wendbare organisatie	250	0	0	0
Totaal Storting reserves	**250**	**0**	**0**	**0**
Wendbare organisatie	1.922	393	483	90
Totaal Onttrekking reserves	**1.922**	**393**	**483**	**90**
Gerealiseerde saldo van mutaties reserves	**-1.672**	**393**	**483**	**90**
Gerealiseerd resultaat	-39.291	**-42.803**	**-40.412**	-2.391

Toelichting

Een uitgebreide toelichting per product is te vinden in Hoofdstuk 3 'Financiële positie'.

Per saldo wijkt het Programma Wendbare organisatie en transparant bestuur afgerond € 2.113.000 negatief af ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit saldo bestaat uit de volgende onderdelen:

Bedragen (x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
Totaal lasten		-2.102
Totaal baten		-379
Stortingen in reserves		
Onttrekkingen aan reserves	90	
Totalen	90	--2.481
Totaal nadelig programma Wendbare organisatie		**-2.391**

Hieronder worden deze onderdelen afzonderlijk toegelicht.

Toelichting nadelig saldo lasten € 2.102.000

Het nadelig effect op de lasten wordt vooral veroorzaakt door de volgende posten:

Taakveld 0.1 Bestuur We zijn wettelijk verplicht om deze voorziening pensioenen wethouders per 1-1-2028 over te dragen aan het ABP. Voor de waarde van het over te dragen bedrag is de dekkingsgraad van het ABP bepalend. Die komt nu per 31-12-2025 uit op 123,5%. Dat betekent dat we bovenop de voorziening, die nog op 100% dekkingsgraad pensioenverplichting gebaseerd was, ruim € 800.000 meer moeten storten in de voorziening. Indien de dekkingsgraad van het ABP tot 1-1-2028 nog wijzigt wordt bij de definitieve overdracht per 1-1-2028 uitgegaan van de dekkingsgraad per die datum en wordt het over te dragen bedrag daarmee aangepast.

Taakveld 0.5 Treasury Het nadeel op de lasten ontstaat doordat de grondexploitatie nog steeds een positieve boekwaarde kent. Hierdoor ontvangen we geen rente maar moeten we rente aan het grondbedrijf betalen. Ook moeten we meer rente betalen omdat we met het oog op extra investeringen meer hebben moeten lenen. We gaan hier verder op in bij de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en in de paragraaf financiën.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten De overschrijding op dit taakveld is € 1,5 mln. Voor € 1 mln. komt dit doordat de kosten van de bedrijfsvoering hoger uitvallen. Een belangrijke oorzaak is de nabetaling van € 300.000. We zijn er begin 2026 achter gekomen dat een meter niet heeft gefunctioneerd de afgelopen jaren. Dit heeft geleid tot een extra factuur over de afgelopen drie jaar. Ook de kosten van de samenwerking met Enschede vallen € 400.000 hoger uit. Voor € 200.000 komt dit door een nabetaling op IT-voorzieningen en een hoger aantal accounts, voor € 200.000 komt het doordat we onterecht rekening hielden met een terugbetaling op verzekeringskosten. Het resterende verschil komt vooral door hogere kosten van vast en ingehuurd personeel waar voor het grootste deel ook een dekking uit reserves tegenover staat, zoals uit de reserve invoering omgevingswet en de reserve digitalisering. Dan rest nog een overschrijding van de lasten van € 0.5 mln. Dit komt vooral doordat op dit taakveld nog een taakstelling is opgenomen voor het vrijvallen van reserves. Deze taakstelling is wel (volledig) gerealiseerd, het voordelig effect hiervan is terug te vinden op taakveld 0.10 mutatie reserves.

Toelichting nadelig saldo baten € 379.000

Het nadelig effect op de baten wordt vooral veroorzaakt door de volgende posten:

Taakveld 0.5 Treasury zie ook de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen. Het nadeel ontstaat door een lagere toerekening van rente aan lopende projecten en investeringen.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds Wij verwijzen naar de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen in paragraaf 3.2, onderdeel ‘Algemene uitkering’.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten In de begroting hebben we de toerekening van uren aan investeringen en grondexploitaties als een baat verwerkt, maar in de jaarrekening is dit verwerkt als negatieve last. Tegenover het nadeel op de baten staat dus een voordeel op de lasten.

Toelichting voordelig saldo onttrekkingen € 90.000

Omdat de investering Basisregistratie Personen (BRP) digitale dienstverlening nog niet is afgerond worden zijn er geen kapitaallasten die uit de reserve worden gedekt. Dit is wel geraamd. Dit leidt tot een nadeel van € 88.000.

We onttrekken meer aan de reserves Inburgering en de reserve digitalisering omdat er meer kosten voor inburgering en digitalisering zijn gemaakt dan geraamd. Het voordeel is € 178.000.

2. Paragrafen

Dit hoofdstuk bestaat uit acht in het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). voorgeschreven paragrafen. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragrafen zijn dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's. De paragrafen zijn om verschillende redenen opgenomen in de jaarstukken:

- Het onderwerp heeft mogelijk een grote financiële impact.
- Het onderwerp heeft een grote politieke betekenis.
- Het onderwerp is van belang voor de uitvoering van de programma's.
- Het is noodzakelijk dat de raad beschikt over een overzicht van deze onderwerpen voor de uitvoering van haar taken.

Wat is het verschil tussen Programma's en Paragrafen?
De programma's in het vorige hoofdstuk zijn direct gericht op burgers. De paragrafen indirect. De paragrafen zijn namelijk de kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering.

Welke paragrafen zijn er?
De onderwerpen van de paragrafen zijn voorgeschreven door het BBV:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid;
- Openbaarheidsparagraaf Woo.

2.1. Lokale heffingen

De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats met een belastingverordening. De vaststelling van de tarieven door de raad vond plaats in december 2024.

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (zoals onroerende zaakbelasting (OZB)) rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat de besteding niet is gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, verantwoorden we op het betreffende programma en rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen.

In deze paragraaf is opgenomen:

a. de verantwoording van de geraamde inkomsten;

b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;

c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt hoe de lasten zich verhouden tot de inkomsten;

d. een aanduiding van de lokale lastendruk;

e. een beschrijving van het gevoerde kwijtscheldingsbeleid.

a. Overzicht inkomsten gemeentelijke heffingen

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Raming 2024	Realisatie 2024	Raming 2025	Realisatie 2025
Afvalstoffenheffing	2.282	2.358	2.336	2.369
Begraafplaatsenrechten	1	2	1	4
BIZ	121	93	123	92
Forensenbelasting	26	36	27	49
Leges burgerzaken	330	562	479	548
Leges omgevingsvergunning	466	449	475	643
Leges overig	45	96	95	94
Marktgelden	15	12	15	11
OZB-eigenaren	5.469	5.400	5.514	5.641
OZB-gebruikers niet-woning	634	623	646	643
Rioolheffing	3.802	3.818	4.071	4.061
Toeristenbelasting	314	315	319	327
Totaal	**13.506**	**13.764**	**14.101**	**14.482**

b. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Landelijke ontwikkelingen

Hervorming lokaal belastinggebied
Ondanks het feit dat al jaren over een belastingherziening wordt gesproken, hebben zich in 2025 geen ontwikkelingen voorgedaan. In het coalitieakkoord van het kabinet is het volgende opgenomen: "Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken." Over hoe de hervorming van het gemeentelijke belastinggebied eruit gaat zien en of deze omvangrijke stelselwijziging ook daadwerkelijk in 2026 gerealiseerd zal gaan worden, valt op dit moment echter nog heel weinig te zeggen.

Lokale ontwikkelingen

Ontwikkeling tarieven
Voor het ramen van de tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffingen hanteren we het uitgangspunt 100% kostendekking. Voor de rioolheffing betekende dit een stijging van 4,9%. Bij de afvalstoffenheffing zijn de variabele tarieven gemiddeld met 3% gestegen. Deze beperkte stijging is voornamelijk het gevolg van de jaarlijkse indexering van de kosten. Het vaste tarief is daarentegen met 2,8% verlaagd. Dit is mogelijk doordat voor de kostendekking de egalisatiereserve lastenverlichting is ingezet, conform de afspraken uit de Voorjaarsnota 2023.

De tarieven toeristenbelasting zijn met 4,1% gestegen conform het besluit van de raad om de indexering met één jaar vertraging door te voeren, waardoor in 2025 de inflatiecorrectie van 2024 wordt toegepast.

De voor 2025 geldende tarieven voor de overige belastingen en rechten stegen met een inflatiecorrectie conform het Centraal Economisch Plan, uiteraard met uitzondering van die tarieven, die het rijk heeft vastgesteld, dan wel gemaximeerd.

c. Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Gemeenten zijn beperkt in de te heffen belastingsoorten. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Naast belastingen, heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. Het kostendekkingspercentage mag om die reden dan ook maximaal 100 zijn.

De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de ongebonden heffingen (algemene belastingen). De volgende belastingen en retributies zijn geheven:

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Forensenbelasting	Afvalstoffenheffing
Toeristenbelasting	Bijdrage Bedrijven Investering Zone
Onroerendezaakbelastingen	Leges en Rechten
	Rioolheffing

Mate van kostendekking van de gebonden belastingen

Activiteiten groep	Lasten taakveld	Overhead	BTW	Totale lasten	Heffingen (baten)	Overige baten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing	2.448	249	335	3.032	2.369	719	3.087	100%
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	55	0	0	55	0	0	0	
Rioolheffing	3.721	411	283	4.414	4.061	353	4.414	100%
Kwijtschelding rioolheffing	0	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal heffingen	***6.224***	***660***	***618***	***7.502***	***6.430***	***1.072***	***7.502***	***100%***
Titel 1: leges algemene dienstverlening	1.043	0	36	1.079	639	7	646	59%
Titel 2: dienst verlening vallend onder de fysieke leefomgeving/ vergunningen	2.011	0	127	2.137	658	22	680	31%
Titel 3: dienstverlening vallend onder de Europese dienstrichtlijn	0	0	0	0	0	0	0	0%
Subtotaal leges	***3.054***	***0***	***162***	***3.216***	***1.297***	***28***	***1.325***	***41%***
Totaal	**9.278**	**660**	**780**	**10.718**	**7.727**	**1.100**	**8.827**	**72%**

c. Woonlastenontwikkeling

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder woonlasten verstaan we: onroerendezaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en heffingen waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Het COELO vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. De tariefsaanpassingen voor de OZB, afval- en rioolheffing leiden voor een gemiddeld Lossers gezin (met eigen woning) tot de volgende woonlastenontwikkeling voor de periode 2020-2025:

Woonlastenontwikkeling	2020	2021	2022	2023	2024	2025
OZB Eigenaar	361,64	375,77	380,66	415,23	465,46	469,51
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	207,24	224,75	223,78	232,00	232,20	230,08
Rioolheffing	263,76	277,59	307,38	314,40	348,60	365,88
Totaal	**832,64**	**878,11**	**911,82**	**961,63**	**1.046,26**	**1.065,47**

d. Kwijtscheldingsmogelijkheden

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Binnen deze mogelijkheden zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de OZB en de afvalstoffenheffing (vaste bedrag volledig, gebruiksvergoeding restcontainer en variabel bedrag van maximaal € 37,00) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen gemeentelijke woonlasten betalen.
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend.
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.
- Ondernemers worden voor de gemeentelijke belastingen gelijkgesteld met particulieren.
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit.
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In 2025 is voor € 53.000 aan gemeentelijke belastingen in het kader van het minimabeleid kwijtgescholden. Hierbij gaat het met name om de afvalstoffenheffing.

2.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente tegenvallers financieel kan opvangen, zonder dat de uitvoering van taken in gevaar komt. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Dit verhoudingsgetal is de ratio weerstandsvermogen.

Relevante wetgeving en gemeentelijk beleid
De wetgeving en het gemeentelijk beleid voor het weerstandvermogen zijn vastgelegd in:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten.
- Financiële verordening gemeente Losser 2024.
- Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2018.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat in de gemeente Losser uit de Algemene risicoreserve en de reserve risico grondexploitaties, specifiek ter dekking van de risico's gerelateerd aan grondexploitaties.

Algemene risicoreserve
De stand van deze reserve is eind 2025 € 15.936.377. Daarnaast wordt de reserve Grondexploitatie met een omvang van € 1.000.000 aan de weerstandscapaciteit toegerekend.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2025 € 16.936.377 is. De verwerking van het jaarresultaat 2025 is daarbij ook betrokken.

Tabel: Beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2025	
Componenten:	
Algemene risicoreserve	€ 15.936.377
Reserve risico grondexploitaties	€ 1.000.000
Stand eind jaar 2025	**€ 16.936.377**

2. Inventarisatie risico's

In de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement is aangegeven dat het risicomanagement aan de P&C-cyclus wordt gekoppeld. De risico's worden daardoor periodiek onder de aandacht gebracht en bijgesteld.

Uitgangspunten bij de beoordeling van de risico's zijn:

- Normale bedrijfsvoeringsrisico's worden niet bij de risico's meegenomen.
- Risico's die een gelijksoortige oorzaak hebben worden samengevoegd.
- Verzekerde risico's worden niet meegenomen.

Gevolg van deze inventarisatie is dat het totaal van de risico's € 7.860.000 bedraagt (exclusief de risico's van de grondexploitatie, die zijn hieronder nader toegelicht). Uit een simulatie blijkt dat een weerstandscapaciteit van €2.232.000 nodig is om alle risico's af te kunnen dekken.

Met behulp van een risicoscore kunnen de risico's worden geprioriteerd en wordt inzichtelijk wat de belangrijkste risico's zijn.

In onderstaande tabel zijn de tien grootste risico's weergegeven. Het percentage geeft aan hoe groot een bepaald risico is in verhouding tot de totaal benodigde weerstandscapaciteit van € 2.232.000.

De tien grootste risico's gemeenterekening 2025:			
	Onderwerp	**Risico omschrijving**	**Invloed**
1.	Schommelingen in de conjunctuur	Als gevolg van schommelingen in de conjunctuur kunnen zowel aan de kosten- als de opbrengstenkant onvoorziene nadelige incidentele effecten optreden.	15,91%
2.	Budget Jeugd	Door openeindfinanciering en een onzeker beeld van de toekomstige zorgvraag, is het budget Jeugd mogelijk niet toereikend en moeilijk beheersbaar.	14,18%
3.	Effecten Omgevingswet op dienstverlening	Doorontwikkeling van het digitale stelsel (DSO) kan landelijk extra druk geven op onze dienstverlening. Veel vragen komen bij de gemeente terecht. Na de eerste 6 maanden blijkt dat er meer procedures aangevraagd worden voor het zelfde aantal initiatieven. Dit komt doordat de zogenaamde onlosmakelijkheid in de Omgevingswet is losgelaten.	9,37%
4.	Overige onvoorziene risico's	Hierbij valt te denken aan calamiteiten binnen de gemeente, zoals extreem weer of een bedrijfsongeval. Maar ook politieke en bestuurlijke risico's.	8,64%
5.	Schaarste arbeidsmarkt	Binnen Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Ruimtelijke Ontwikkeling is er een grote schaarste op de arbeidsmarkt. Hierdoor is inhuren vaak de oplossing om vacatures op te vullen. De kosten voor inhuur zijn door de schaarste hoog.	8,00%
6.	Garantstelling ontwikkelfase windproject de Lutte	Garantstelling aan energiecoöperatie in De Lutte voor de ontwikkelingsfase van het windproject in De Lutte.	6,76%
7.	Budget Wmo	Door openeindfinanciering en een onzeker beeld van de toekomstige zorgvraag, is het budget Wmo mogelijk niet toereikend en moeilijk beheersbaar.	6,24%
8.	Daling van omgevingsaanvragen	De invoering van de Omgevingswet kan niet los worden gezien van de Wet Kwaliteitsborging, die gevolgen gaat hebben voor de vergunningverlening en leges inkomsten. Er zijn mogelijk financiële consequenties waarbij gedacht kan worden aan personele kosten en minder leges.	3,57%
9.	Derden stellen gemeente aansprakelijk	Risico waarin externe partijen (bijvoorbeeld inwoners, bedrijven of instellingen) de gemeente aansprakelijk stellen voor schade die zij menen te hebben geleden door gemeentelijk handelen of nalaten. Denk hierbij aan fouten in besluiten,	3,21%

		schade door werkzaamheden, of aansprakelijkheid bij contractuele geschillen. Wanneer een claim wordt toegewezen, kan dit leiden tot (onvoorziene) financiële lasten voor de gemeente.	
10.	Faillissement bedrijven met als gevolg instroom bijstand	Faillissement van bedrijven kan leiden tot instroom in de bijstand.	2,67%

Stand van zaken bezwaarschrift btw TCC

In 2024 zijn we door de belastingdienst geïnformeerd over de voortgang van de afhandeling van ons bezwaar tegen het niet compenseren van btw over de verbouwingskosten van het Twents Carmel Lyceum. De belastingdienst heeft een voorgenomen besluit bekend gemaakt waarin ons bezwaar wordt afgewezen. In 2025 hebben een tweetal hoor gesprekken met de belastingdienst plaatsgevonden om nog eens de verschillende standpunten en argumenten te kunnen toelichten en te vragen om een nadere toelichting op het voorgenomen besluit. We merken wel op dat we in onze begroting al rekening houden met het niet compenseren van de btw. In dat licht bezien is het financieel risico van deze procedure tot het minimum beperkt.

Risico's grondexploitaties

Ter bepaling van de vereiste weerstandscapaciteit van de grondexploitaties maken we gebruik van de Monte Carlo simulatie. Dit is een simulatietechniek waarbij grondexploitaties vele malen worden gesimuleerd, elke keer met andere startcondities. Hierbij houden we rekening met risico’s aan de kosten- en opbrengstenkant, maar ook met onzekere gebeurtenissen. Naast projectgebonden risico’s, kijken we ook naar niet projectgebonden risico’s. Ofwel, de conjuncturele risico’s worden geïnventariseerd en gekwantificeerd. Deze risico’s zijn vaak niet beïnvloedbaar binnen de projecten en liggen op het vlak van macro-economische trends en wet- en regelgeving van hogere overheden (te denken valt aan spreidingsrisico’s rondom gehanteerde parameters). Hiermee ontstaat een vollediger en betrouwbaarder beeld van de risico’s binnen de grondexploitaties. De uitkomst is een momentopname. Marktomstandigheden kunnen snel wijzigen. Dit kan leiden tot fluctuaties in de vereiste weerstandscapaciteit. Om vinger aan de pols te houden actualiseren we daarom jaarlijks zowel bij de gemeenterekening als tussentijds bij de gemeentebegroting de vereiste weerstandscapaciteit. De vereiste weerstandscapaciteit van de grondexploitaties is ultimo 2025 afgenomen (JR 2024: € 442.000) en bedraagt € 340.000. Deze afname komt met name door de voortgang en realisatie van kosten en opbrengsten in de diverse grondexploitaties. Hiermee neemt de grondslag, namelijk de nog te realiseren kosten en opbrengsten, af bij de bepaling van het risicoprofiel.

3. Ratio weerstandsvermogen en verwachte ontwikkelingen

Benodigde weerstandscapaciteit:
De geïnventariseerde risico’s zijn de basis voor de risicosimulatie. Op basis van die simulatie wordt het bedrag berekend dat nodig is om deze risico’s in financiële zin af te dekken. Conclusie is dat alle risico's, met 90% zekerheid, kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2.572.340 (€ 2.232.470 voor de geïnventariseerde risico's in de bedrijfsvoering/beleid en € 340.000 voor de risico's van de grondexploitaties).

Beschikbare weerstandscapaciteit:
De weerstandscapaciteit bestaat in de gemeente Losser uit de Algemene risicoreserve en de reserve grondexploitaties. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt ultimo 2025 € 16.936.377. Hierbij is rekening gehouden met het rekeningresultaat 2025.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

De gemeenteraad heeft aangegeven dat de minimaal wenselijke ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0 ligt. Oftewel, de beschikbare weerstandscapaciteit dient minimaal 140 tot 200% van de benodigde weerstandscapaciteit te bedragen.

Ratio weerstandsvermogen eind 2025 = € 16.936.377 : € 2.572.470 = 6,58.

De ratio weerstandsvermogen bevindt zich daarmee boven de door de Raad vastgestelde minimale bandbreedte van 1,4 - 2,0. In het vervolg lichten we dit toe.

Tabel, ontwikkeling in de ratio weerstandsvermogen:

Analyse van de weerstandsratio			
Beschikbare weerstandscapaciteit	**Eind 2024**	**Eind 2025**	**Verschil**
Algemene risicoreserve	€ 18.618.000	€ 15.936.377	- €2.681.623
Reserve grondexploitaties	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 0
Totaal	**€ 19.618.000**	**€ 16.936.377**	**- € 2.681.623**
Benodigde weerstandscapaciteit			
Risico's algemeen	€ 1.991.000	€ 2.232.470	€ 241.470
Risico's grondexploitaties	€ 442.000	€ 340.000	- € 102.000
Totaal risico's	**€ 2.433.000**	**€ 2.572.470**	**€ 139.470**
Weerstandsratio (afgerond)	8,1	6,6	1,5

Doordat de beschikbare weerstandscapaciteit vergeleken met de gemeenterekening 2024 met ongeveer € 2,7 miljoen is afgenomen en de risico's licht zijn gestegen, is de weerstandsratio in de gemeenterekening 2025 1,5 lager dan de ratio van 8,1 uit de gemeenterekening 2024 en komt deze uit op 6,6.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen per 31-12 in de afgelopen jaren (afgerond op één cijfer achter de komma).

Ontwikkeling ratio weerstandsvermogen	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ratio weerstandsvermogen	2,4	3,0	2,5	4,2	9,6	8,8	10,7	8,1	6,6

Prognose ratio weerstandsvermogen 2026 en verder

Verwachte ontwikkeling weerstandscapaciteit ultimo 2026 tot en met 2029				
Component	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Aanwezig weerstandsvermogen	€ 11.808.000	€ 11.222.000	€ 11.623.000	€ 11.623.000
Benodigd weerstandsvermogen	€ 2.433.000	€ 2.433.000	€ 2.433.000	€ 2.433.000
Prognose ratio weerstandsvermogen (afgerond)	4.9	4.6	4.8	4.8

In bovenstaande tabel is de verwachte meerjarige ontwikkeling van de weerstandsratio aangegeven. De meerjarige verwachting is dat de ratio (variërend tussen de 4,6 en 7,0) ruim boven de door de Raad vastgestelde bandbreedte blijft.

In het schema hierboven is rekening gehouden met het negatieve rekeningresultaat 2025.

4. Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. De invoering van deze set is bedoeld om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken.

Kengetallen worden veelal gebruikt als analyse-instrument. Voordeel hiervan is dat gemeenten beter met elkaar vergeleken kunnen worden. Het zal duidelijk zijn dat het nut van het gebruik van kengetallen om de volgende redenen dient te worden genuanceerd:

- Kengetallen hebben slechts betrekking op het verleden en geven geen zekerheid over de toekomst.
- Kengetallen zijn veelal slechts een momentopname.
- Kengetallen zijn vaak gebaseerd op veronderstellingen.

	Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2026
1A	Netto schuldquote	49,1 %	53,1 %	60,4 %	61,9 %
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49,1 %	53,1 %	60,4 %	61,9 %
2	Solvabiliteitsratio	30,8 %	29,5 %	23,0 %	22,3 %
3	Structurele exploitatieruimte	-1,9 %	2,0 %	- 3,8 %	-4,3 %
4	Grondexploitatie	1,5 %	- 1,0 %	-0,005 %	- 0,1 %
5	Belastingcapaciteit	105,3 %	102,9 %	100,5 %	101,1 %

Hieronder worden de kengetallen in hun onderlinge relatie beschouwd en van een toelichting voorzien. De kengetallen geven een indicatie hoeveel (financiële) ruimte de gemeente heeft om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. De tabel toont de ontwikkeling over de jaren.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten op de exploitatie drukken. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief, als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De VNG hanteert een kritische waarde van 130%, hier bevinden zich zowel de netto schuldquote inclusief als exclusief de doorgeleende gelden met 48,8 % beduidend onder. De percentages zijn gelijk omdat we in Losser geen doorgeleende gelden kennen. De gemeente bevindt zich hiermee in de categorie gemeenten met het laagste risico.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op de langere termijn aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van

het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente. In bovenstaande tabel zijn de voormalige reserves Riool en reiniging opgenomen als voorziening conform wijziging BBV en daarmee uit het eigen vermogen verdwenen. Met een score van 30,9 % behoren we tot de categorie gemeenten met een gemiddeld risico.

Structurele exploitatieruimte
Dit financiële kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting of financieel resultaat is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting, maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Hoe hoger het percentage, hoe groter het aandeel van de structurele baten ten opzichte van de structurele lasten in het geheel aan baten. Zoals in de tabel weergegeven, is alleen voor de realisatie van 2024 sprake van een negatief saldo exploitatieruimte.

Kengetal grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grondpositie (boekwaarde) zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Dit kengetal alleen, heeft slechts een beperkte waarde. De relatie vraag en aanbod woningbouw of bedrijventerrein, planning et cetera spelen hierbij ook een cruciale rol. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De gemeente bevindt zich met het percentage 1,5 % in de categorie gemeenten met het laagste risico.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van het vorige begrotingsjaar. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de Rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit scoort met 105,3 % boven het landelijk gemiddelde (100%). De gemeente bevindt zich hiermee in de categorie gemeenten met een hoog risico.

2.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn duurzame bezittingen die een gemeente heeft waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Denk hierbij aan wegen, gebouwen en riolering. Deze eigendommen, noodzakelijk voor een goede leefomgeving, vertegenwoordigen een grote waarde. De totale vervangingswaarden van de kapitaalgoederen in Losser schatten wij op ruim € 260 miljoen.

Het niveau van onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen bepalen het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Achterstanden in onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval tot onveilige situaties leiden. Investeren in onderhoud en vervanging is daarom noodzakelijk om kapitaalgoederen ook op lange termijn in stand te houden. Wij onderhouden de kapitaalgoederen op basis van de 'Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte' (2013). Voor verschillende kapitaalgoederen zijn er naast de nota ook beheer- en onderhoudsplannen.

Het coalitieakkoord 'Groeien door ambitie' (2022-2026) hecht veel waarde aan een goede kwaliteit van de leefomgeving. Met investeringen in de openbare ruimte wil het college meer bereiken dan alleen een schone, hele en veilige leefomgeving. De inrichtingskwaliteit speelt steeds nadrukkelijker een rol bij het creëren van aantrekkelijke buurten en wijken. Daarnaast spelen grote uitdagingen zoals de warmtetransitie en klimaatverandering. Samen met de vervangingsopgave in de openbare ruimte leidt dit tot een integrale en gebiedsgerichte aanpak. Wij hanteren hiervoor de systematiek van het integraal Meerjaren Investerings- en onderhoudsprogramma voor de openbare ruimte (MIP).

Met het MIP willen wij met investeringen in de openbare ruimte ook invulling geven aan ruimtelijke ontwikkelingen en het bereiken van strategische gemeentelijke doelen. Waar mogelijk zetten wij beheer- en vervangingsbudgetten in als cofinanciering voor integrale uitvoeringsprojecten in de openbare ruimte.

Uitwerking per beheerdiscipline

Wegen

Het beleidsplan Wegen is in 2019 vastgesteld. Met ons wegbeheersysteem volgen wij de staat van al onze (verharde) wegen. Dit systeem geeft richting aan onze meerjaren onderhoudsplanning. Jaarlijks voeren wij een inspectie uit. Op basis hiervan passen wij, indien nodig, de onderhoudsplanning aan.

Het reguliere onderhoud is volgens planning uitgevoerd. Zo is in 2025 asfaltonderhoud gepleegd aan de Bavelsweg- Fleerderhoekpad-Lutterkerkpad, een gedeelte van de Lossersedijk. Daarnaast zijn op kleinere schaal onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de Chopinstraat en de Paasbergweg.

Vanuit de Wegverleggers is in 2025 de gehele Broekhoekweg incl. het fietspad in onderhoud geweest. Met deze werkzaamheden is tegelijk op alle benodigde kruisingen en fietsoversteken de verkeersinrichting aangepast en verbetert met als het doel het vergroten van de algehele verkeersveiligheid. In 2026 zal als onderdeel van het onderhoudsproject ook nog de rotonde DS. Froenplein aangepakt worden. I.v.m. conflicterende werkzaamheden was het niet mogelijk om in 2025 de werkzaamheden uit te kunnen voeren en worden deze gecombineerd met de herinrichting van de Enschedesestraat.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming en beschikbare (jaarlijkse) onderhoudsgelden uit.

Openbare Verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting volgt uit het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte' (2016). In 2025 hebben we binnen diverse projecten verlichting vervangen en is er een verlichtingsvervanging aanbesteed voor verlichting in het buitengebied en de kern van Beuningen (verlichting grenzend aan centrumplan Beuningen) en het Wilgenkamp in Losser. Daarnaast is het vervangingsplan verder geactualiseerd en hebben we een eerste opzet gemaakt voor een algemeen plan voor de verlichtingskeuze. In dit vervangingsplan is gekeken naar de masten en armaturen die de komende 7 jaar vervangen moeten worden. Voor de jaren 2026 en 2027 is er een specifieke planning gemaakt. Deze planning wordt integraal afgestemd met de projecten in de openbare ruimte.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Civiele kunstwerken

Er zijn duikers onder wegen in het buitengebied vervangen.

Vanuit reguliere inspecties zijn er diverse reparaties uitgevoerd aan bruggen o.a het vervangen van een brugdek aan de Lutterzandweg. We zien tevens dat verouderde kunstwerken uit de tweede helft van de vorige eeuw op termijn aan vervanging toe zijn. Dit zal hoge investeringen gaan vergen. In 2026 wordt dit verder geïnventariseerd.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Riolering en Water

In 2022 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) door de raad met twee jaar verlengd. Het kostendekkingsplan is toen ook geactualiseerd en geïndexeerd. In 2025 hebben we gewerkt aan het opstellen van een nieuw Water en Rioleringsprogramma als vervanging van het huidige GRP en aan het Klimaatadaptatieplan inclusief uitvoeringsagenda 2025-2029. Op basis van het kostendekkingsplan WRP bepalen wij de hoogte van de rioolheffing voor het uitvoeren van de zorgplichten afvalwater, grondwater en hemelwater. Daarnaast zijn een deel van de kosten van het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie ook meegenomen in het kosten dekkingsplan WRP. Dit geeft voor de komende planperiode richting aan duurzaamheid en maatregelen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Wat hebben wij in 2025 gedaan?

Een groot deel van de rioolvervangingen, die in het kostendekkingsplan zijn opgenomen, worden meegenomen met de kwaliteitsimpulsen Glane, Centrum Losser fase II en de Roofvogelbuurt.

Deze plannen zijn deels in uitvoeringen of voorbereiding. Daarnaast zijn de navolgende werkzaamheden uitgevoerd:

- In het kader van de kwaliteitsimpuls de Lutte is de riolering in de Beatrixstraat, Irenestraat en de Margrietstraat vervangen.

In het buitengebied van Beuningen en de Lutte zijn 43 drukriool-units gerenoveerd, waarmee het systeem de komende 20 jaar weer goed functioneert.
- Diverse riolen zijn voorzien van glasvezelversterkte kousen om de kwaliteit van de rioolbuis voor langere tijd in stand te houden.
- Reconstructie uitgevoerd aan de Dorpsbleek Losser, voor het optimaliseren van de waterafvoer en waterberging (project Beken en Bleken) en gelijktijdig is de riolering in de Kopshofweg vervangen.
- Diverse maatregelen uitgevoerd naar aanleiding van de wateroverlast 21 juli 2024.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Groen en Landschap

In 2022 is het groenbeleidsplan vastgesteld. Belangrijke doelen daarin zijn vergroening van onze leefomgeving en het beschermen en verbeteren van biodiversiteit.

Voldoende en vitaal groen in onze leefomgeving is belangrijk om de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress en wateroverlast te beperken. Het is bewezen bevorderlijk voor de algehele gezondheid en het welzijn van de mens. Biodiversiteit is belangrijk voor ecologische balans en om ziekten en plagen te voorkomen. Voor het beheer en beschermen van bomen hanteren wij het 'Handboek Bomen'. Hierin zijn de belangrijkste normen voor aanleg, onderhoud en bescherming van bomen vastgelegd.

De klimaatverandering zet door en grote verschillen in temperatuur en waterstand zorgen voor sterfte van bomen en planten. Het budget voor vervanging van slechte of dode beplanting hebben wij, evenals het budget voor bodemverbetering bij bomen, in 2025 volledig benut.

Het reguliere onderhoud aan het groen wordt door het Servicebedrijf uitgevoerd. Voor een belangrijk deel zetten wij hiervoor medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt in. Onderhoud van bomen wordt uitgevoerd door een speciale boomverzorgingsploeg. Grotere aanleg en onderhoudsprojecten besteden wij uit.

Wat hebben we in 2025 gedaan?

- Op diverse plekken is het groenareaal uitgebreid vanuit het NK-tegelwippen. De Lutte stond hierbij centraal. Er is kritisch gekeken naar de aanwezigheid van overtollige bestrating. Dit is verwijderd en vervangen door divers groen.
- Op diverse locaties in de gemeente is groot onderhoud uitgevoerd aan houtsingels/wallen en bomen in gemeentelijk eigendom, zowel binnen als buiten de bebouwde kom.
- Het planten van bloembollen en bosplantsoen langs het Sallers Kerkepad om de ecologische verbindingen te versterken en de bloeitijd te verlengen. Toevoeging van bosplantsoen geeft invulling aan de ontbrekende laag tussen gras/kruiden en bomen.
- Er is een 'Pak an Pak over' project opgestart in Overdinkel op de locatie van de voormalige basisschool Het Kompas; hier is een (tijdelijk) parkje gerealiseerd. Deels doen omwonenden onderhoudswerk, deels het Servicebedrijf.
- Op diverse plaatsen in de gehele gemeente zijn weer nieuwe bomen aangeplant. Deels ter compensatie van dode exemplaren, deels ook ter uitbreiding. Ook zijn er bomen toegevoegd op speelterreinen om voor de toekomst schaduwplekken te creëren.

- Ter verwelkoming van nieuwe gemeenteambtenaren is er aan de Lijsterbesstraat met hen een klimboom geplant. Dit ter vervanging van de bossen bloemen van weleer. Er is gekozen voor een klimboom om kinderen (en volwassenen) weer meer connectie met de natuur te laten maken.
- Er is op verscheidene plekken groen vervangen vanuit het structurele vervangingsbudget. Hierbij is gekeken naar kwaliteit en diversiteit van het groen. Plekken die niet meer voldeden aan de eisen volgens het Groenbeleidsplan zijn vervangen.
- De ondergrondse groeiplaats van een 70-tal bomen in verharding zijn door middel van beluchten en toevoeging van organische stoffen verbeterd.
- In De Lutte zijn door BeeGrateful 10 bijenhotels op diverse plekken gehangen om de effecten te meten van de inspanningen op gebied van vergroening en biodiversiteit. Specifiek wordt hier gekeken naar wilde bijen.
- Transformatorhuisjes die in eigendom van de gemeente zijn, worden voorzien van groendaken, als compensatie voor verloren groene ruimte.

Eikenprocessierups;

De plaagdruk was relatief laag dit jaar. De kosten voor de curatieve bestrijding vielen daardoor mee. Wel hebben wij weer ingezet op uitbreiding van de biodiversiteit d.m.v. aanbrengen van bloembollen, kruiden en heesters. Daarnaast is er een pilot gestart met vlinderhotels, een manier van natuurlijke bestrijding. In deze hotels worden de afgezogen nesten van de eikenprocessierups geplaatst. De natuurlijke vijanden zoals sluipwesten kunnen zich hier ontwikkelen en het hotel verlaten. De eikenprocessierups zitten ‘gevangen’ in het hotel zodat zij zich niet in de vrije natuur kunnen voortplanten. De aanpak draagt bij aan een duurzame en ecologische leefomgeving. Deze pilot is opgestart omdat bij de reguliere manier van curatieve bestrijding ook veel van de natuurlijke vijanden verloren gingen.

Ratten;

Omwille van een vermeende rattenplaag is een groot plantsoen in de Vogelbuurt (Lepelaarstraat) gerooid en compleet vernieuwd voor betere monitoring van eventuele aanwezigheid van ratten. Er zijn bij de werkzaamheden geen ratten en/of rattennesten aangetroffen.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Begraafplaatsen

De gemeente Losser heeft één algemene begraafplaats aan de Bookholtlaan in beheer en onderhoud. Doordat steeds meer mensen kiezen voor een crematie en de aanwezigheid van verschillende bijzondere (natuur-)begraafplaatsen, vinden er op jaarbasis slechts een beperkt aantal begravingen plaats. Wij zijn gestart met het actualiseren van de begraafplaatsadministratie. Wij ronden dit in naar verwachting in 2026 af. Dan is het betalen van de grafrechten op orde en zijn de grafmonumenten waarvoor niet wordt betaald geruimd.

Naast het op orde maken van de gegevens zijn de paden hersteld en waar nodig paden toegevoegd zodat alle aanwezige graven via paden bereikt kunnen worden. In 2026 zal er gekeken worden of de omheining nog voldoet en wanneer nodig worden gerestaureerd

Financiën

De kosten voor begraven worden gedekt uit de begraafplaatsleges. Het onderhoud en vervanging dekken wij uit de reguliere begroting.

Speelplaatsen

Er is een budget voor reparaties en incidentele vervangingen. De speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd.

In 2025 zijn diverse speeltuinen binnen projecten gerenoveerd, (o.a. Buurthuis Glane en Beatrixstraat De Lutte), is er een nieuwe inclusieve speeltuin ingericht in Overdinkel en is een nieuwe speeltuin ingericht op de Saller, daarnaast zijn er door de gehele gemeente diverse toestellen vervangen.

De verwachting is dat we in 2026 de speeltuin van het Keizerskroon gedeeltelijk gaan renoveren e.e.a. in samenwerking met de scholen. Daarnaast gaan we weer diverse speeltoestellen vervangen door de gehele gemeente.

Financiën

Wij voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit.

Afval

Binnen het werkveld afval en grondstoffen heeft 2025 in het teken gestaan van beheer. Er hebben geen grote wijzigingen plaatsgevonden op het gebied van de inzameling en verwerking van afval en grondstoffen. Er is gewerkt aan een nieuwe Grondstoffenvisie 2026-2030 (deze zal in 2026 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd). Tevens is een scenario analyse uitgevoerd ten aanzien van de (her)ontwikkeling van het afvalbrengpunt (eveneens besluitvorming in 2026). Daarnaast is gezamenlijk met Twente Milieu en de betrokken verenigingen een pilot opgezet voor de huis-aan-huis inzameling van oud papier in De Lutte.

Met Verpact is een nieuwe overeenkomst gesloten voor de afname van het verpakkingsafval (plastic, metalen en drankkartons) en is met Twente Milieu een traject gestart voor de kwaliteitscontrole en verbetering van het PMD.

Financiën

Wij voerden de taak binnen de kostenraming uit.

Gemeentelijke gebouwen en vastgoed

In de Vastgoednota gemeente Losser is het beleid uitgewerkt en vastgelegd. De Vastgoedlijst eigendom gemeente Losser vormt de basis voor keuzes in het aanhouden, dan wel afstoten van locaties. Daarbij wordt beoordeeld of de locaties nog wel nodig zijn voor de eigen dienst of beleidsdoeleinden. Indien binnen afzienbare tijd (tien jaar) geen (ruimtelijke) ontwikkelingen worden verwacht, dan wordt voorgesteld deze locaties af te stoten en in de verkoop te zetten. Bij het afstoten van vastgoed houden wij rekening met de lopende huurcontracten, aanwezige erfpacht-/opstalovereenkomsten en ontwikkelingen in de markt.

Vertaling naar de begroting

De vertaling van het beleid naar de begroting vindt plaats via het Meerjaren Onderhoud Plan (MOP)-gebouwen. Elke 5 jaar wordt de onderhoudsconditie bepaald. Voor een redelijk niveau van onderhoud wordt voor de panden met een toekomstperspectief (meer dan tien

jaar) een conditiescore 3 gegeven. Voor de af te stoten panden met een tijdelijk gebruik volstaat een conditiescore 5 op basis van klachtenonderhoud.

In 2023 zijn alle panden opnieuw geïnspecteerd en heeft de raad het nieuwe budget voor Meerjaren onderhoud (MOP) voor de komende 5 jaar toegekend. In 2025 is het onderhoud is volgens planning MOP uitgevoerd.

In 2023 zijn alle panden opnieuw voorzien van een energielabel. In de 'portefeuilleroutekaart verduurzamen gemeentelijk vastgoed' is een plan uitgewerkt voor verdere verduurzaming naar een gasvrij en energieneutraal vastgoed. Hierin wordt de volgende stap gezet. Na het isoleren concentreren we ons op de vervanging van de klimaatinstallaties door een duurzame elektrische variant en het aanbrengen van zonnepanelen. Dit betreft 12 panden in eigendom van de gemeente, die voor eigen gebruik en beleidsdoeleinden worden ingezet. De raad heeft besloten om verder in te zetten op verduurzaming van de panden en hier budget voor toegekend. Door het na-isoleren van de panden hebben nu 9 panden energielabel A of hoger, 2 panden label C en 1 pand label G. De werkplaats in Overdinkel en gymzaal De Vlasakker komen ook na isoleren niet hoger dan energielabel C. Bij de gymzaal in Beuningen (energielabel G) worden de werkzaamheden uitgesteld en gecombineerd met de nieuwbouw van Mariaschool/ Kulturhus.

In 2025 is de verduurzaming van het zwembad Brilmansdennen 2e fase opgeleverd. Het zwembad draait nu bijna geheel gasloos op de verwarming middels riothermie van de RWZI. Tevens is de aanbesteding van de renovatie verduurzaming van de gevel 3e fase van het zwembad afgerond. De vernieuwbouw van kulturhus Glane naar een gasloos en energieneutraal gebouw is opgeleverd, inclusief de herinrichting van het aangrenzende terrein. Bij de gemeentewerf is de laadinfra voor de elektrificatie van het wagenpark in gebruik genomen, inclusief de laadstation overkapping. De voorbereiding aanbesteding verduurzaming gemeentewerf is gestart. De uitvoering van de verduurzaming van kulturhus Erve Boerrigter in De Lutte is gestart.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de kostenraming uit. Het MOP is opgenomen in de exploitatiebegroting. Investeringen in gebouwen lopen separaat via nieuw beleid in de Voorjaarnota

(Onderhoud) Materieel servicebedrijf

Voertuigen, machines en gereedschap zijn nodig voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het beheer van de openbare ruimte. Voor het vervangen van dit materieel hanteren wij vervangingsplanningen. Dit gebeurt op basis van de afschrijvingstermijnen. Hier is een investeringslijst voor voertuigen en werkmaterieel aan gekoppeld. Deze investeringslijst is eind 2025 geactualiseerd. Uit de actualisatie is gebleken dat er structureel €213.500-, te kort is om het huidige wagenpark en werkmaterieel te kunnen vervangen. Hier liggen meerdere oorzaken aan ten grondslag. Waaronder beleidswijzigingen wat aanpassingen aan het wagenpark en werkmaterieel tot gevolg heeft., het niet toepassen van een indexatie enz.

Bij de vervanging is uitgegaan van vervangen voor traditionele dieseluitvoeringen. Wanneer er gekozen wordt voor een duurzame oplossing dan is het budget in de meeste gevallen niet toereikend. Het elektrificeren van voertuigen of werkmaterieel kan een verdubbeling van kosten met zich meebrengen.

Dit zullen we per voertuig of werkmateriaal beoordelen en waar nodig separaat via de voorjaarsnota aanvragen.

Het onderhoud voerden we volgens planning uit, zodat het materieel in goede staat blijft.

Financiën
Het reguliere onderhoud van de voertuigen en werkmaterieel realiseerden we binnen de daarvoor bestemde budgetten. Er is eenmalig budget beschikbaar gesteld voor een grote motorische schade aan een landbouwvoertuig. Dit budget staat wel onder druk doordat het wagenpark en werkmaterieel meegroeit aan de hand van areaaluitbreiding.
De vervangingen zijn gerealiseerd met beschikbaar budget en door afschrijvingstermijnen te verlengen. Dit is richting toekomst geen wenselijke situatie. Jaarlijks tekort €213.500-,

Straatmeubilair

Er is een budget voor reparaties en vervangingen. Binnen dit budget zorgen we voor het kwalitatief goed houden van al het straatmeubilair, banken, prullenbakken, hekwerken, bebording etc. Daarnaast plaatsen we waar nodig straatmeubilair bij.

In 2025 zijn we gestart met de inventarisering van al ons meubilair, daar we van mening waren dat we ons inventaris niet goed genoeg in beeld hadden. Daaruit is onder andere gebleken dat we meer inventaris hebben dan we dachten. Daarnaast hebben we diverse toegangspoorten vervangen, hebben we diverse (hoofd)straten voorzien van nieuwe bebording (bebording heeft een levensduur van ca, 20 jaar op de reflectiekwaliteit). Tot slot is er voor ca. 25.000 euro aan (vuurwerk/vandalisme) schade hersteld (verkeersborden en prullenbakken).

De verwachting is dat we in 2026 verder gaan met het inventariseren van het straatmeubilair op aanwezigheid, hoeveelheid en kwaliteit. Het resultaat van de inventarisatie nemen we op in de Nota Kapitaalgoederen

Daarnaast gaan we verder met het vernieuwen van de bebording en diverse toegangspoorten.

Financiën

Het reguliere onderhoud en schade herstel zijn gerealiseerd binnen budget. Budget is lichtelijk overschreden door noodzakelijke (achterstallige) vervangingen aan straatmeubilair, waarvan tot voor kort niet bekend was dat dit bij ons in beheer was.

2.4. Financiering

Treasurybeleid

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behouden van de goede kredietwaardigheid en handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt. Een belangrijke eis uit de Wet fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn.

Op 6 juli 2021 is het Treasurystatuut 2021 vastgesteld door de raad. Hierin is het beleidskader voor Losser inzake treasury opgenomen. In het statuut is de geldende wetgeving vertaald naar de gemeente. Zo is vastgelegd hoe de financiële risico's, zoals het renterisico (van vaste en vlottende schuld), het kredietrisico, het liquiditeitenrisico en koersrisico, worden geminimaliseerd. En wordt de verdeling van taken en bevoegdheden vastgelegd. Ook is de verantwoordingsrelatie inzake het treasurybeleid tussen de gemeente Enschede en gemeente Losser vastgelegd. Conform artikel 20 uit de Financiële verordening moet elke 5 jaren worden getoetst of het Treasurystatuut geactualiseerd moet worden. Dit is niet het geval. De raad is hierover geïnformeerd in oktober 2025

Renterisicobeheer

Het renterisico wordt beperkt doordat de gemeente zeer terughoudend omgaat het vertrekken van leningen en garanties. De gemeente Losser heeft geen leningen verstrekt behalve starters- en blijversleningen. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij het Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten. Ook worden door de gemeente leningen verstrekt vanuit het Energiefonds Losser om zo hiermee lokale initiatieven mogelijk te maken die bijdragen aan het energieneutraal maken van Losser.

Zie paragraaf 4.3 voor de specificatie van de gewaarborgde leningen. De uitstaande (nog twee) garanties op geldleningen stammen uit de jaren 90 van de vorige eeuw. Bij deze garanties zijn geen zekerheden verkregen. De risico's die hieruit voortvloeien zijn opgenomen in het weerstandsvermogen (zie top 10 met risico's in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Vanuit het op 8 juli 2025 genomen besluit zal na verstrekking de garantie van € 700.000 ten gunste van SV Losser voor de nieuwbouw van de accommodatie, hier aan worden toegevoegd. De gemeentegarantie is nog niet geeffectueerd per eind 2025. Naar verwachting volgt dit in voorjaar 2026 nadat de club aan alle voorwaarden heeft voldaan.

Losser neemt een achtervangpositie in bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn tot op heden ingeschat op nihil. Het WSW bezit namelijk de hoogste classificering van kredietwaardigheid (de zogenaamde AAA-rating) waardoor aanspraak op de verstrekte achtervang niet zal voorkomen. Deze achtervangpositie heeft derhalve geen (financieel) effect op de begroting.

Ook staat Losser in de achtervang voor het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) die de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) verstrekt aan particulieren. Vanaf 1 januari 2011 staat het rijk voor 100% van NHG garant. De uitstaande achtervang bedraagt 50% van de verstrekte NHG tot die datum en de omvang daalt jaarlijks door de gedane aflossingen.

Renteresultaat

Het renteresultaat is met € 146.339 negatief. Dit is afgerond € 43.000 lager dan waar we in de begroting 2025 vanuit gingen. We hebben meer (kort) moet lenen waardoor de rentelasten gestegen zijn. Daar staat tegenover dat we tussentijds de omslagrente ook verhoogd hebben

van 0,7 naar 0,75%, waardoor we meer renteontvangsten hebben. Het verschil komt vooral doordat we vanuit het grondbedrijf geen rente ontvangen hebben maar juist rente hebben moeten betalen aan het grondbedrijf.

Omslagrente

Vanuit de BBV-regelgeving voor rente moet worden vastgesteld in de jaarrekening of de begrote omslagrente niet te veel afwijkt van de realisatie. Een afwijking van maximaal 25% is toegestaan. Bij overschrijding hiervan dient de omslagrente herrekend te worden.

In de onderstaande tabel is de vergelijking tussen begroting en realisatie voor 2025 van de omslagrente terug te vinden. In de begroting 2025 gingen we nog uit van een afgerond omslagpercentage van 0,70%, in werkelijkheid is 0,75% toegerekend. Daarmee komen we net boven de toegestane marge van 25%.

Omschrijving	Begroting 2025	Gemeenterekening 2025
Externe rentelasten korte en lange financiering	673.179	873.885
Externe rentebaten (o.a. rente personeelshypotheken)	-35.573	-61.941
Totaal door te rekenen externe rente	*637.606*	*811.944*
Renteverhaal facilitaire grondexploitaties	3.896	
Rente projectfinanciering (Kulturhus)	-20.772	-20.772
Saldo toe te rekenen externe rente	***620.730***	***791.172***
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Toe te rekenen rente	***620.730***	***791.172***
Toegerekende rente aan boekwaarden	517.453	644.834
Renteresultaat rente	**-103.277**	**-146.339**
Boekwaarde cf. geprognosticeerde balans	73.921.826	81.018.153
Omslagrente	0,84%	0,80%

In bovenstaande is de wijziging vanuit de Notitie Rente 2023 van de commissie BBV opgenomen dat voor de Bouwgronden in Exploitatie de omslagrente geldt vanaf de begroting 2025. Voor deze bouwgronden geldt tot en met 2024 nog de hogere rente die gebaseerd is op een andere rekenmethode en die was ingegeven door fiscale aspecten. De bouwgronden zijn veelal gefinancierd vanuit de integrale financiering van de gemeente waarbij de omslagrente aansluit. Het gevolg is dat een groter deel van de externe rente nog toe te rekenen is aan de boekwaarden dan nu het geval is. Mogelijk leidt dit tot een snellere verhoging van de omslagrente in toekomstige jaren dan eerder was ingeschat.

Kasgeldlimiet

Voor het beperken van de renterisico's is in de Wet fido ook een norm voor de kortlopende schulden opgenomen, de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente als gemiddelde netto vlottende schuld (vlottende schulden minus vlottende middelen) maximaal mag hebben.

(x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting per 1 januari 2025 - grondslag	81.115	81.115	81.115	81.115
Toegestane kasgeldlimiet:				
- in % van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- omvang kasgeldlimiet	**6.895**	**6.895**	**6.895**	**6.895**
Toets kasgeldlimiet:				
Gemiddelde overschot vlottende middelen	-	-	-	-
Gemiddeld opgenomen vlottende schuld	-10.832	-14.896	-4.610	-6.882
Toegestane kasgeldlimiet	6.895	6.895	6.895	6.895
Ruimte onder kasgeldlimiet	**-3.937**	**-8.001**	**2.285**	**13**

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in het 1e en 2e kwartaal van 2025 de limiet heeft overschreden. Dit is een niet-financiële onrechtmatigheid, die verder wordt toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering, onderdeel rechtmatigheidsverantwoording. Nadat in het 2e kwartaal nieuwe financiering was aangetrokken, bleef de gemeente ruim binnen de limiet gedurende de rest van 2025. Vanuit de regelgeving is een overschrijding van 2 kwartalen toegestaan.

Renterisiconorm

In de Wet fido is bepaald dat de gemeente binnen de renterisiconorm moet blijven. Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden (schulden met een looptijd van één jaar of langer). Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

De renterisiconorm beoogt in de kern dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen totaal niet meer dan 20% van de totale begroting van baten en lasten mogen bedragen. Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemeente Losser in 2025 de norm niet heeft overschreden:

	Berekening renterisiconorm (x € 1.000)	Begroting 2025	Realisatie 2025
1	Begrotingstotaal	81.115	81.115
2	Vastgesteld percentage	20%	20%
3	**Renterisiconorm (1 x 2)**	16.223	16.223
4	Aflossingen	2.386	2.386
5	**Ruimte onder renterisiconorm (3 - 4)**	**13.837**	**13.837**

Terugblik op activiteiten treasuryfunctie

In 2025 heeft de treasuryfunctie zich bezig gehouden met de in de begroting 2025 gemelde acties:

- De rente voor langlopende leningen is aanzienlijk hoger dan de rente voor financiering met een kortere looptijd met een verschil van 1,5% tot 2%. Daarom is in 2025 slechts 1 langlopende lening aangetrokken waardoor voldaan werd aan de vereisten van de kasgeldlimiet. Voor het overige is maximaal gebruik gemaakt van de ruimte en overschrijding van de limiet voor kortlopende financiering om zo de rentelasten te minimaliseren.
- Vanuit de doelstelling om de rentelasten te minimaliseren danwel de rentebaten te maximaliseren, is de monitoring van de saldi in rekening-courant aangescherpt in de afgelopen jaren. Daar waar mogelijk is een beroep gedaan op het verkrijgen van voorschotten zodat geen sprake is van een negatief banksaldo (waarvoor de rente aanzienlijk is momenteel).

Limieten 2025

In de financieringsparagraaf dienen conform artikel 16, lid 3 van de Financiële verordening jaarlijks de limieten voor het opnemen van kredieten in rekening-courant, het uitzetten van tijdelijk overtollige geldmiddelen en het aantrekken van langlopende geldleningen te worden vastgesteld. De Raad stelt hiermee de grenzen vast waarbinnen het college in 2024 kon financieren of beleggen.

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de limiet voor de netto-vlottende schuld is overschreden in 2025. Deze valt echter wel binnen de Fido-regelgeving. Zie hiervoor ook de verantwoording van de kasgeldlimiet.

Netto-vlottende schuld (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwar-taal	3e kwar-taal	4e kwartaal
Limiet - conform financieringsparagraaf gemeentebegroting 2025	7.584	7.584	7.584	7.584
Gemiddeld opgenomen vlottende schuld in kwartaal	0	0	0	0
Gemiddeld overschot vlottende middelen	10.832	14.896	4.610	6.882
Saldo vlottende schuld minus vlottende middelen	-3.248	-7.311	2.974	702
Overschrijding limiet: ja/nee	ja	ja	nee	nee

Vaste schuld (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Limiet - conform financieringsparagraaf gemeentebegroting 2025	5.000	5.000	5.000	5.000
Opgenomen vaste schuld in kwartaal	0	5.000	0	0
Cumulatief opgenomen vaste schuld in jaar	0	0	0	0
Overschrijding limiet: ja/nee *)	nee	nee	nee	nee

Uitzettingen (x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Limiet - conform financieringsparagraaf gemeentebegroting 2025	608	608	608	608
Totale omvang uitzettingen in kwartaal	0	0	0	0
Overschrijding limiet: ja/nee	nee	nee	nee	nee

2.5. Bedrijfsvoering

Algemeen

We zijn een organisatie die werkt aan de opgaven in onze gemeente. We leveren kwaliteit en ontwikkelen de organisatie. Dit is essentieel om te blijven voldoen aan onze doelen en uitdagingen. We organiseren de bedrijfsvoering van onze gemeente in relatie hiermee. We zetten bedrijfsmiddelen in om inwoners en ondernemers op een zo optimaal mogelijk manier van dienst te zijn. Daarbij speelt digitalisering een steeds belangrijkere rol.

Onze organisatiewaarden "Vertrouwen, verbinden, verantwoordelijkheid en flexibel" hebben gevolgen voor onze bedrijfsvoering. Namelijk in houding en gedrag. We schenken aandacht aan de waarden openheid en transparantie, integriteit als onderdelen van ambtelijk vakmanschap. We hebben het afgelopen jaar ingezet op het behalen van de doelen en ambities voor de volgende speerpunten, die we toelichten in deze paragraaf.

Digitalisering

Innovatieve stappen volgen elkaar steeds sneller op. Dit gebeurt achter de schermen maar ook zichtbaar voor onze inwoners. Algoritmen en kunstmatige intelligentie herkennen we vaak niet maar hebben wel grote invloed. In de dagelijkse werkelijkheid van inwoners raakt digitalisering steeds meer verweven. In 2025 is het Beleid AI Beleid vastgesteld. Deze bevatte de afwegingskaders en gedragsregels voor het inzetten van AI.

Hierbij wordt digitale veiligheid steeds belangrijker. We hanteren daarbij de toepasselijke regels en wetten. Er is aandacht voor het ethisch- en normenkader. In 2025 is een aanbestedings- traject uitgevoerd, waaruit een security partner is geselecteerd. Deze partner controleert, binnen de geldende verwerkersovereenkomst, al het technische interne en externe berichtenverkeer van onze IT omgeving. Daarnaast is er met deze partner een Incident Response contract afgesloten, waardoor zij in geval van een groot security incident, met specialisten ons te hulp staan.

We beseffen dat een deel van de bevolking onvoldoende digitaal vaardig is om gebruik te maken van digitale diensten. Er wordt dus altijd gezorgd voor een werkzaam alternatief. Onze dienstverlening is gebaseerd op het principe dat iedereen kan, mag en moet meedoen. De overheid is er voor iedereen. Dit uitgangspunt vertalen we in onze dienstverlenings- en digitaliseringsplannen en in de opzet van de raadsagenda digitalisering

Sinds 1 januari 2024 hebben we een zorgplicht. Die houdt in dat de gemeente passende ondersteuning moet bieden aan mensen die minder digitaal vaardig zijn. Met o.a. het overheid brede loket en de wijkwijzers voldoen we aan de zorgplicht.

Personeel & organisatie

In 2025 heeft P&O een bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van de organisatie. Met name hadden we aandacht voor het versterken van de inrichting van de organisatie. Dat deden we via:

- Het positioneren en beschrijven van zowel bestaande als nieuwe functies en rollen.
- Het optimaliseren van de teaminrichting.
- Het verder borgen van opgavegericht werken als gezamenlijke werkwijze binnen de organisatie.

Een belangrijk onderwerp was het herindelen van de functies binnen de verschillende teams en organisatie onderdelen, waarbij is gekeken naar een passende span of control voor leidinggevenden in relatie tot de opgaven en doelen. Dit draagt bij aan beter uitvoerbare, overzichtelijke teams en een duurzaam fundament voor effectief leiderschap.

Er zijn diverse arbeidsvoorwaardelijke regelingen ingevoerd of beleidsmatig doorontwikkeld. Waaronder de regelingen voor dienstreizen en woon-werkverkeer. Hiermee sluiten we aan bij actuele wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en onze ambitie om een aantrekkelijke en moderne werkgever te zijn. Verder bleef de focus liggen op de ontwikkeling van medewerkers. Door het actualiseren van functies en het versterken van de organisatie-inrichting zetten we nieuwe stappen naar een wendbare en professionele organisatie die klaar is voor toekomstige maatschappelijke opgaven.

Vinden, binden en behouden van talent:

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een uitdaging om de continuïteit van onze dienstverlening te borgen. Deze omstandigheden zorgde ook afgelopen jaar voor beroep op onze wervingskracht én op het vermogen om medewerkers te binden en te behouden. Daarom hebben we ons in 2025 intensief gericht op het aantrekken van nieuwe medewerkers en het versterken van de binding met onze huidige medewerkers. Dit deden we door onder meer opleidingstrajecten aan te bieden. Het vinden en vasthouden van talent blijft ook de komende jaren een uitdaging in een concurrerende arbeidsmarkt. We hebben ingezet op het verder versterken van ons werkgeversprofiel en het gericht bereiken van potentiële kandidaten. Door het nog meer zichtbaar maken van onze organisatie als aantrekkelijke en betekenisvolle werkgever via onze website en wervingscampagnes.

Modernisering bedrijfsvoeringsapplicaties

In 2025 is de gemeente Enschede in samenwerking met de gemeente Losser gestart met de grootschalige modernisering van het applicatielandschap voor bedrijfsvoering. Losser trekt hierin samen op met Enschede. Na een periode van onderzoek en scenarioplanning in 2023 en 2024, is in januari 2025 het Programma BASE (Bedrijfsvoering Applicaties Samen Efficiënt officieel van start gegaan. De focus ligt op het uniformeren van werkprocessen en het creëren van een toekomstbestendig applicatielandschap. In het voorjaar is het programmaplan en businesscase opgesteld. Tegelijkertijd is gestart met de eerste communicatie en zijn de projectlijnen voor financiën, P&O, inkoop, opleidingen en IT-transitie ingericht. De aanbesteding voor de nieuwe financiële applicatie is in mei gepubliceerd, waarna de eerste beoordelingsrondes en marktconsultaties zijn uitgevoerd.

Gedurende het jaar zijn belangrijke stappen gezet in de uitwerking en voorbereiding van de implementatie. Aan het einde van 2025 bevindt het programma zich in een fase van afronding van de aanbesteding en voorbereiding op implementatie. De selectie en contractering is eind 2025 bijna afgerond. De organisatie is voorbereid op de volgende stappen in 2026, de daadwerkelijke implementatie van het nieuwe systeem en de start van de aanbesteding voor P&O/Inkoop en de verdere uitrol van opleidingen en communicatie. Met deze aanpak is een solide basis gelegd voor een toekomstbestendig, wendbaar en datagedreven financieel landschap binnen de gemeente Losser.

Bedrijfsvoering – hoofdlijnen per afdeling

Dienstverlening

We hebben gewerkt volgens het uitvoeringsprogramma Dienstverlening. Dit betekent dat:

- Er is geïnvesteerd in een gastvrije en mensgerichte dienstverlening. We geven bezoekers het gevoel welkom te zijn in ons Lossers hoes.
- We ontvingen feedback op onze (digitale) dienstverlening. Zowel voor de contacten aan de balie en via onze website. We gebruikten deze feedback om aanpassingen en verbeteringen door te voeren. Inwoners zijn erg tevreden over het contact met de medewerker aan de balie. De privacy en de plek van de balie vinden inwoners minder prettig. Er loopt een onderzoek hoe de privacy en de plek van de balie kan verbeteren.

- In 2025 is onze dienstverlening aangepast op de hoge bezoekersaantallen voor paspoorten en ID kaarten. We waren en blijven alert op identiteitsfraude.
- In 2025 heeft het KCC werk & inkomen Enschede bijgesprongen bij team WIJZ in Losser ivm opvangen ziekte.
- Er is hard gewerkt aan de GEOvisie. Deze zal begin 2026 worden opgeleverd.

Inkoop

In 2025 zijn spendanalyses uitgevoerd. Een spendanalyse is een onderzoek waarin je inzichtelijk maakt waaraan een organisatie geld uitgeeft, bij welke leveranciers en binnen welke categorieën. Het helpt om het inkoopproces te verbeteren en rechtmatiger (volgens de aanwezige wet- en regelgeving), doelmatiger en strategischer in te kopen. Het overzicht daarvan wordt elk kwartaal bijgewerkt en beschikbaar gesteld. Daarnaast is er wekelijks een inkoopadviseur uit Enschede aanwezig in Losser om vragen te beantwoorden en ondersteuning te bieden bij aanbestedingen. Ook zijn er opnieuw kennissessies voor medewerkers georganiseerd. Tijdens deze sessies worden medewerkers geïnformeerd over de afgesproken werkwijze en gestimuleerd om de inkoopafdeling tijdig te betrekken bij inkoopvraagstukken.

De gemeente Losser heeft in 2025 het manifest MVOI ondertekend. Daarmee geeft de gemeente bij inkopen en aanbesteden voorrang aan duurzaamheid, sociale inclusie en het versterken van de lokale economie. Het manifest biedt een kader om de inkoop verder te verduurzamen. De afdeling Inkoop heeft actief meegedaan aan de invoering hiervan en maakt deel uit van een MVOI-team dat de voortgang op deze thema's bewaakt, onder andere binnen het inkoopproces.

Juridische Zaken

In 2025 is er juridisch geadviseerd op het gebied van bestuursrecht en privaatrecht (niet zijnde vastgoed/grondzaken). Er zijn twee adviseurs van juridische zaken, een aantal dagen per week fysiek aanwezig in Losser.

Bezwaar en beroep zaken zijn op de afgesproken wijze behandeld en afgehandeld en het juridisch jaarverslag is opgesteld.

Gezamenlijk met Enschede is de applicatie Naris (zaaksysteem, module verzekeringen) aangeschaft. Hierin worden de polissen en schades nu beheerd. De aanbesteding van de brandverzekering heeft voor Losser een besparing opgeleverd. Dit is ook het geval voor de aanbesteding van de verzekering voor het wagenpark.

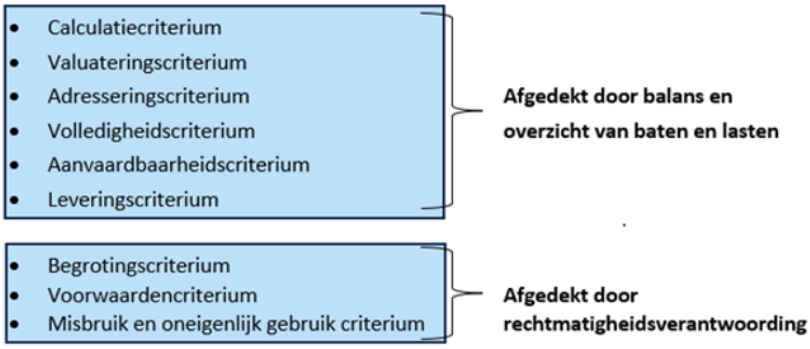
Communicatie

We hebben in samenwerking met de organisatie gewerkt aan heldere en betrouwbare communicatie met onze inwoners, organisaties, ondernemers en verenigingen. Hierbij baseren we ons op de methode Communiceren met focus.

Rechtmatigheid

Sinds 2023 legt het college van B&W verantwoording af over de rechtmatigheid in de jaarstukken. Het college draagt zorg voor de interne toetsing op de rechtmatigheid van het financiële beheer en de getrouwheid van de informatieverstrekking.

De rechtmatigheidstoets gebeurt op basis van negen criteria die door de wetgever als uitgangspunt zijn vastgesteld. De eerste zes criteria – die betrekking hebben op de getrouwheid – worden afgedekt in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria worden expliciet behandeld in de rechtmatigheidsverantwoording.

De laatste drie criteria komen derhalve expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.De accountant betrekt de rechtmatigheidsverantwoording in het oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De paragraaf Bedrijfsvoering bevat aanvullend informatie over de financiële rechtmatigheid en de maatregelen die worden ondernomen om rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden te voorkomen.

De raad heeft de uitgangspunten voor begrotingsrechtmatigheid en de wijze van duiding van begrotingsafwijkingen vastgelegd in de Financiële verordening 2025 (artikel 12). Het betreft de volgende kernpunten:

- Begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het door de raad geautoriseerde niveau.
- Bij investeringsprojecten wordt getoetst op het totaal gevoteerde krediet; overschrijding van een jaarbudget binnen het totaal krediet is rechtmatig.
- Lastenoverschrijdingen zijn in beginsel onrechtmatig, maar kunnen als acceptabel worden aangemerkt indien (a) direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren, (b) sprake is van een open-einde regeling, (c) autorisatie via tussentijdse rapportage heeft plaatsgevonden, of (d) de overschrijding past binnen vastgesteld beleid.
- Over-/onderschrijding van baten en onderschrijding van lasten zijn niet per definitie onrechtmatig; deze zijn rechtmatig indien de raad tijdig is geïnformeerd of tijdig een begrotingswijziging is doorgevoerd. “Tijdig” is: informatiebrief, tussentijdse rapportage, of uiterlijk in de jaarstukken.
- Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen bestaand beleid worden wél opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (als de verantwoordingsgrens is

Voor 2025 gelden de volgende grenzen:

Grens	Definitie	Bedrag
Omvangbasis	Totale lasten exclusief dotaties aan reserves	€ 92.900.000
Verantwoordingsgrens	2% van de omvangbasis	€ 1.858.000 (afgerond € 1,9 mln)
Rapporteringstolerantie	5% van de verantwoordingsgrens	€ 92.900 (afgerond € 93.000)

De rechtmatigheidsbewaking is ingericht volgens het drie-lijnenmodel. In de eerste lijn vinden preventieve beheersmaatregelen plaats in de uitvoering. In de tweede lijn voert control/kwaliteit (verbijzonderde) interne controles en monitoring uit. De derde lijn omvat de onafhankelijke beoordeling.

De interne toetsing 2025 is ingericht op basis van het geactualiseerde normenkader en de procesinventarisatie, en is primair materialiteitsgedreven. De significante processen die in de

verbijzonderde interne controle zijn betrokken, zijn onder meer Inkoop en aanbestedingen, personeelslasten, memoriaalboekingen, Sociaal Domein (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet). Verder is de interne toetsing aangesloten bij de werkzaamheden en aandachtspunten van de accountant.

Het college stelt vast dat het totaal aan begrotingsonrechtmatigheden in 2025 € 5,73 mln bedraagt. Daarvan is € 4,97 mln als acceptabel geduid op basis van de door de raad vastgestelde afspraken; het resterende niet-acceptabele saldo bedraagt € 0,76 mln. Voor het voorwaardencriterium en het M&O-criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Het college is van mening dat het rechtmatig gehandeld heeft.

Onderstaande tabel vat de uitkomsten samen (bedragen x € 1.000.000):

Criterium	**Totaal**	**Acceptabel**	**Niet acceptabel**
Begrotingscriterium	€ 5,73	€ 4,97	€ 0,76
Voorwaardencriterium	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
M&O-criterium	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
Totaal	**€ 5,73**	**€ 4,97**	**€ 0,76**

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
De overschrijdingen in de loop van het jaar zijn geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage. De afwijkingen in de tabel hierboven zijn na de tussentijdse rapportage ontstaan.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
De interne controle, vooral de eerste lijn voert controles uit om te toetsen of de financiële beheershandeling voldoen aan de wet- en regelgeving opgenomen in het Normenkader.
Uit de uitgevoerde interne controles zijn er geen financiële onrechtmatigheden geconstateerd.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)

Het criterium met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik richt zich op de vraag of belanghebbenden – waaronder de gemeente zelf – op juiste en volledige wijze gegevens aanleveren om te kunnen aantonen dat aan gestelde voorwaarden is voldaan. Dit ter voorkoming van onrechtmatige besteding van publieke middelen.
Binnen de gemeente is geen afzonderlijk overkoepelend M&O-beleid vastgesteld. In de reguliere processen zijn evenwel maatregelen en beheersactiviteiten geïntegreerd, gericht op het voorkomen en signaleren van misbruik en oneigenlijk gebruik. De toetsing hierop vindt plaats binnen de bestaande controlewerkzaamheden, waaronder de verbijzonderde interne controle.
Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn er geen onrechtmatigheden geconstateerd binnen deze M&O-risicogebieden.

Tijdige informatievoorziening: afwijkingen die na de laatste begrotingswijziging zijn ontstaan en die niet per definitie onrechtmatig zijn, zijn door het college tijdig gemeld aan de raad via een raadsinformatiebrief d.d. 21 april 2026.

Toelichting afwijkingen boven rapporteringstolerantie

Conform de afspraken met de raad worden in deze paragraaf de niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden toegelicht, voor zover de rapporteringstolerantie (€ 93.000) voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden. Begrotingsonrechtmatigheden die als acceptabel zijn geduid (bijvoorbeeld bij open-einde regelingen of met directe compensatie door baten) worden niet nader toegelicht in deze paragraaf.

Niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden:

Onderdeel	**Toelichting**	**Bedrag**
Nabetaling energiekosten	Begin 2026 vastgesteld dat één meetpunt gedurende meerdere jaren niet correct heeft gefunctioneerd, waardoor een aanvullende factuur over de afgelopen drie jaar is ontvangen.	€ 300.000
Samenwerking / IT en verzekeringen	Nabetaling IT-voorzieningen en hoger aantal accounts; Vervallen onterecht verwachte terugbetaling verzekeringskosten	€ 200.000 € 200.000
Kredietoverschrijding investeringen	Overschrijding totaal gevoteerd krediet bij twee investeringscategorieën	€ 57.000

Het college zet in op het verder versterken van de interne beheersing, gericht op het voorkomen van (begrotings)onrechtmatigheden en verbeteren van kostenbewaking. Belangrijkste maatregel betreft begrotingsbeheer - aanscherpen van signalering en het tijdig bestuurlijk duiden van afwijkingen.

Overige rechtmatigheidsonderwerpen

Wet Fido: er zijn geen niet-financiële onrechtmatigheden die voortvloeien uit de naleving van de bepalingen vanuit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

In het verslagjaar is de kasgeldlimiet gedurende twee opeenvolgende kwartalen overschreden. Daarmee is dan geen sprake van een meldingsplicht richting de toezichthouder, aangezien deze verplichting ontstaat bij een overschrijding gedurende drie achtereenvolgende kwartalen. De ontwikkeling van de kortlopende schuldpositie wordt nadrukkelijk gemonitord en betrokken bij het treasurybeheer, met als doel tijdig weer binnen de kasgeldlimiet te opereren.

Fraude en integriteit: in 2025 zijn geen incidenten met (potentieel) financiële impact vastgesteld binnen de bepaalde scope en omvang van de toetsing. De aanpak voor frauderisicoanalyse en integriteit is in 2025 verder doorontwikkeld en wordt in 2026 voortgezet.

2.6. Verbonden partijen

Inleiding
Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's, is het gewenst dat in de gemeentebegroting en de gemeenterekening aandacht wordt besteed aan rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft. Een organisatie wordt in deze paragraaf Verbonden partijen opgenomen als Losser bij deze partijen een bestuurlijk en financieel belang heeft. Het gaat dan concreet om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Onder bestuurlijk belang wordt in dit verband verstaan: het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die achtergesteld zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of dat financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Beheer verbonden partijen
In het Beleidskader verbonden partijen (vastgesteld door de raad op 9 april 2019) wordt verder ingegaan op de rol van de raad met betrekking tot verbonden partijen. Daardoor kan de raad invulling geven aan de toezichthoudende rol. De gemeente houdt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenstemmen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Het tweede belang betreft het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. De gemeente moet steeds de afweging maken, welke aanpak de beste garantie biedt dat de taak wordt uitgevoerd op een manier zoals de gemeente dat voor ogen staat. De gemeente moet ook afwegen op welke manier de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel toezicht heeft binnen de uitvoering van een taak.
In 2025 is, mede naar aanleiding van het rapport van de gezamenlijke rekenkamercommissies "Grip op samenwerking", een eerste aanzet gegeven van een herziening van het Beleidskader verbonden partijen.

Wijzigingen en actualiteiten verbonden partijen:

De verbonden partij CSV Amsterdam is in 2025 geliquideerd en komt dus voor de laatste maal in het overzicht met verbonden partijen voor. Ditzelfde geldt voor de Energiecorporatie Noord-Oost Twente die ook in 2025 is opgeheven.

De gemeenten Berkelland en Bronckhorst hebben aangegeven per 1 januari 2026 te willen toetreden tot het GBTwente. Het besluitvormingstraject hieromtrent is afgerond.

De gemeenschappelijke regeling SamenTwente heeft in 2025 de kerntakendiscussie afgerond.

Lijst van verbonden partijen

Tabel: Algemeen bestuurlijke belangen en risico's per verbonden partij
Daarin wordt de situatie weergegeven zoals aan het eind van 2025 van toepassing was.

Naam en vestigingsplaats	Bestuurlijk belang	Financieel belang	Risico's en kansen
Gemeenschappelijke regelingen			
Samen Twente	Alle betrokken gemeenten zijn vanaf 8 juli 2021 met één lid vanuit het college vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Dit lid heeft ook een plaatsvervanger. De gemeente Losser wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder Oosterbroek, met wethouder Lahdo als plaatsvervangend lid.	In de begroting van Samen Twente wordt het geraamde bedrag van de gemeente opgenomen en in de jaarrekening wordt het werkelijk verschuldigde bedrag van de gemeente vastgesteld. De bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage voor 2025 was € 1.522.697.	De uitgaven van Samen Twente vloeien voort uit de uitvoering van wettelijke taken en dienen als zodanig te worden uitgevoerd. De kerntakendiscussie in in 2025 afgerond.
GR Recreatieschap Twente (Enschede)	De GR Recreatieschap is per 1 januari 2022 gestart. De betrokken gemeenten zijn in het bestuur vertegenwoordigd met één lid. De gemeente Losser wordt vertegenwoordigd door wethouder Lahdo, met wethouder Oosterbroek als plaatsvervanger.	De daadwerkelijke gemeentelijke bijdrage aan het Recreatieschap Twente voor 2025 was € 150.550.	
Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking	Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten voor het versterken en verbreden en het uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente. In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld. Daarnaast wordt	In de bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking is een bijdrage per inwoner afgesproken. Voor het jaar 2025 was deze bijdrage € 11,04 per inwoner.	

	overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen. De gemeente Losser wordt in dit overleg vertegenwoordigd door burgemeester Diepemaat, met wethouder Lahdo als vervanger.		
Stadsbank Oost Nederland (Enschede)	Elke gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door een door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen vertegenwoordiger. Het dagelijks bestuur bestaat uit 8 leden, waarin in ieder geval zitting hebben de AB-leden uit de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede. De voorzitter wordt door het AB uit zijn midden aangewezen. De gemeente Losser wordt in het Algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder Lahdo. Wethouder Oosterbroek is plaatsvervanger. Elk lid heeft in de vergadering van het algemeen bestuur één stem.	De gemeente Losser is afnemer van producten schuldhulpverlening van de gemeenschappelijke regeling voor een begroot bedrag in 2025 van € 239.478	De gemeente is verantwoordelijk voor integrale schuldhulpverlening, waarbij zowel aandacht is voor preventie, vroegsignalering en nazorg. De gemeente kan zelf beslissen of zijn meer taken wil inkopen of om basistaken zelf weer te gaan uitvoeren.

Crematoria Twente (Enschede)	OLCT is een collegeregeling. Er is een algemeen bestuur waarin alle betrokken gemeenten met elk een lid - benoemd door het college van een deelnemende gemeente uit zijn midden. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, die door het AB uit zijn midden worden benoemd met dien verstande dat drie van de vijf zetels worden ingenomen door leden van de deelnemende gemeenten, waarvan het inwoneraantal op 1 januari van het jaar waarin de keuze plaats vindt, minder is dan 40.000. De gemeente Losser wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder Oosterbroek. Wethouder Engels is plaatsvervanger. Wethouder Oosterbroek is tevens lid van het dagelijks bestuur.	Crematoria Twente keert jaarlijks dividend uit aan de GR OLCT, die het dividend aan de deelnemende gemeenten uitkeert naar rato van het aantal crematies van ingezetenen. Voor 2025 is in de begroting, conform het dividendbeleid, een winstuitkering van 375.000 (totaal) opgenomen, maar dat is afhankelijk van de resultaten van het bedrijf. De spelregels daarvoor zijn opgenomen in het vastgestelde dividend-beleid. De daadwerkelijke uitkering bedroeg € 18.482,40.	De risico's voor Crematoria Twente zijn voornamelijk financieel. De dividenduitkering is afhankelijk van het resultaat van het bedrijf en van het aantal crematies. Vanaf 2026 is er een nieuw dividendbeleid van toepassing.
Veiligheidsregio Twente (Enschede)	De Veiligheidsregio Twente is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, bestaande uit een algemeen bestuur, waarin elke gemeente is vertegenwoordigd door de burgemeester en een dagelijks bestuur bestaande uit vijf leden. Besluitvorming in het algemeen bestuur vindt plaats bij gewone meerderheid. Echter bij de vaststelling van de begroting en rekening beschikt het lid over het aantal stemmen dat wordt bepaald door het aantal inwoners. De	De aangesloten gemeenten betalen voor 2024 hun verplichte bijdrage naar een door het algemeen bestuur vastgestelde systematiek. De bijdrage van Losser voor 2025 bedroeg € 1.935.712.	De bijdrage van de gemeente is afhankelijk van het behaalde resultaat van de VRT. Dit kan van invloed zijn op de gemeentelijke bijdrage.

	burgemeester wordt in het algemeen bestuur vervangen door de loco-burgemeester.		
Omgevingsdienst Twente (Almelo)	De Omgevingsdienst Twente is een regeling tussen de colleges van de Twentse gemeenten en het college van GS van Overijssel. De colleges van alle deelnemers hebben zitting in het algemeen bestuur en wijzen daarin een lid en een plaatsvervangend lid aan. Wethouder Engels maakt namens de gemeente Losser deel uit van het algemeen bestuur met als plaatsvervanger burgemeester Diepemaat.	De Omgevingsdienst Twente is per 1 januari 2019 formeel van start gegaan. De financiële bijdrage van de gemeente Losser voor 2025 is € 692.000.	
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (Hengelo)	Wethouder Oosterbroek maakt deel uit van het algemeen bestuur. Haar plaatsvervanger is wethouder Engels. De stemverhouding in het algemeen bestuur is verdeeld naar rato van het aantal deelnemers. Iedere deelnemer met meer dan 100.000 inwoners heeft zes stemmen, met meer dan 50.000 inwoners vier stemmen en met minder dan 50.000 inwoners twee stemmen.	De gemeentelijke bijdrage wordt bepaald aan de hand van tariefdifferentiatie. Bij tariefdifferentiatie worden tarieven per verdeelsleutel vastgesteld en de deelnemende gemeente betaalt naar rato voor het aantal 'verdeelsleutels' dat is afgenomen. Verschuivingen in aantallen of wijzigingen in het tarief van een verdeelsleutel ten opzichte van voorgaand jaar kunnen er in resulteren dat de onderlinge verhoudingen tussen gemeentelijke bijdragen veranderen.	Het GBT voert drie keer per jaar een risico-inventarisatie uit, waarbij alle risico's worden benoemd. Eventuele calamiteiten kunnen van invloed zijn op de bijdragen van de verschillende deelnemers. De bijdrage voor de gemeente Losser voor 2025 op basis van de begroting bedraagt € 637.000,-.
Vennootschappen en corporaties			
Bank Nederlandse Gemeenten (Den Haag)	Het aandeel van de gemeente Losser bedraagt 0,03%.	De gemeente bezit 17.550 aandelen à € 2,50. Het over 2025 ontvangen dividend bedroeg € 24.745.	De gemeente loopt het risico minder inkomsten te ontvangen door teruglopende dividendopbrengsten.

Enexis Holding N.V. (Den Bosch)	Het aandeel van de gemeente Losser bedraagt 0,014%. In 2016 is een deel van de aandelen verkocht.	De gemeente Losser bezit 21.310 aandelen, waar jaarlijks dividend over wordt uitgekeerd. Het over2025 uitgekeerde dividend bedroeg € 14.277,70	De gemeente loopt het risico minder inkomsten te ontvangen door teruglopende dividendopbrengsten. Het dividend is vanaf 2025 gemaximeerd om investeringen in het netwerk mogelijk te maken.
Twente Milieu (Enschede)	De gemeente heeft een zeggenschap heeft van 5,3% in NV Twente Milieu. De directeuren en commissarissen worden benoemd, geschorst en ontslagen door de algemene vergadering van aandeelhouders.	De gemeente Losser bezit 5,3% van de aandelen. Twente Milieu keert geen dividend uit. Bij een positief jaarresultaat en een solvabiliteit van 25% wordt het dividend verrekend in de kostprijs van het product of de geleverde dienst.	De gemeente loopt het risico minder inkomsten te ontvangen door teruglopende dividendopbrengsten.
Twence (Hengelo)	Losser heeft 5% van de gewone aandelen van Twence. Vanwege de sterk inhoudelijke inbreng wordt de gemeente Losser in de Algemene vergadering van aandeelhouders vertegenwoordigd door de vakinhoudelijke wethouder.	Losser heeft 42297 aandelen à € 1 in bezit. Er wordt een dividenduitkering en een borgstellingsprovisie ontvangen.	De gemeente loopt het risico minder inkomsten te ontvangen door teruglopende dividendopbrengsten.
Wadinko (Zwolle)	Het aandeel van de gemeente Losser in de onderneming bedraagt 2,3%	De gemeente Losser bezit 55 aandelen van de in totaal 2.389 aandelen. Losser heeft over 2025 € 34.533 aan dividend ontvangen.	De gemeente loopt het risico minder inkomsten te ontvangen door teruglopende dividendopbrengsten.
CSV Amsterdam ('s-Hertogenbosch)	Het aandeel van de gemeente Losser bedraagt 0,02%.	Losser bezit 0,02% van de waarde.	CSV Amsterdam is in 2025 opgeheven en komt dus voor de laatste keer in dit overzicht voor.
Dimpact	Dimpact is een coöperatieve vereniging met veertig deelnemers (gemeenten), gericht op het verbeteren en moderniseren van publieke	Loser is lid van de coöperatieve vereniging.	De leden van de vereniging zijn niet aansprakelijk voor het bedrijfsresultaat van de vereniging (U.A. = uitgezonderd aansprakelijkheid).

	dienstverlening aan inwoners en bedrijven. De gemeenten wordt in de ledenvergadering vertegenwoordigd door de burgemeester.		Er is dus sprake van een zeer gering risico.
Coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noord-Oost-Twente (Denekamp)	De gemeente Losser is lid van de coöperatie.	De Coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noord-Oost Twente is in 2022 van start gegaan.	IN 2025 is het besluit genomen de Coörperatie Regionaal Energiebedrijf Noord-Oost Twente te beëindigen en op te heffen. Het batig saldo wordt onder de deelnemers verdeeld.
Overige verbonden partijen (bestuursovereenkomst)			
Euregio (Enschede-Gronau)	De Euregio is een samenwerkingsverband van 129 Nederlandse en Duitse gemeenten, steden en (Land)Kreise. De Euregio heeft een Algemeen Bestuur, een Euregioraad en een dagelijks bestuur. Losser heeft twee vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur (mevrouw Tiethoff, raadslid, en de burgemeester) en één vertegenwoordiger in de Euregioraad (mevrouw Tiethoff).	De gemeente Losser betaalt vanaf 1 januari 2016 een lidmaatschapsbijdrage van € 0,29 per inwoner.	Eventuele ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de bijdragen van de verschillende deelnemers.

Tabel: Financiële kengetallen per verbonden partij

Nog niet alle verbonden partijen hebben de goedgekeurde jaarrekeningen 2025 gereed. Voor deze partijen zijn geen gegevens over het vreemd en eigen vermogen per eind 2025 opgenomen en ook geen resultaat over 2025. Om toch een indruk van de financiële cijfers te geven, zijn daar waar mogelijk de gegevens over 2024 opgenomen.

Naam en vestigingsplaats	**Eigen vermogen begin 2025**	**Eigen vermogen eind 2025**	**Vreemd vermogen begin 2025**	**Vreemd vermogen eind 2025**	**Jaarresultaat 2025**
SamenTwente (Enschede)	€ 5,119 milj	€ 6,558 mln	€ 1,681 mln	€ 1,610 mln	€ 2.561 mln
Recreatieschap Twente	€ 1.566.000	€ 2.418.000	€ 4.358.000	€ 3.493.000	0
Twente Board/Twente Board Development	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb
Stadsbank Oost Nederland (Enschede)	€ 2,236 mln	€ 2,186 mln	€ 9,983 mln	€ 8,953 mln	€ 270.000
Crematoria Twente (Enschede)	€ 2,575 mln.	€ 2,982 mln	€ 12.220	€ 6.588	€ 787.355
Veiligheidsregio Twente (Enschede)	€ 3,389 mln	€ 5,904 mln	€ 77,783 mln	€ 75,920 mln	€3,361 mln
Omgevingsdienst Twente (Almelo)	€ 3,070 mln	€ 3,377 mln	€ 2,313 mln	€ 2,431 mln	€ 1,750 mln
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (Hengelo)	€ 2,886mln	€3,517 mln	€ 10,117 mln	€ 9,493 mln	€ 2,356 mln
Vennootschappen en corporaties					
Bank Nederlandse Gemeenten (Den Haag)	€ 4.468 mln	€4.554 mln	€ 123.164 mln	€ 110.701 mln	€ 172 mln
Enexis Holding N.V. (Den Bosch)	€ 5.538 mln	€ 5.811 mln	€ 5.949 mln	€ 7.627 mln	€ 400 mln
Twente Milieu (Enschede) (bedragen over 2024)	€ 12,064 mln	nnb	€ 15,275 mln	nnb	nnb
Twence (Hengelo)	€ 166,2 mln	€ 173,8 mln	€ 121,3 mln	€ 105,3 mln	€ 15,1 mln
Wadinko (Zwolle)	€ 84,768 mln	86,719 mln	€ 10,248 mln	10,423 mln	€ 3,451 mln
Dimpact	€ 702.263	nnb	€ 7,567 mln	nnb	nnb
Overige verbonden partijen (bestuursovereenkomst)					
Euregio (Enschede- Gronau)	2,539mln	2,539 mln	39,553 mln	57,933 mln	€136.992

2.7. Grondbeleid

Deze paragraaf schetst de uitvoering van het grondbeleid van de gemeente Losser in 2025 binnen de gestelde kaders.

Doel en uitgangspunten grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen genoemd in paragraaf 1.1 'Onmeunig mooi Losser'. De doelstellingen zijn bij het onderdeel 'Toekomstbestendig wonen en leven' nader beschreven. De opgaven zijn gericht op het verbeteren van de leefbaarheid, omgevingskwaliteit, bereikbaarheid, veiligheid, vitaliteit en het bieden van passende en betaalbare huisvesting. Het speerpunt 'wonen' heeft hierbij topprioriteit.

Ontwikkelingen

De economie als geheel bevindt zich al enige tijd in onrustig vaarwater. Dit is toe te schrijven aan geopolitieke ontwikkelingen en de risico's voor de economie als geheel. De toegenomen onzekerheden zijn reeds gekwantificeerd in de risicoanalyses. In paragraaf 2.2 *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* lichten we het effect op de vereiste weerstandscapaciteit toe.

Grondexploitaties

De raad heeft besloten een aantal ontwikkelingen met voorrang te realiseren. Dat heeft in 2025 geleid tot de vaststelling van een aantal particuliere grondexploitaties, zoals de Hoofdstraat 278-286 (Stoevenbeld) in Overdinkel en het Martinusplein in Losser. Bij particuliere grondexploitaties faciliteert de gemeente een particuliere (her)ontwikkeling en vraagt een vergoeding voor de te maken kosten. Particuliere grondexploitaties zijn in principe kostenneutraal. In 2025 is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een aantal locaties, zoals de ontwikkelingen aan de Lutte Noord in de Lutte, Sint Maarten/Oldenhove/Lutterstraat 4 in Losser, Lutterstraat 100 in Losser, Kroepsweg in de Lutte, Gronausestraat 467 (Eldorado) in Glane en het Hannekerveld in Losser.

Actuele vermogenspositie grondexploitatie

Winstneming
De commissie BBV schrijft voor dat tussentijds winstnemen bij grondexploitaties verplicht is, indien aan de voorwaarden van de Percentage Of Completion (POC) methode wordt voldaan. De commissie BBV heeft de POC methode in haar regels opgenomen om onder meer gemeenten eerder te verplichten tussentijds tot winstneming over te gaan bij grondexploitaties die daarvoor in aanmerking komen. De voorzichtigheid in tussentijdse winstneming wordt gewaarborgd in de vereiste voorwaarden voor de POC methode:

- het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat;
- én de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- én de kosten zijn gerealiseerd.

Als is voldaan aan de voorwaarden van de POC methode dient de winst als gerealiseerd en verantwoord te worden beschouwd. In dat geval is het 'niet getrouw' om te wachten met winstneming:

- Voor de Saller is de tussentijdse winstneming in eerdere jaren gecorrigeerd met -€ 32.000;
- Voor de Geurmeij is de tussentijdse winstneming berekend op € 71.000;

- Voor de voormalige Martinusschool is de tussentijdse winstneming berekend op € 9.200;
- Bij de Muchte is de tussentijdse winst berekend op € 35.700;
- Het resultaat van de Nitertweg is positief, alleen voldoet het niet aan alle voorwaarden om tussentijds winst te nemen. De grond is niet verkocht;
- Bij Wonen aan 't Dinkeldal en de Invalsweg is sprake van verliesgevende grondexploitaties. Bij verliesgevende grondexploitaties is vanzelfsprekend geen sprake van tussentijdse winstnemingen. Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen.

Het kan voorkomen dat bij de berekening van de tussentijdse winstneming in enig jaar blijkt dat de al genomen en verantwoorde tussentijdse winstneming in voorgaande jaren te hoog is geweest. Bijvoorbeeld omdat sprake is van tegenvallers in kosten en/of opbrengsten. Dat kan leiden tot verliesnemingen in het lopende jaar. Het bedrag dat te veel aan tussentijdse winst is genomen wordt dan verrekend. Dat is dit jaar aan de orde voor de Saller. Indien van toepassing is het risico op het verrekenen van in potentie teveel genomen tussentijdse winst meegewogen bij het bepalen van de vereiste weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties. Bij de toelichting van het jaarresultaat grondexploitaties zijn de effecten op onder meer de reserve Grondexploitatie weergegeven.

Jaarresultaat grondexploitaties
In onderstaande tabel is het jaarresultaat weergegeven van de grondexploitatie.

Jaarresultaat Grondexploitatie 2024 (bedragen in €) "-" = nadelig			
Omschrijving	*Begroting*	*Realisatie*	*Verschil*
Verliesvoorziening Wonen aan het Dinkeldal	0	128.268	128.268
Verliesvoorziening Invalsweg Overdinkel	0	-8.242	-8.242
subtotaal verliesneming	**0**	**120.026**	**120.026**
Winstneming de Saller	212.986	-32.000	-244.986
Winstneming Geurmeij	29.890	71.000	41.110
Winstneming vm. Martinusschool	49.965	9.200	-40.765
Winstneming de Muchte	54.334	35.700	-18.634
Winstneming Nitertweg	30.068	0	-30.068
subtotaal winstneming	**377.243**	**83.900**	**-293.343**
Totaal resultaat	**377.243**	**203.926**	**-173.317**

Bij de verliesgevende grondexploitaties is de verliesvoorziening in 2025 afgenomen met € 120.026. Een '-' betekent een toename in de verliesvoorziening of het terugboeken van tussentijds genomen winst. Bij de winstgevende grondexploitaties is er in 2025 een tussentijdse winst gerealiseerd van € 83.900. Verliesvoorzieningen verrekenen we met de winstnemingen in het lopende jaar. Het saldo van beide is het jaarresultaat van de grondexploitaties. Is er sprake van een negatief jaarresultaat, dan dekken we dat uit de reserve Grondexploitatie. Is er sprake van een positief jaarresultaat, dan verdelen we dat evenredig over de reserve Grondexploitatie en de Algemene Risicoreserve. Per saldo bedraagt het jaarresultaat 2025 van de grondexploitaties € 203.926 positief. In de volgende alinea gaan we nader in op de verdeling van het positieve jaarresultaat over bovengenoemde reserves.

Reserve Grondexploitatie
In het algemeen geldt dat de reserve Grondexploitatie is gevormd om de risico's in de grondexploitaties op te kunnen vangen. De reserve Grondexploitatie mag maximaal € 1 miljoen bedragen. Het eventueel meerdere valt vrij ten gunste van het gemeentelijke rekeningresultaat.

Voor het verslagjaar 2025 wordt de vrijval van de verliesvoorziening ad € 120.026 volledig toegevoegd aan de reserve grondexploitatie, omdat toevoegingen aan de verliesvoorziening ook volledig ten laste van deze reserve worden gebracht.

De winstneming ad € 83.900 wordt evenredig over de reserve Grondexploitatie en de Algemene Risicoreserve verdeeld. Dit betekent dat € 41.950 (= € 83.900 * 50%) ten gunste van de Algemene Risicoreserve komt en € 41.950 ten gunste van de reserve Grondexploitatie.

Aangezien de reserve Grondexploitatie het maximum van € 1 miljoen al heeft bereikt, valt zowel de vrijval verliesvoorziening als de helft van de winstneming vrij ten gunste van het gemeentelijke rekeningresultaat. Zie onderstaande tabel voor het verloop van de reserve Grondexploitatie.

Verloop Reserve Grondexploitatie (bedragen in €)	**Totaal**
Saldo per 1-1-2025	**1.000.000**
50% toevoeging jaarresultaat grondexploitaties 2024	161.976
afwijking t.o.v. maximum reserve Grondexploitatie	-161.976
Saldo per 31-12-2025	**1.000.000**

Actuele vermogenspositie grondexploitatie
De financiële uitkomsten over 2025 van de grondexploitaties verantwoorden we in deze paragraaf. Jaarlijks herzien we de grondexploitaties met als vertrekpunt de boekwaarde (saldo van inkomsten en uitgaven). Gerealiseerde kosten en opbrengsten van het lopende jaar verwerken we in de boekwaarde en de prognoses stellen we bij. De vermogenspositie van de grondexploitaties bestaat uit twee componenten, te weten:

- het geïnvesteerde vermogen van de complexen ultimo 2025 (boekwaarde);
- de prognoses van de complexen (grondexploitaties).

De te verwachten eindresultaten rekenen we ten slotte terug naar het prijspeil 1 januari 2026. Dit is de zogenoemde contante waarde van het resultaat. Het berekenen van de contante waarde is belangrijk bij de beoordeling van de resultaatontwikkeling in de komende jaren en bij de beoordeling van de actuele vermogenspositie van de grondexploitaties.

Voor de berekening van de grondexploitaties is het noodzakelijk om parameters vast te stellen. De gehanteerde parameters hebben wij in 2025 vastgesteld via de Notitie van Uitgangspunten. Voor de volledigheid vermelden we deze in onderstaande tabel.

	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029 e.v.***
Kosten	3,00%**	3,50%**	2,50%	2,50%	2,00%
Opbrengsten	***	***	3,00%	3,00%	2,00%
Rente	0,70%	1,00%	1,25%	1,30%	1,50%

* Beheersmaatregel ingevolge BBV, uitgaande van basisjaar 2026, brengen we na 10 jaar de opbrengsten-parameter voorzichtigheidshalve terug naar 0% per jaar.

** Per grondexploitatie afzonderlijk beoordelen. Werkzaamheden die al zijn aanbesteed behoeven in principe geen indexatie.

*** Voor toelichting grondprijstaxatie project specifiek zie bijlage B Grondprijzen 2026. Getaxeerde prijzen gelden in principe voor het hele jaar 2026.

In de Nota Grondbeleid staat beschreven dat we grondprijzen voor woningbouw taxeren volgens de normatief residuele methode. In aanvulling hierop kan op kavelniveau gedifferentieerd worden vanwege omvang, vorm, ligging, locatie en/of andere relevante factoren. De taxaties worden samen met een beëdigde taxateur uitgevoerd. Dit volgens het zogenaamde ‘vier-ogen principe’. De taxatiewaarde nemen we één op één over in de grondexploitaties.

In exploitatie genomen plannen (bedragen in €)

Complex	Boekwaarde 31-12-2025	Prognose eind-resultaat op einddatum	Einddatum prognose	Prognose resultaat per 01-01-2026
Saller	-257.296	59.265	31-12-2026	58.678
Geurmeij	412.064	114.507	31-12-2028	110.537
Wonen aan 't Dinkeldal	14.190	-14.332	31-12-2026	-14.051
Invalsweg	292.207	-104.303	31-12-2027	-100.252
Muchte	-516.634	24.965	31-12-2028	24.099
Nitertweg	256.585	12.470	31-12-2026	12.347
Vm. Martinusschool	-106.777	14.950	31-12-2027	14.619
Totaal	**94.338**	**107.522**		**105.977**

De Saller

Fase 2A en 2B zijn gereed. Het woonrijp maken van fase 2C is in uitvoering. Bij de uitvoering volgen we het bouwtempo van de woningen. Ten opzichte van de prognose verlopen de woonrijp werkzaamheden voortvarend en naderen afronding. Alle kavels zijn inmiddels geleverd. Het resultaat is verslechterd doordat de realisatie en het restantbudget van de woonrijpmaakkosten hoger zijn dan geraamd. De Saller voldoet aan de voorwaarden van de POC methode en is daarmee verplicht om tussentijds winst te nemen. Er is een tussentijdse winst genomen van € - 32.000. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2026 € 59.265 positief. Dit is een verslechtering. Deze verslechtering komt voornamelijk doordat de gerealiseerde kosten voor het woonrijpmaken en de plankosten in 2025 hoger uitvielen dan geraamd en het restantbudget voor het woonrijpmaken voor 2026 is verhoogd. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 58.678 positief.

Geurmeij

De Geurmeij voorziet in een gedifferentieerd kavelaanbod van circa tachtig kavels. De uitgifte van fase 1 (van het tweede deel) is bijna afgerond. In fase 1 zijn 28 kavels gerealiseerd, waarvan er 27 zijn verkocht (o.a. de eerste acht rijwoningen van Tijdhof Hobema). De laatste kavel nemen we mee bij de uitgifte van fase 2. De uitgifte van fase 2 is in 2025 gestart. In

fase 2 zijn 21 kavels gerealiseerd, waarvan er 15 zijn verkocht in het afgelopen jaar (o.a. negen rijwoningen van Tijdhof Hobema). Voor de overige 6 kavels zijn de overeenkomsten getekend. De Geurmeij voldoet aan de voorwaarden van de POC methode en is daarmee verplicht om tussentijds winst te nemen. Er is een tussentijdse winst genomen van € 71.000. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2028 € 114.507 positief. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar. Deze verbetering komt voornamelijk door het verwerken van de geïndexeerde grondprijzen. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 110.537 positief.

Wonen aan het Dinkeldal

In totaal zijn door aannemersbedrijf Haafkes en projectontwikkelaar Le Clercq dertig woningen gerealiseerd. Alle woonrijpwerkzaamheden van de openbare ruimte zijn gerealiseerd. Er loopt geen onderhoudstermijn meer, dus sluiten we de grondexploitatie af. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2026 € 14.332 negatief. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar. Deze verbetering komt doordat alle nog openstaande budgetten zijn vrijgevallen t.b.v. het afsluiten van de grondexploitatie. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 14.051 negatief.

Invalsweg

Het bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid tot het bouwen van één woning naast de Invalsweg 8a te Overdinkel. De verkoop van de kavel per openbare inschrijving is eerder niet doorgegaan vanwege opgelopen bouwkosten. De kavel stond weer enige tijd te koop, maar het animo bleek beperkt. Om de verkoopbaarheid te vergroten, hebben we de uitbreiding van de bouwmogelijkheden onderzocht. Na diverse haalbaarheidstoetsen berekend te hebben die een zwaar negatief resultaat toonden, is besloten dit onderzoek af te ronden. Tijdens dit onderzoek is de huidige kavel uit de verkoop gehaald. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2027 € 104.303 negatief. Dit is een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. Deze verslechtering komt voornamelijk doordat er meer VTU-kosten zijn gemaakt t.b.v. het onderzoek naar de bouwmogelijkheden. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 bedraagt het resultaat € 100.252 negatief.

De Muchte

De herontwikkeling van de Muchte maakt woningbouw mogelijk in de vorm van twaalf grondgebonden woningen en een appartementencomplex met zestien huurwoningen voor woningcorporatie Domijn. Domijn is bezig met de realisatie van het appartementencomplex. In 2025 heeft de levering van de twaalf kavels plaatsgevonden. Wanneer het appartementencomplex en de grondgebonden woningen zijn gerealiseerd, starten aansluitend de woonrijpwerkzaamheden van het terrein. De Muchte voldoet aan de voorwaarden van de POC methode en is daarmee verplicht om tussentijds winst te nemen. Er is een tussentijdse winst genomen van € 35.700. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2028 € 24.965 positief. Dit is een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. Deze verslechtering komt door de boekwaarde van de hoge beheerslasten in 2025. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 24.099 positief.

De Nitertweg

De voormalige ijsbaan annex visvijver aan de Nitertweg 4 in Losser is herontwikkeld voor de uitgifte van één woningbouwkavel, een perceel natuurgebied en een kavel bestemd voor Stichting Staringmonument. De verkoop van de woonkavel gaat via een openbare

inschrijvingsprocedure bij de notaris. De kavel t.b.v. de historische kring is in 2025 geleverd aan Stichting Staringmonument. De natuurkavel is naar de afdeling BFR overgeboekt. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2026 € 12.470 positief. Dit is een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. Deze verslechtering komt door de boekwaarde van de hoge VTU-kosten en beheerslasten in 2025. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 12.347 positief.

Voormalige Martinusschool

JOUW Wonen is bezig met het bouwen van zeven rijwoningen (rij van vier en rij van drie). De gemeente is in 2025 gestart met de woonrijpwerkzaamheden van de omliggende openbare ruimte. De Martinusschool voldoet aan de voorwaarden van de POC methode en is daarmee verplicht om tussentijds winst te nemen. Er is een tussentijdse winst genomen van € 9.200. Na herziening van de grondexploitatie bedraagt het geraamde eindresultaat ultimo 2027 € 14.950 positief. Dit is een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. Deze verslechtering komt door een nieuwe civiele raming inclusief meerwerk en groen en door de boekwaarde van de hoge beheerslasten in 2025. Omgerekend naar peildatum 1 januari 2026 (contante waarde) is dit € 14.619 positief.

2.8. Openbaarheidsparagraaf Woo

De Wet open overheid (hierna de Woo) schrijft een openbaarheidsparagraaf voor. Het recht op informatie van burgers staat centraal in de Woo en wordt een kerntaak voor de gemeente. De wet wil overheden transparanter maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker aan te bieden. Door toepassing van de Woo streven we naar dienstverlening die zich explicieter richt op tijdige, duidelijke en betrouwbare informatie voor iedereen in onze samenleving. In 2025 heeft Losser in dit kader het volgende gerealiseerd:

Strategie en uitvoering
In 2025 is verder gewerkt aan het versterken van het handelingsperspectief op de Woo binnen bestuur en organisatie volgens het in 2024 voorgenomen ambitieniveau. Dit gebeurde onder meer via awareness-sessies, trainingen en evaluaties op Woo-verzoeken en het proces. De meerjarige Woo-opgave 2025-2030 blijft richtinggevend voor deze inspanningen.

De implementatie van de Woo tot in de haarvaten van de organisatie laten doordringen is een lange termijn opgave. Personele wisselingen in 2025 – waaronder het vertrek en aantrekken van Woo-contactpersonen en een aantal projectleiders binnen het kernteam Woo– hebben invloed gehad op de planning en voortgang van het programma. Ondanks deze uitdagingen zijn twee nieuwe Woo-contactpersonen aangesteld om de continuïteit te waarborgen en worden nieuwe projectleiders binnen het kernteam geworven.

Actief openbaar maken
De eerste tranche voor verplichte actieve openbaarmaking is in 2024 gerealiseerd. Nieuwe tranches zijn door het Rijk in 2025 nog niet bekendgemaakt. Daarom lag de focus op pilots over het opdoen van ervaring met actief openbaar maken van stukken en het voorbereiden van een structurele aanpak voor actieve openbaarmaking. Publicatie van Woo-verzoeken en -besluiten vond in 2025 plaats via een tijdelijke voorziening in Ibabs. Voor de structurele ICT-oplossing om actief informatie te openbaren is er in 2025 een overeenkomst met Dimpact voorbereid; aansluiting staat gepland voor 2026.

Passief openbaar maken
Het aantal Woo-verzoeken bleef in 2025 hoog, ook qua omvang en complexiteit wordt nog steeds een toename gezien. Dergelijke verzoeken leggen een forse claim op capaciteit in het primaire proces. De verdeling van verzoeken over afdelingen is breder geworden, hoewel het fysiek domein nog steeds dominant is. Het proces voor passieve openbaarmaking is verder aangescherpt en ondergebracht bij Dienstverlening (Enschede), waarmee eigenaarschap in de lijnorganisatie is geborgd. In 2025 was de werkwijze voor het behandelen van Woo-verzoeken voor beide gemeenten nog anders. Maar met de komst van een uniform proces en twee Woo-contactpersonen voor beide gemeenten, zal dit proces gelijk worden getrokken. Het jaar 2025 vormde hierin een overgangsjaar, van oude naar nieuwe werkwijze. In 2025 zijn in Losser 12 Woo-verzoeken behandeld, waarvan in ieder geval een verzoek als handhavingsverzoek is aangemerkt. De verzoeken zijn door de desbetreffende teams zelf afgehandeld. Nog niet alle Woo-verzoeken van 2025 zijn gepubliceerd. Deze worden in 2026 gepubliceerd, waarna publicatie van onder andere Woo-verzoeken de standaard is en blijft.

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht ons om de informatiehuishouding op orde te brengen en te houden. Na afronding van het programma BRIDGE eind 2024 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de lijnorganisatie Informatiebeheer. In 2025 werden onder meer informatiebeheerplannen per afdeling opgesteld, waarmee een belangrijke stap is gezet richting duurzame informatiekwaliteit.

Jaarrekening

3. Financiële positie

3.1. Overzicht van baten en lasten

Bedragen in 1.000 euro's	Begroting 2025			Begroting (na wijziging) 2025			Realisatie 2025		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Wendbare organisatie	5.641	360	-5.280	5.849	504	-5.345	6.659	569	-6.091
Onmeunig mooi Losser	63.240	19.531	-43.708	68.756	24.875	-43.881	72.330	26.342	-45.989
Subtotaal	**68.880**	**19.892**	**-48.989**	**74.605**	**25.379**	**-49.226**	**78.990**	**26.910**	**-52.079**
Algemene dekkingsmiddelen	640	57.758	57.118	640	59.834	59.195	879	60.006	59.127
Heffing VPB	-28	0	28	20	0	-20	-33	0	33
Onvoorzien	521	0	-521	1.011	215	-796	2.550	-500	-3.050
Overhead	11.247	331	-10.916	10.955	331	-10.624	10.520	431	-10.089
Subtotaal	**12.380**	**58.089**	**45.709**	**12.625**	**60.380**	**47.755**	**13.917**	**59.937**	**46.020**
Saldo baten en lasten	**81.261**	**77.981**	**-3.280**	**87.230**	**85.759**	**-1.471**	**92.906**	**86.847**	**-6.059**
Wendbare organisatie	1.199	393	-806	0	393	393	0	483	483
Onmeunig mooi Losser	2.624	3.403	779	2.328	3.684	1.356	2.125	4.357	2.231
Saldo van mutaties reserves	**3.823**	**3.796**	**-27**	**2.328**	**4.077**	**1.749**	**2.125**	**4.839**	**2.714**
Resultaat	**85.084**	**81.776**	**-3.307**	**89.558**	**89.836**	**279**	**95.032**	**91.686**	**-3.346**

3.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Hieronder wordt per taakveld een toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de begrote en gerealiseerde baten en lasten. De toelichting is op hoofdlijnen en daarom soms niet volledig te herleiden naar de exacte bedragen in de tabellen.

Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen
De algemene dekkingsmiddelen die hierboven worden gepresenteerd zijn:

Bedragen x 1.000 Euro'sAlgemene dekkingsmiddelen	Budget primair	Budget actueel	Realisatie	Saldo
OZB	6.220	6.160	6.419	258
Hondenbelasting	3	3	3	0
Belastingopbrengsten	**6.224**	**6.164**	**6.422**	**258**
Algemene uitkeringen	50.173	52.521	52.464	-57
Dividend	451	576	514	-62
Saldo financieringfunctie	270	-66	-273	-207
Overige dekkingsmiddelen	**50.894**	**53.031**	**52.705**	**-326**
Saldo	**57.118**	**59.195**	**59.127**	**-68**

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden (in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen).

OZB

De gerealiseerde opbrengst OZB komt in 2025 uiteindelijk € 128.000 hoger uit dan we verwacht hadden. Daarnaast is er € 36.000 aan niet begrote opbrengst betekenings- en aanmaningskosten ontvangen.

Algemene uitkering

Het negatieve resultaat bedraagt € 0,6 mln. De effecten van de mei-, september-, en decembercirculaire 2025 zijn, inclusief bijbehorende taakmutaties, al in de begrotingscijfers verwerkt. Het nadeel komt doordat we nog een aantal afrekeningen van het ministerie hebben ontvangen, die per saldo leiden tot een nadeel van € 57.000.

Dividend

Het ontvangen dividend valt iets lager uit dan geraamd en leidt tot een nadeel van € 62.000.

Saldo financieringsfunctie

Het nadeel van in totaal € 207.000 wordt vooral veroorzaakt doordat we meer rente voor kortlopende leningen hebben betaald. Omdat de rente op kortlopende leningen lager is dan die op langlopende leningen proberen we zoveel mogelijk kort te lenen, voor zover de kasgeldlimiet dat toelaat (zie ook toelichting in de paragraaf Financiering). Over de hele linie hebben we wel een stijging van de rente gezien. Ook moest meer geleend worden omdat we flink investeren in Losser. Tegenover de hogere rentelasten staan ook hogere inkomsten omdat er meer rente aan onderhanden werk (nog niet afgeronde investeringen kon worden toegerekend.

Voor de verklaring van het onder "overige dekkingsmiddelen" geschetste nadeel van € 326.000 verwijzen wij verder naar de toelichting in het programma Wendbare organisatie en transparant bestuur in dit hoofdstuk.

In de hierna volgende beschrijving van de financiële ontwikkelingen op de taakvelden lichten we afwijkingen vanaf € 50.000 per taakveld, uitgesplitst naar baten en lasten, toe.

Onvoorzien

In de begroting is conform het bepaalde in de Financiële verordening een budget voor onvoorziene omstandigheden opgenomen van € 10.000. Hierover leggen we conform artikel 28b van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) verantwoording af. In 2025 is dit budget volledig ingezet voor de kosten van het verwijderen van drugsafval.

Programma Onmeunig mooi Losser

Bedragen x 1.000 EuroAfwijking : + is voordeel / - is nadeel	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking storting	Afwijking onttrekking	Saldo
0.10 Mutatie reserves	0	0	203	672	875
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-110	-4	0	0	-114
2.1 Verkeer en vervoer	-34	32	0	0	-2
2.4 Economische Havens en waterwegen	-76	5	0	0	-71
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	26	-35	0	0	-9
3.4 Economische promotie	74	31	0	0	105
4.2 Onderwijshuisvesting	-43	-7	0	0	-49
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-127	155	0	0	28
5.1 Sportbeleid en activering	52	5	0	0	57
5.2 Sportaccommodaties	-34	103	0	0	69
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip	4	31	0	0	35
5.4 Musea	-2	0	0	0	-2
5.5 Cultureel erfgoed	26	-13	0	0	13
5.6 Media	59	23	0	0	82
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	106	-59	0	0	47
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.245	1.531	0	0	286
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	102	0	0	0	102
6.3 Inkomensregelingen	57	193	0	0	250
6.4 WSW en beschut werk	50	-44	0	0	6
6.5 Arbeidsparticipatie	29	1	0	0	30
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-142	235	0	0	94
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-7	0	0	0	-7
6.712 Begeleiding (WMO)	-129	0	0	0	-129
6.713 Dagebesteding (WMO)	-41	0	0	0	-41
6.71a Huishuishoudelijke hulp (WMO)	-61	0	0	0	-61

6.71b Begeleiding (WMO)	-120	1	0	0	-119
6.71c Dagbesteding (WMO)	47	0	0	0	47
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-477	0	0	0	-477
6.72a Jeugdzorg begeleiding	-37	0	0	0	-37
6.72b Jeugdzorg behandeling	-80	0	0	0	-80
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-61	0	0	0	-61
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-28	0	0	0	-28
6.73b Gezinsgericht	-30	0	0	0	-30
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-69	0	0	0	-69
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-91	0	0	0	-91
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-58	0	0	0	-58
6.74c Gesloten plaatsing	13	0	0	0	13
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-578	0	0	0	-578
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-275	0	0	0	-275
6.791 PGB WMO	17	0	0	0	17
6.792 PGB Jeugd	110	0	0	0	110
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-12	0	0	0	-12
6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)	-24	0	0	0	-24
6.92 Coordinatie en beleid Jeugd	-6	0	0	0	-6
7.1 Volksgezondheid	37	21	0	0	58
7.2 Riolering	-271	-4	0	0	-275
7.3 Afval	9	15	0	0	24
7.4 Milieubeheer	7	-438	0	0	-431
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	15	3	0	0	18
8.1 Ruimte en leefomgeving	122	-2	0	0	120
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-32	-518	0	0	-550
8.3 Wonen en bouwen	-238	208	0	0	-30

Toelichting taakvelden programma Onmeunig mooi Losser

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

Toelichting voordeel storting reserves € 203.000

Door een lagere winstneming voor de grondexploitaties wordt ook minder toegevoegd aan de reserve grondexploitaties en de algemene reserve (voordeel € 172.000); voor een gedetailleerde toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Eventuele voor of nadelen op het onderhoudsbudget voor onderwijsgebouwen worden verrekend met de reserve MOP onderwijs; doordat er meer onderhoud is gepleegd is er geen bedrag toegevoegd aan deze reserve (voordeel € 31.000).

Toelichting voordeel onttrekking reserves € 672.000

Voor de kosten van de groen blauwe diensten is € 250.000 betaald (zie taakveld 0.8 Overige baten en lasten bij het programma Wendbare organisatie). Hiervoor is in voorgaande jaren een reserve opgenomen, van waaruit nu de bijdrage is verwerkt; zowel de kosten als de bijdrage uit de reserve waren niet in de begroting opgenomen.

Door een beter resultaat voor de grondexploitatie Wonen aan het Dinkeldal is € 128.000 minder nodig voor de verliesvoorziening. Omdat deze vrijval niet aan de reserve grondexploitatie hoeft te worden toegevoegd (deze heeft het maximum van € 1.000.000 bereikt), valt dit voordeel vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Doordat de kosten voor onderhoud wegen lager uit zijn gevallen dan geraamd is een lagere bijdrage uit de reserve wegen € 266.000 opgenomen.

De kosten voor duurzaamheid (zie taakveld 7.4 Milieubeheer) worden, na verrekening van de ontvangen rijksbijdrage, volledig gedekt door een bijdrage uit de reserve duurzaamheid; Doordat een deel van de ontvangen bijdrage 2025 is gebruikt voor de kosten in 2024 is nu € 460.000 uit deze reserve onttrokken.

Naast bovenstaande saldi zijn ook lagere onttrekkingen gedaan uit enkele reserves voor het sociaal domein (€ 125.000), de reserve investeringsbijdragen (€ 44.000) en de reserve Bibob (€ 23.000); in deze gevallen waren de kosten ook lager, waardoor niet de begrote onttrekking nodig was. Ter invulling van de in de VJN25 opgenomen taakstelling zijn bovendien de reserves Synergie hervormingsagenda en Sociaal Domein met in totaal € 300.000 afgeraamd.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting nadeel lasten € 110.000

De overschrijding op de geraamde lasten op dit taakveld komt vooral omdat de kosten voor het meerjarig onderhoud van diverse gemeentelijke panden hoger is dan in de FR25 werd ingeschat. De overschrijding wordt gedekt door aanwending van de reserve onderhoud gebouwen (taakveld 0.10). Dat geldt ook voor de energiekosten van de voormalige Aloysiusschool. Het nadeel is € 79.000.

Een ander nadeel is energie. Door een nabetaling voor energie, die bij de FR25 nog niet bekend was, zien we op diverse taakvelden een overschrijding, ook op gemeentelijke panden. De overschrijding is € 25.000.

Het overige nadeel van € 6.000 bestaat uit verschillende kleine voor- en nadelen en wordt hier niet verder toegelicht.

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Het saldo op zowel de lasten als de baten is kleiner dan € 50.000 en wordt hier verder niet toegelicht.

Taakveld 2.4 Economische Havens en waterwegen

Toelichting nadeel lasten € 76.000

Dit nadeel is ontstaan door hogere kosten voor de verwerking van bermmaaisel.

Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en regelingen

Het saldo op zowel de lasten als de baten is kleiner dan € 50.000 en wordt hier verder niet toegelicht.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Toelichting voordeel lasten € 74.000

In de oorspronkelijke begroting 2025 hebben we de nodige middelen opgenomen voor investeringen in recreatie en toerisme, onder meer voor schakels routenetwerken, struinpaden, vrijetijdseconomie, routenetwerken en de Drielandsteen. In de financiële rapportage 2025 voorzagen we al dat we niet alles konden realiseren en is het totaal beschikbare budget van € 200.000 al met € 100.000 verlaagd. We hebben weliswaar zaken in gang gezet maar nog niet alles hebben we in 2025 kunnen afronden. Hierdoor blijft op dit budget € 81.000 over. Er resteert dan een nadeel van € 7.000 dat veroorzaakt wordt door verschillende kleinere afwijkingen die hier verder niet worden toegelicht.

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Het saldo op zowel de lasten als de baten is kleiner dan € 50.000 en wordt hier verder niet toegelicht.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Toelichting nadeel lasten € 127.000

We hebben extra activiteiten uitgevoerd in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) om onderwijsachterstanden in Losser te bestrijden. Daardoor hebben we meer uitgegeven dan geraamd. We kunnen deze kosten dekken uit rijksmiddelen die we overgehouden hebben in voorgaande jaren (zie toelichting baten). Het nadeel is € 68.000.

Verder zijn de kosten van het leerlingenvervoer toch harder gestegen dan in de financiële rapportage 2025 werd voorzien. Het nadeel is € 52.000.

Toelichting voordeel baten € 155.000

Het voordeel wordt veroorzaakt door een vrijval van restantmiddelen uit 2024 van de Spuk voor het onderwijsachterstandenbeleid (€ 102.000). Hier staan ook hogere lasten tegenover (zie toelichting lasten). Ook hebben we voor het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (voor het tegengaan van vroegtijdig schoolverlaten) extra middelen ontvangen. Het voordeel is hier € 35.000.

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting voordeel lasten € 52.000

Omdat de combinatiefunctionaris in 2025 uit de rijksmiddelen voor de Brede Spuk is betaald wordt het beschikbare budget van € 22.000 niet aangewend. Ook het beschikbare budget voor lokale sportinitiatieven is niet volledig besteed, het voordeel is hier € 15.000.

Het resterende voordeel van € 15.000 komt doordat verschillende budgetten op het onderdeel sport algemeen, zoals middelen voor verzekeringen en het activiteitenbudget, niet volledig zijn besteed.

Toelichting nadeel baten € 5.000

Het saldo van de baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Het saldo van de lasten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Toelichting voordeel baten € 103.000

Het voordeel op de baten van de sportaccommodaties komt volledig voor rekening van de ontvangen specifieke uitkering sport. Deze uitkering ontvangen we voor niet via het btw-compensatiefonds vergoede btw. Tegenover deze uitkering staan dus ook btw-lasten op dit taakveld, maar omdat het saldo van de lasten kleiner is dan € 50.000 wordt dit verder niet toegelicht.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, productie en participatie

Het saldo van de lasten en baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 5.4 Musea

Het saldo van de lasten en baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

Het saldo van de lasten en baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 5.6 Media

Na vaststelling van de subsidie voor Fundament voor 2025 hebben we nog middelen van het rijk ontvangen voor de bibliotheek. Deze zaten nog niet helemaal verwerkt in de beschikking voor 2025. Daarom resteert er nu een voordeel van € 59.000.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting voordeel lasten € 106.000

Het overgrote deel van het voordeel op de lasten komt doordat de kosten van plantsoenen en openbaar groen lager uitvallen dan geraamd. Voor € 32.000 komt dit doordat er minder werkzaamheden voor herstelgroen zijn uitgevoerd. Verder is het budget voor het verbeteren van de toegankelijkheid van recreatieve voorzieningen maar beperkt aangewend. Het voordeel is € 23.000. Een voordeel van € 25.000 komt doordat het budget Verankeren beken & bleken (nog) niet is uitgegeven. Een voordeel van € 24.000 komt doordat de verwerkingskosten voor groenafval lager uitvallen dan geraamd.

Het resterende voordeel van € 2.000 wordt verder niet toegelicht.

Toelichting nadeel baten € 59.000

De concessievergoeding voor de kermis valt fors lager uit dan begroot (nadeel € 43.000). Voor de opbrengst verkoop groenstroken is nog steeds een bedrag begroot, terwijl er nagenoeg geen groenstroken meer verkocht worden (nadeel € 17.000).

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting nadeel lasten € 1.245.000

Het nadeel op de lasten op dit taakveld wordt vrijwel volledig veroorzaakt doordat de kosten van de noodopvang en de opvang van Oekraïners hoger uitvallen dan waar we in de FR25 rekening mee hebben gehouden. Het nadeel is € 1.140.000. Dit wordt echter meer dan goedgemaakt door een hogere bijdrage van het rijk (zie toelichting baten).

De kosten van inburgering vallen ook hoger uit, het nadeel is € 61.000. Hier staat echter een extra onttrekking aan de reserve inburgering tegenover (zie toelichting taakveld 0.10). Er resteert dan nog een nadeel van € 44.000. Dat zit vooral op het onderdeel Sociaal Cultureel Werk, doordat we in 2025 een subsidie voor inclusie over 2024 nabetaald hebben.

Toelichting voordeel baten € 1.531.000

Zoals onder de toelichting op de lasten al is aangegeven komt het voordeel vrijwel volledig op het conto van de vergoeding voor de noodopvang en de opvang van Oekraïners. De bijdrage van het rijk valt € 1.574.000 hoger uit dan geraamd. Het resterende verschil komt, naast een aantal kleinere voor- en nadelen, door de bijdrage voor Twentse Koers van € 60.000 (voordeel). Daar staat een nadeel van € 104.000 tegenover omdat de rijksbijdrage voor de Wet Inburgering lager uitvalt dan geraamd.

Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Toelichting voordeel lasten € 102.000

Een groot deel van het voordeel komt doordat er in het kader van de nieuwe inkoop van jeugdzorg een lump sum (bedrag ineens) afspraak is gemaakt met een partij die kennis en kunde levert voor de intake van nieuwe cliënten. Het aantal blijft echter flink achter bij de verwachtingen. Hierdoor is slechts een deel van geraamde bedrag uitbetaald in overleg met de aanbieder. Het voordeel is afgerond € 69.000.

Het resterende deel van het voordeel op het werkbudget voor jeugdzorg. Voor een belangrijk deel komt dat doordat een deel van de pilots minder kost dan geraamd. Daar staat dan wel weer een nadeel op de onttrekking aan de betreffende reserve tegenover (taakveld 0.10). Het voordeel is € 32.000.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Toelichting voordeel lasten

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Toelichting voordeel baten € 193.000

Een groot deel van het voordeel wordt veroorzaakt door hogere ontvangsten van de TOZO-middelen. Er is meer teruggevorderd dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Taakveld 6.4 WSW en beschut werk

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Wmo: taakvelden 6.6., 6.71, 6.71a, 6.71b, 6.71c, 6.712, 6.713, 6.791, 6.811 en 6.812

Toelichting nadeel lasten € 472.000

Taakveld 6.6 Wmo Algemeen

De kosten op dit taakveld vallen € 120.000 hoger uit dan geraamd. Een deel van deze overschrijding heeft te maken met hogere kosten voor de Sociale Recherche (€ 40.000). De totale kosten van de pilots voor Jeugd en Wmo vallen iets lager uit dan in de FR25 nog was geraamd. De meeste kosten voor de pilots hebben echter betrekking op de Wmo waardoor op dit taakveld de kosten voor de pilots toch hoger uitvallen dan geraamd in de FR25 (€ 60.000). Dit wordt gedekt door een hogere aanwending van de reserve, maar komt niet op dit taakveld tot uitdrukking. De resterende € 20.000 bestaat uit diverse kleinere plussen en minnen.

Taakveld 6.712 Begeleiding Wmo

Al vanaf het begin van het jaar zien we dat de gedeclareerde kosten per maand op dit product geleidelijk toenemen. Op het moment dat we de prognose hebben gemaakt voor de FR25 leek de declaratie per maand te stabiliseren op € 44.000. In de wetenschap dat de kosten in vakantiemaand augustus lager uitvallen is voor de prognose rekening gehouden met € 53.000. We zien echter na augustus een flinke stijging van het gedeclareerde bedrag per maand, tot bijna € 80.000 in december. Het leidt uiteindelijk tot een overschrijding van € 124.000 op dit onderdeel.

Taakveld 6.71b Begeleiding Wmo

In de FR25 hebben we onze ramingen gebaseerd op de declaraties tot en met augustus. De afwijking tussen de raming en de werkelijke kosten is minimaal. Dat hier toch een nadeel van € 120.000 ontstaat komt doordat Menzis kosten gefactureerd heeft voor geleverde zorg die nog niet in de FR25 waren meegenomen.

Toelichting voordeel baten € 235.000

Net als voorgaande jaren ontvangen we ook in 2025 een uitkering vanuit de reserve Beschermd Wonen. We hebben hier in de begroting inmiddels rekening mee gehouden. Toch valt ook in 2025 de uitkering nog hoger uit. Het voordeel hiervan is € 235.000.

Jeugd: taakvelden 6.72., 6.72a, 6.72b, 6.72c, 6.72d, 6.73a, 6.73b, 6.73c, 6.74a, 6.74b, 6.74c, 6.82, 6.82a en 6.82b

Toelichting nadeel lasten € 1.667.000

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Op het onderdeel Jeugd transitiearrangementen is de overschrijding afgerond € 476.000. Kijken we naar de prognose voor de FR25 versus de stand in de JR25 dan is het verschil slechts € 4.000. Een nadere analyse laat zien dat dit komt doordat de kosten van maatwerktrajecten/trajecten waar geen zorgcode aan gekoppeld is (niet gecontracteerde zorg) op dit onderdeel worden geboekt, en niet meegenomen zijn in de gebruikte data, en dus ook niet in de prognose. Verder is hier ook nog een taakstelling geraamd, die pas de komende jaren wordt ingevuld. En de kosten van de ondersteuningsbehoeften vallen € 100.000 hoger uit.

Taakveld 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal

De overschrijding op dit onderdeel bedraagt € 578.000. Dat zit voor het grootste deel op de onderdelen Begeleiding Individueel Intensief en Behandeling Individueel Regulier. Zoals we in de algemene toelichting hiervoor al hebben aangegeven zit de oorzaak vooral in een sterke stijging van de declaraties vanaf september. Tot en met augustus werd gemiddeld rond op deze onderdelen € 240.000 per maand gedeclareerd. Vanaf september steeg dit tot boven € 330.000 per maand. Ook over eerdere maanden is in de laatste maanden van het jaar nog gedeclareerd.

Taakveld 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal

Op veel onderdelen binnen dit taakveld lopen de ramingen redelijk goed in de pas met de FR25. Op zich opvallend omdat juist kosten van verblijf flink kunnen schommelen. Alleen op de kosten voor de Ouder-Kind-Groep en de Behandelgroep zien we grotere afwijkingen op het budget. Het nadeel is € 274.000. Op het moment dat de prognose voor de FR25 is gemaakt was op dit product tot half juni gedeclareerd. Over de maanden juni, juli en augustus was op het onderdeel Ouder-Kinder-Groep niets gedeclareerd. Daarom is in de prognose voor het tweede deel van het jaar niets meegenomen. Nu blijkt dat over het hele jaar de kosten € 16.000 per maand waren. En de declaraties op de Behandelgroep stegen in september onverwacht met zo'n € 40.000 tot € 50.000 per maand.

Met vorenstaande toelichting is rond € 1,3 mln. van het nadeel van ruim € 1,6 mln. verklaard. Het resterende nadeel bestaat uit een groot aantal kleinere plussen en minnen die hier verder niet wordt toegelicht.

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 7.2 Riolering

Het nadeel op de lasten (€ 190.400) en het nadeel op de baten (€ 10.300) is hieronder toegelicht:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Voordeel energie	7.600		7.600
Nadeel onderhoud riolering	-13.000		-13.000
Besparing reinigen en inspectie	68.200		68.200
Minderopbrengst rioolheffing		-10.300	-10.300
Overige afwijkingen	10.800	5.900	16.700
Subtotaal voor verrekening voorziening	**73.600**	**-4.400**	**69.200**
Verrekening voorziening riolering	-344.200	0	-344.200
Saldo taakveld 7.2 Riolering	***-270.600***	***-4.400***	***-275.000***
Voor de berekening van de rioolheffing worden de volgende componenten meegenomen die geen onderdeel zijn van taakveld 7.2 Riolering:			
besparing BTW	193.200		193.200
actualisatie rente financiële rapportage	141.500		141.500

besparing kosten brandkranen	8.300		8.300
nadeel watergangen en vijvers	-75.600		-75.600
besparing kosten straatreiniging	3.500		3.500
besparing kwijtschelding	4.100		4.100
Subtotaal niet 7.2 Riolering	**275.000**	**0**	**275.000**
Saldo lasten en baten rioolheffing	***4.400***	***-4.400***	***0***

In de financiële rapportage eind 2025 is vooral de wijziging voor kapitaallasten (besparing € 141.500) de oorzaak van een hogere begrote storting in de voorziening riolering, dan waar in de primaire begroting rekening mee is gehouden.

Taakveld 7.3 Afval

Het voordeel op de lasten (€ 9.000) en het voordeel op de baten (€ 14.800) wordt hieronder toegelicht.

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Verwerkingskosten afval	-127.000		-127.000
Voordeel inzameling kunststof	62.000		62.000
Inzameling oud papier	-70.900		-70.900
Inzameling glas	-18.900		-18.900
Inzameling textiel	-40.900		-40.900
Onderhoud/reparatie	202.900		202.900
Opbrengst Nedvang		237.600	237.600
Meeropbrengst reinigingsheffing		32.900	32.900
Nadeel opbrengst afvalbrengpunt		-69.500	-69.500
Overige verschillen	-8.200	-7.700	-15.900
Subtotaal voor verrekening voorziening	**-1.000**	**193.300**	**192.300**
Verrekening voorziening reiniging	10.000	-178.500	-168.500
Saldo taakveld 7.3 Afval	***9.000***	***14.800***	***23.800***
Voor de berekening van de afvalstoffenheffing worden de volgende componenten meegenomen die geen onderdeel zijn van taakveld 7.3 Afval:			
Nadeel BTW	-30.400		-30.400
voordeel kwijtschelding reinigingsheffing	6.600		6.600
Subtotaal niet 7.3 Afval	**-23.800**	**0**	**-23.800**

Saldo lasten en baten reinigingsheffing	***-14.800***	***14.800***	***0***

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Toelichting voordeel baten € 619.000

Doordat in 2024 al een voorschot is genomen op de te ontvangen rijksbijdrage 2025 voor duurzaamheid kon al € 545.000 worden gedekt uit deze bijdrage en was een onttrekking uit de reserve duurzaamheid bij de jaarrekening 2024 niet nodig. Dit betekent wel dat van de in 2025 ontvangen rijksbijdrage slechts een beperkt deel als dekking kon worden gebruikt voor de kosten 2025, en dus een grotere bijdrage uit de reserve duurzaamheid nodig was(€ 460.000). De totale kosten voor duurzaamheid worden gedekt uit de reserve duurzaamheid (zie ook taakveld 0.10 Mutatie reserves).

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

Het saldo is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting verschil lasten en baten

Het verschil tussen begroting en realisatie is het resultaat van de herziening van de grondexploitaties. Zie ook de toelichting op de individuele grondexploitaties in de paragraaf 2.7 grondbeleid.

Het saldo van de winstneming van € 83.900 en de vrijval van de verliesvoorziening van € 120.026 levert een positief resultaat op van € 203.926. Dit is flink lager dan begroot. Voor een verdere toelichting verwijzen wij hier naar de paragraaf grondbeleid.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Toelichting nadeel lasten € 238.000

We hebben meer aanvragen voor bouwvergunningen gehad dan verwacht. We werken daarvoor met een flexibele personele schil. De kosten voor bouwvergunningen en Handhaving en toezicht vallen daardoor € 210.000 hoger uit dan geraamd en worden (vrijwel volledig) gedekt uit extra leges opbrengsten (zie toelichting voordeel baten).

Het resterende nadeel (€ 43.000) komt vooral door de kosten van de invoering van de omgevingswet hoger uitvallen dan geraamd.

Toelichting voordeel baten € 208.000

Het voordeel van € 208.000 komt doordat er meer bouwvergunningen zijn verleend. De inkomsten vallen dan ook hoger uit dan waar we in de FR25 nog vanuit gingen. Hiervoor is ook extra inhuur nodig, dat wordt met dit extra geld gedekt (zie toelichting lasten).

Programma Wendbare organisatie en transparant bestuur

Bedragen x 1.000 EuroAfwijking : + is voordeel / - is nadeel	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking storting	Afwijking onttrekking	Saldo
0.1 Bestuur	-816	-3	0	0	-819
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	90	90
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	6.691	3.068	3.624
0.2 Burgerzaken	-64	69	0	0	4
0.4 Ondersteuning organisatie	435	100	0	0	535
0.5 Treasury	-239	-29	0	0	-268
0.61 OZB woningen	-7	262	0	0	255
0.62 OZB- niet woningen	0	-4	0	0	-4
0.64 Belastingen Overig	28	0	0	0	28
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-57	0	0	-57
0.8 Overige baten en lasten	-1.539	-715	0	0	-2.254
0.9 Vennootschapsbelasting [VpB]	52	0	0	0	52
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	48	0	0	0	48
1.2 Openbare orde en Veiligheid	0	-1	0	0	-1

Toelichting taakvelden programma Wendbare organisatie en transparant bestuur

Taakveld 0.1 Bestuur

Toelichting nadeel lasten € 816.000

We zijn wettelijk verplicht om deze voorziening pensioenen wethouders per 1-1-2028 over te dragen aan het ABP. Voor de waarde van het over te dragen bedrag is de dekkingsgraad van het ABP bepalend. Die komt nu per 31-12-2025 uit op 123,5%. Dat betekent dat we bovenop de voorziening, die nog op 100% dekkingsgraad pensioenverplichting gebaseerd was, ruim € 800.000 meer moeten storten in de voorziening. Indien de dekkingsgraad van het ABP tot 1-1-2028 nog wijzigt wordt bij de definitieve overdracht per 1-1-2028 uitgegaan van de dekkingsgraad per die datum en wordt het over te dragen bedrag daarmee aangepast.

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

Toelichting nadeel onttrekking reserves € 90.000

Omdat de investering Basisregistratie Personen (BRP) digitale dienstverlening nog niet is afgerond worden zijn er geen kapitaallasten die uit de reserve worden gedekt. Dit is wel geraamd. Dit leidt tot een nadeel van € 90.000.

Taakveld 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Het resultaat van de gemeenterekening 2025 komt uit op een negatief saldo van afgerond € 3,3 miljoen. In de gemeentebegroting 2025 was nog rekening gehouden met een nadeel van € 3,1 miljoen. In de voorjaarsnota 2025 is dat resultaat bijgesteld naar € 2,7 mln. nadelig. In de financiële rapportage raamden we een positief resultaat van € 0,3 miljoen[FP1] .

In de paragraaf Financiële toelichting als onderdeel van de aanbiedingsbrief, in hoofdstuk 1 aan het eind van elk programma en in hoofdstuk 3 vindt een verdere toelichting op dit resultaat plaats.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Toelichting nadeel lasten € 64.000

Er is in de laatste maanden van het jaar een extra beroep op de burgerlijke stand gedaan. Er zijn meer paspoorten, rijbewijzen en andere producten verstrekt. Dit leidt op de lasten tot een hogere afdracht van leges aan het rijk, het nadeel is € 64.000. Hier staan wel hogere inkomsten tegenover (zie toelichting baten).

Toelichting voordeel baten € 69.000

Zoals onder de toelichting op de lasten al is aangegeven is een hoger beroep op producten van de burgerlijke stand, zoals paspoorten en rijbewijzen gedaan. Naast hogere afdracht aan het rijk levert dat ook hogere legesopbrengsten op. Het voordeel is € 69.000.

Taakveld 0.4 Ondersteuning organisatie

Toelichting voordeel lasten € 435.000

Het voordeel wordt voor € 336.000 veroorzaakt doordat er meer overheadkosten zijn toegerekend aan projecten, investeringen en grondexploitaties, dan oorspronkelijk is geraamd.

Verder vallen de geraamde kosten voor Datagedreven werken en Dimpact lager uit, het voordeel komt uit op € 40.000.

Aan RTV Noord Oost Twente is een aanvullende subsidie vertrekt waardoor een nadeel van € 27.000 is ontstaan.

Toelichting voordeel baten € 100.000

We zijn pilotgemeente voor AI. Van de VNG hebben we hiervoor een subsidie van € 100.000 ontvangen die we in de FR25 nog niet hebben geraamd.

Taakveld 0.5 Treasury

Toelichting nadeel lasten € 239.000

Het nadeel op de lasten ontstaat doordat de grondexploitatie nog steeds een positieve boekwaarde kent. Hierdoor ontvangen we geen rente maar moeten we rente aan het grondbedrijf betalen. Ook moeten we meer rente betalen omdat we met het oog op extra investeringen meer hebben moeten lenen. We gaan hier verder op in bij de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en in de paragraaf financiën.

Toelichting nadeel baten € 29.000

Zie ook de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen. Het nadeel ontstaat door een lagere toerekening van rente aan lopende projecten en investeringen.

Taakveld 0.61 OZB woningen

Toelichting voordeel baten € 262.000

Dit voordeel hebben we al toegelicht onder de algemene dekkingsmiddelen (paragraaf 3.2)

Taakveld 0.62 OZB- niet woningen

Zie toelichting taakveld 0.61 en paragraaf 3.2.

Taakveld 0.64 Belastingen Overig

Toelichting voordeel lasten € 28.000

Onder dit taakveld vallen ook de kosten van de hondenuitlaatvelden. De lasten vallen vooral voordeliger uit doordat het beschikbare budget van € 25.000 voor de aanleg van de hondenuitlaatvelden niet is aangewend.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting nadeel baten € 57.000

Wij verwijzen naar de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen in paragraaf 3.2, onderdeel ‘Algemene uitkering’.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

Toelichting nadeel lasten € 1.539.000

De overschrijding op dit taakveld is € 1,5 mln. Voor € 1 mln. komt dit doordat de kosten van de bedrijfsvoering hoger uitvallen. Een belangrijke oorzaak is de nabetaling van € 300.000. We zijn er begin 2026 achter gekomen dat een meter niet heeft gefunctioneerd de afgelopen jaren. Dit heeft geleid tot een extra factuur over de afgelopen drie jaar.

Ook de kosten van de samenwerking met Enschede vallen € 400.000 hoger uit. Voor € 200.000 komt dit door een nabetaling op IT-voorzieningen en een hoger aantal accounts, voor € 200.000 komt het doordat we onterecht rekening hielden met een terugbetaling op verzekeringskosten. Het resterende verschil komt vooral door hogere kosten van vast en ingehuurd personeel waar voor het grootste deel ook een dekking uit reserves tegenover staat, zoals uit de reserve invoering omgevingswet en de reserve digitalisering.

Dan rest nog een overschrijding van de lasten van € 0.5 mln. Dit komt vooral doordat op dit taakveld nog een taakstelling is opgenomen voor het vrijvallen van reserves. Deze taakstelling is wel (volledig) gerealiseerd maar het voordelig effect hiervan is terug te vinden op taakveld 0.10 mutatie reserves.

Toelichting nadeel baten € 715.000

In de begroting hebben we de toerekening van uren aan investeringen en grondexploitaties als een baat verwerkt, maar in de jaarrekening is dit verwerkt als negatieve last. Tegenover het nadeel op de baten staat dus een voordeel op de lasten.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

Toelichting voordeel lasten € 52.000

Vooral de verwachte resultaten op de grondexploitaties vormen de basis voor de verwachte te betalen Vennootschapsbelasting. Op basis van de verwachte resultaten hielden we rekening met een te betalen bedrag aan Vpb van € 20.000, uiteindelijk hebben we bijna € 33.000 terugontvangen: per saldo een voordeel van € 52.000.

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Het saldo van de lasten en baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

Taakveld 1.2 Openbare orde en Veiligheid

Het saldo van de lasten en baten op dit taakveld is kleiner dan € 50.000 en wordt niet toegelicht.

3.3. Overzicht kredieten

Programma Onmeunig mooi Losser

Omschrijving	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2024	Uitgaven in 2025	Ontvangst t/m 2024	Ontvangsten in 2025	Over/ onderschrijding	Restant krediet	Activering 2025
Riolering en klimaatadaptatie	21.399.357	6.165.326	2.846.706	102.424	134.421	10.949	12.635.119	922.306
Openbare verlichting	1.805.000	1.078.783	282.771	0	0	0	443.446	200.000
Structurele vervangingskrediet wegen	14.235.650	9.519.749	2.754.960	756.023	197.713	-649.684	2.264.993	3.731.764
Zwembad en overige sportaccommodaties	1.185.000	2.274.894	104.025	973.224	390.890	45.618	215.814	815.588
Openbare ruimte	4.205.979	1.676.688	1.147.036	639.376	76.497	-173.838	1.924.290	787.140
Kwaliteitsimpuls De Lutte	2.076.500	873.826	720.629	91.679	0	0	573.724	576.500
Kwaliteitsimpuls 'Boeiend Beuningen'	2.140.000	400.878	203.635	0	0	0	1.535.487	0
Nieuwbouw basisschool Beuningen	2.191.000	1.151	255.009	0	0	0	1.934.840	0
Kwaliteitsimpuls Glane	1.829.300	219.246	357.628	0	0	0	1.252.426	0
Ontwikkeling Aloysiuslocatie	3.970.500	26.878	224.385	23.321	0	0	3.742.558	0

Losser; Enschedesestraat/ Aalsgaardenstraat	1.280.000	839.443	151.771	808.460	16.513	0	1.113.759	0
Losser; centrumontwikkeling	5.393.675	1.131.480	455.025	342.424	0	0	4.149.594	0
Dinkeldal Zuid; recreatieven infrastructuur	800.000	332.698	87.394	150.000	0	-40	529.868	199.960
Masterplan Overdinkel	154.000	56.149	5.154	42.868	0	-45.586	89.979	13.414
Renovatie scholen	5.329.900	0	102.482	0	0	0	5.227.418	0
Overige investeringen	559.371	291.197	15.864	51.810	-120	-15.837	288.163	120
Totaal Onmeunig mooi Losser	68.555.232	24.888.386	9.714.474	3.981.609	815.915	-828.418	37.921.477	7.246.792

Riolering en klimaatadaptatie
Groot deel van de rioolvervangingen, die in het kostendekkingsplan zijn opgenomen, worden meegenomen met de kwaliteitsimpulsen Glane, KWI De Lutte, Centrum Losser fase II en de Roofvogelbuurt. Deze plannen zijn deels in uitvoering of voorbereiding. Daarnaast zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- in het kader van de kwaliteitsimpuls de Lutte is de riolering in de Beatrixstraat, Irenestraat en de Margrietstraat vervangen;

- in het buitengebied van Beuningen en de Lutte zijn 43 drukriool-units gerenoveerd, waarmee het systeem de komende 20 jaar weer goed functioneert;

- diverse riolen zijn voorzien van glasvezelversterkte kousen om de kwaliteit van de rioolbuis voor langere tijd in stand te houden;

- reconstructie uitgevoerd aan de Dorpsbleek Losser, voor het optimaliseren van de waterafvoer en waterberging (project Beken en Bleken) en gelijktijdig is de riolering in de Kopshofweg vervangen;

- diverse maatregelen uitgevoerd naar aanleiding van de wateroverlast 21 juli 2024.

Openbare verlichting
Op basis van het door ons college vastgestelde vervangingsplan Openbare Verlichting (november 2017) worden in de periode 2020 t/m 2028 jaarlijks vervangingsvoorstellen gedaan via de P&C-cyclus. Jaarlijks heeft uw raad in deze periode € 200.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering en daarmee de besteding van deze vervangingsinvesteringen vindt plaats bij verschillende projecten via het MIP, waarmee zo veel als mogelijk de combinatie wordt gezocht met integrale herinrichtingsprojecten. Daarnaast is er in 2025 een verlichtingsvervanging aanbesteed voor verlichting in het buitengebied en de kern van Beuningen (verlichting grenzend aan het centrumplan Beuningen) en het Wilgenkamp in Losser.

Structureel vervangingskrediet wegen
Dit krediet vormt, samen met het GRP en de post groot onderhoud wegen, de basis van het integraal programmeren via het MIP. Hiermee wordt een integrale, opgave- en gebiedsgerichte aanpak mogelijk. In 2025 is krediet bij verschillende projecten ingezet, onder andere bij het project KWI De Lutte (meerdere straten) en in Losser (Broekhoekweg, De Muchte). Tevens zijn herstelwerkzaamheden verricht op diverse bruggen en zijn grasbetonstenen aangelegd (De Lutte).

Zwembad en overige sportaccommodaties
Voor het project verduurzaming van het zwembad Brilmansdennen met behulp van aquathermie en zonnepanelen zijn de werkzaamheden in november 2025 opgeleverd en is het project afgesloten. Het zwembad draait nu vrijwel geheel gasvrij op aquathermie van het RWZI effluent water met elektrische warmtepompen en zonnepanelen. Een deel van kosten worden onder het onderdeel Duurzaamheid verantwoord.

Openbare ruimte
De uitgaven in 2025 bestaan hoofdzakelijk uit grondaankoop ten behoeve van de wijkontwikkeling Hannekerveld. Daarnaast zijn kosten gemaakt voor de voorbereiding van het project, waaronder diverse onderzoeken, planvoorbereiding en advieswerkzaamheden die nodig zijn voor de verdere uitwerking van de ontwikkeling. Ook betreffen de uitgaven de interne voorbereidingskosten voor programma Vogelbuurt en project Martinuskerk.

Kwaliteitsimpuls de Lutte
In 2025 is binnen het programma Kwaliteitsimpuls De Lutte verdere voortgang geboekt op de resterende deelprojecten. Na de afronding van het centrum van De Lutte eind 2024 zijn in 2025 de optimalisaties uitgevoerd die voortkwamen uit de Dorpsschouw. De optimalisaties hebben voor een groot deel te maken met het verbeteren en herkenbaarder maken van de verkeersstromen voor fietsers en voetgangers. Bebordingen zijn aangepast en een aantal objecten als fietsnietjes en bankjes zijn beter afgestemd op het gebruik.

Verder is het deelproject Beatrixstraat en omgeving is in 2025 volledig gerealiseerd. De Hanhofweg is ook volledig gerealiseerd en heeft een inrichting gekregen passend bij het gewenste snelheidsregiem van 30 km/h. Voetgangers hebben een duidelijk plek binnen de inrichting gekregen en de knelpunten in de afvoer van water zijn verbeterd. Daarnaast is het grootste gedeelte van de Kroepsweg aangepakt. De voormalige uitstraling van toegang naar een vakantiepark is gewijzigd naar een inrichting passend bij de veranderende bestemming van een woonwijk. De aansluiting met de Bentheimerstraat wordt aangepakt als de ontwikkeling van de Centrumhal grotendeels gereed is.

Kwaliteitsimpuls 'Boeiend Beuningen'
In bovenstaande tabel zijn ook voor de ontwikkelingen in Beuningen verschillende kredieten opgenomen. Dit betreft zowel autonome ontwikkelingen (o.a. uit het GRP) als investeringsruimte in de komende jaren. Als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak Beuningen is de realisatie van de aanpassingen van de openbare ruimte gestart (ontmoetingsgebied/schoolplein, inclusief omliggende ruimte). Deze openbare ruimte is in samenhang met het Dorpshuis/Mariaschool ontworpen.

Nieuwbouw Mariaschool Beuningen
De ontwerpfase voor het 'Dorpshuis/Mariaschool Beuningen' is afgerond en de vergunning is aangevraagd De bestaande gymzaal wordt gerenoveerd.

Kwaliteitsimpuls Glane
In 2025 is verder gewerkt aan het ontwerp- en participatieproces voor de herinrichting van de Gronausestraat in Glane. Het betreft met name projectkosten en doorbelastingen. Daarnaast zijn de kosten verrekend binnen MIP die betrekking hadden op Kulturhus Glane.

Ontwikkeling Aloysiuslocatie
In het kader van de herinvulling van Aloysiuslocatie zijn in 2025 diverse kosten gemaakt. Deze uitgaven betreffen onder meer diverse onderzoeken naar brandveiligheid, flora en fauna en bodemgesteldheid alsmede een asbestinventarisatie en specifiek vleermuisonderzoek. Daarnaast zijn kosten gemaakt voor het ontwerp en bouwkundig interieurontwerp, ontwerp van installaties, projectmanagement, archeologisch onderzoek, een nulmeting op het gebied van duurzaamheid en het ontwerp van de buitenruimte. Al deze werkzaamheden zijn noodzakelijk geweest om een verantwoorden en duurzame herontwikkeling van de locatie mogelijk te maken.

Losser; Enschedesestraat/Aalsgaardenstraat
De herinrichting van de Enschedesestraat is in meerdere fasen geknipt. Enschedesestraat West is afgerond in 2023. De realisatie van de herinrichting van de Enschedesestraat fase II (Oost) is aangebesteed. Voor deze fase is een subsidie verworven. Verder vindt de dekking plaatst uit autonome middelen (o.a. het vingerend GRP, vervangingskredieten voor wegen en openbare verlichting) en vanuit door uw raad aanvullend beschikbaar gestelde kredieten. Het ontwerp voor herinrichting van Aalsgaardenstraat is verder uitgewerkt. In 2024 zijn de voorbereidingen voor de tweede fase (Oost) van start gegaan. Hierbij wordt eveneens de Aalsgaardenstraat is verder uitgewerkt en is meegenomen in een participatieproces met de bewoners en woningcorporatie Domijn.

Losser; centrumontwikkelingen (integrale aanpak ontwikkellocaties, openbare ruimte, gevels&dienstverlening, ondernemerschap)
In 2025 is belangrijke voortgang geboekt binnen de herontwikkeling van het centrum van Losser. De participatie voor de 2e fase van het centrumplan is gestart. In een, nagenoeg afgerond, addendum bij het Paraplusplan Losser zijn nieuwe ontwikkelingen en vastgesteld beleid verwerkt. Dit heeft geleid tot een nieuwe visiekaart die de basis vormt voor de verdere uitwerking van fase 2. De doelen voor het centrum van Losser zijn: leefbaar en gezond, toekomstbestendige openbare ruimte en goed ondernemersklimaat. Ook worden autonome ontwikkelingen goed ingepast in het centrum.

Daarnaast is gewerkt aan het programma Beken & Bleken van Losser / Efrgoeddeal. Hierin zijn in 2025 meerdere onderdelen gerealiseerd. De klimaatadaptieve restauratie van het rijksmoniment De Bleek is afgerond en het ontwerp voor de nieuwe klimaatadaptieve dorpsbeek is volledig geïntegreerd in fase 2 van de centrumontwikkelingen. Vanuit het onderdeel 'leeromgeving'is een project gestart om Beken & Bleken te vermarkten en te verankeren binnen het regionale textielthema. Ook de uitvoering van het onderdeel aquathermie, gericht op het verduurzamen van het zwembad met warmte uit de effluentstroom van de RWZI, is voltooid.

Dinkeldal Zuid; recreatieve infrastructuur
De uitgaven in 2025 betreffen de projectkosten voor de afwikkeling van desbetreffende projecten en de doorbelastingen.

Masterplan Overdinkel
De uitgaven in 2025 betreffen enkel de doorbelastingen.

Renovatie scholen
In 2025 heeft SKOLO een ontwerp opgesteld voor het Integraal Kindcentrum Veldzijde. Door nieuwe ontwikkelingen is besloten een pas op de plaats te maken in dit traject en eerst het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs te actualiseren.

De renovatie van Pax Christi is uitgesteld in verband met de fusie tussen CBS De Brede School Overdinkel naar KBS Pax Christi. Deze scholenfusie is gerealiseerd per 1 augustus 2025, waaronder er nu nog twee basisscholen in Overdinkel zijn. In samenwerking met de schoolbesturen en de kinderopvang worden nu de mogelijkheden verkend om beide en de kinderopvang in één gebouw onder te brengen.

Overige investeringen
Hier vallen diverse investeringen zoals digitalisering van de handhaving, laadpalen, marktkasten, speeltoestellen en meetapparatuur. De uitgaven in 2025 hebben met name betrekking op de aanschaf van een B&K geluidsmeter type 2245, de kalibratie ervan en software voor geluidsanalyse en rapportage (€ 8.500), waarmee meetdata van de geluidsmeter snel en conform actuele normen verwerkt worden. Daarnaast is er nog een drone aangeschaft (€ 1.000) en betreffen de resterende kosten de reguliere doorbelastingen van rente, personeel en overhead, net zoals het geval is bij alle hierboven genoemde investeringen.

Programma Wendbare organisatie en transparant bestuur

Omschrijving	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2024	Uitgaven in 2025	Ontvangst t/m 2024	Ontvangsten in 2025	Over/ onderschrijding	Restant krediet	Activering 2025
Investeringen ICT	654.286	387.421	3.012	0	0	0	263.853	
Vervanging materieel servicebedrijf	1.095.000	613.709	178.697	0	0	0	302.594	
Duurzaamheid	4.212.000	719.000	1.581.482	0	55.828	0	1.967.346	
Diverse Kulturhusen	3.041.712	1.551.033	148.614	123.050	52.735	0	1.517.850	643.407
Uitvoeringsprogramma dienstverlening	350.000	96.679	51.542	0	0	0	201.779	
Totaal Wendbare organisatie	9.352.998	3.367.841	1.963.346	123.050	108.563	0	4.253.422	643.407

Toelichting:

Vervanging materieel servicebedrijf

Voor het Servicebedrijf zijn er diverse voertuigen toegevoegd aan het wagenpark die volledig elektrisch worden aangedreven. Het gaat om twee bakwagens met een ergo kippende laadbak, een gesloten bestelbus en een bestelauto. Daarnaast is voor de materieeldienst een Hoaf onkruidbrander aangeschaft.

Duurzaamheid

In 2025 zijn diverse projecten uitgevoerd gericht op verduurzaming van eigen gemeentelijke gebouwen. Zo is in gymzaal De Vlasakker een warmtepomp douches geïnstalleerd waardoor het energieverbruik aanzienlijk wordt verminderd. Bij de gemeentewerf zijn zonnepanelen geplaatst en is een laadstation gerealiseerd.

Daarnaast is het platte dak van het zwembad geïsoleerd en vervangen, wat niet alleen het energieverlies reduceert, maar ook bijdraagt aan een langere levensduur van het gebouw. Ook een deel van de kosten van het project verduurzaming van het zwembad worden hier verantwoord.

In het Kulturhus Erve Boerrigter zijn zowel het dak geïsoleerd als de kieren gedicht, en is er vacuüm glas geplaatst als voorzetramen.

Investeringen diverse Kulturhusen

De uitgaven in 2025 betreffen grotendeels de kosten voor de verbouwing van de raadzaal in 't Lossers Hoes (€ 329.600). Verder betreffen de uitgaven de kosten voor het archief (€ 64.600) en projectkosten (afwikkeling Kulturhus Glane) en doorbelastingen (€ 50.600). Verder is Kulturhus Glane als onderdeel van het brede programma KWI deels op het programma KWI Glane verantwoord.

Uitvoeringsprogramma dienstverlening

De uitgaven in 2025 hebben betrekking op verdere investeringen in onze digitale dienstverlening, onder meer om te blijven voldoen aan wettelijke eisen en om aan te sluiten bij de Nederlandse digitaliseringsstrategie.

3.4. Overzicht taakvelden

Bedragen in 1.000 euro's	Begroting 2025	Realisatie 2025	OML Lasten	OML Baten	WO Lasten	WO Baten
0.1 Bestuur	**-1.781**	**-2.601**	0	0	-2.600	-1
0.2 Burgerzaken	**-371**	**-367**	0	0	-919	552
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-1.600**	**-1.714**	-1.811	97	0	0
0.4 Ondersteuning organisatie	**-10.624**	**-10.089**	0	0	-10.520	431
0.5 Treasury	**510**	**241**	0	0	-879	1.120
0.61 OZB woningen	**5.192**	**5.448**	0	0	-328	5.776
0.62 OZB- niet woningen	**646**	**643**	0	0	0	643
0.64 Belastingen Overig	**-63**	**-34**	0	0	-38	3
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	**52.521**	**52.464**	0	0	0	52.464
0.8 Overige baten en lasten	**-796**	**-3.050**	0	0	-2.550	-500
0.9 Vennootschapsbelasting [VpB]	**-20**	**33**	0	0	33	0
0.10 Mutaties reserves	**1.749**	**2.714**	-2.125	4.357	0	483
0.11 Resultaat	**-279**	**3.345**	0	0	0	3.345
Totaal - 0. Bestuur en ondersteuning	***45.085***	***47.031***	***-3.937***	***4.454***	***-17.801***	***64.315***
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	**-1.997**	**-1.949**	0	0	-1.952	3
1.2 Openbare orde en Veiligheid	**-807**	**-807**	0	0	-823	15
Totaal - 1. Veiligheid	***-2.804***	***-2.757***	***0***	***0***	***-2.775***	***18***
2.1 Verkeer en vervoer	**-4.037**	**-4.039**	-4.494	454	0	0
2.4 Economische Havens en waterwegen	**-105**	**-176**	-193	18	0	0
2.5 Openbaar vervoer	**-15**	**-15**	-21	7	0	0
Totaal - 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	***-4.157***	***-4.230***	***-4.708***	***478***	***0***	***0***
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-116**	**-125**	-231	105	0	0
3.4 Economische promotie	**-212**	**-107**	-508	401	0	0
Totaal - 3. Economische zaken	***-328***	***-232***	***-739***	***507***	***0***	***0***
4.2 Onderwijshuisvesting	**-841**	**-890**	-913	23	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-1.156**	**-1.128**	-1.893	765	0	0
Totaal - 4. Onderwijs	***-1.997***	***-2.019***	***-2.806***	***787***	***0***	***0***
5.1 Sportbeleid en activering	**-164**	**-107**	-119	12	0	0
5.2 Sportaccommodaties	**-1.323**	**-1.254**	-2.304	1.050	0	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip	**-342**	**-308**	-340	32	0	0
5.4 Musea	**-31**	**-33**	-34	1	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	**-7**	**6**	0	6	0	0
5.6 Media	**-595**	**-514**	-536	23	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-2.206**	**-2.159**	-2.248	89	0	0
Totaal - 5. Sport, cultuur en recreatie	***-4.669***	***-4.368***	***-5.581***	***1.213***	***0***	***0***
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-2.498**	**-2.212**	-6.735	4.523	0	0
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**-2.508**	**-2.407**	-2.415	8	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvrz WMO	**-113**	**-113**	-110	-3	0	0

6.3 Inkomensregelingen	**-1.616**	**-1.366**	-7.886	6.521	0	0
6.4 WSW en beschut werk	**-3.594**	**-3.588**	-3.799	211	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	**-1.046**	**-1.017**	-1.020	4	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-1.050**	**-956**	-1.679	723	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**0**	**-7**	-7	0	0	0
6.712 Begeleiding (WMO)	**-613**	**-742**	-742	0	0	0
6.713 Dagebesteding (WMO)	**-261**	**-302**	-302	0	0	0
6.71a Huishuishoudelijke hulp (WMO)	**-2.967**	**-3.028**	-3.028	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	**-1.222**	**-1.341**	-1.342	1	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	**-519**	**-472**	-472	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-241**	**-718**	-718	0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding	**-533**	**-570**	-570	0	0	0
6.72b Jeugdzorg behandeling	**-643**	**-723**	-723	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	**-51**	**-113**	-113	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	**-133**	**-161**	-161	0	0	0
6.73b Gezinsgericht	**-284**	**-314**	-314	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	**-103**	**-171**	-171	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	**-511**	**-603**	-603	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**0**	**-58**	-58	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	**0**	**13**	13	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**-3.264**	**-3.842**	-3.842	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**-2.603**	**-2.877**	-2.877	0	0	0
6.791 PGB WMO	**-216**	**-199**	-199	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	**-156**	**-46**	-46	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	**-131**	**-143**	-143	0	0	0
6.812 Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)	**-10**	**-34**	-34	0	0	0
6.91 Coordinatie en Beleid WMO	**-1.717**	**-1.717**	-1.717	0	0	0
6.92 Coordinatie en beleid Jeugd	**-145**	**-151**	-147	-4	0	0
Totaal - 6. Sociaal domein	***-28.747***	***-29.977***	***-41.960***	***11.984***	***0***	***0***
7.1 Volksgezondheid	**-1.199**	**-1.140**	-1.598	458	0	0
7.2 Riolering	**1.249**	**974**	-3.176	4.150	0	0
7.3 Afval	**365**	**389**	-2.448	2.837	0	0
7.4 Milieubeheer	**-1.120**	**-1.551**	-1.897	346	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-44**	**-26**	-30	4	0	0
Totaal - 7. Volksgezondheid en milieu	***-749***	***-1.354***	***-9.149***	***7.795***	***0***	***0***
8.1 Ruimte en leefomgeving	**-1.388**	**-1.268**	-1.377	108	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**754**	**204**	-2.423	2.627	0	0
8.3 Wonen en bouwen	**-1.000**	**-1.031**	-1.776	745	0	0
Totaal - 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vern	***-1.634***	***-2.095***	***-5.576***	***3.481***	***0***	***0***
Totaal	***0***	***0***	***-74.456***	***30.698***	***-20.576***	***64.333***

3.5. Begrotingsrechtmatigheid

Bedragen x 1.000 euro	Begroting 2025 (na wijziging)		Realisatie 2025		Begrotingsafwijking 2025	
Programma	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Wendbare organisatie	18.474	60.884	20.576	60.505	-2.102	-379
Onmeunig mooi Losser	68.756	24.875	72.330	26.342	-3.575	1.467
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	87.230	85.759	92.906	86.847	-5.676	1.088
Programma	**Storting reserves**	**Onttrekking reserves**	**Storting reserves**	**Onttrekking reserves**	**Storting reserves**	**Onttrekking reserves**
Wendbare organisatie	6.691	6.806	0	3.828	6.691	-2.978
Onmeunig mooi Losser	2.328	3.684	2.125	4.357	203	672
Gerealiseerde saldo van mutaties reserves	**9.019**	**10.490**	**2.125**	**8.184**	**6.894**	**-2.306**
Gerealiseerd resultaat	**96.249**	**96.249**	**95.032**	**95.031**	**1.218**	**-1.218**

Toelichting:

In de Kadernota Rechtmatigheid wordt bepaald dat begrotingsafwijkingen betrokken worden bij de rechtmatigheidsverantwoording. Van afwijkingen is sprake als:

1. lasten en/of investeringen zijn overschreden;
2. reservemutaties niet door een raadsbesluit zijn gedekt;
3. baten zijn over- of onderschreden en lasten en/of investeringen zijn onderschreden.

De afwijkingen onder 1. en 2. zijn altijd onrechtmatig, met vastgelegde situaties waarin deze als acceptabel kunnen worden geduid. De afwijkingen onder 3 zijn niet per definitie onrechtmatig , mits de raad hierover tijdig is geïnformeerd of de afwijking tijdig heeft geleid tot een begrotingswijziging.

De afwijkingen van de begroting zijn op programmaniveau in hoofdstuk 1 en op taakveldniveau per programma in paragraaf 3.2 toegelicht. In dit hoofdstuk wordt vervolgens aangegeven of de lastenoverschrijdingen voor de raad als acceptabel kunnen worden aangemerkt volgens de situaties, zoals die in art.12 lid 4 Financiële verordening zijn vastgelegd.

Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
3. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
4. De overschrijding past binnen het door de raad vastgestelde beleid.

Bovenstaande kostenoverschrijdingen onder de programma's Onmeunig Mooi Losser en Wendbare Organisatie zijn hieronder weergegeven en nader toegelicht. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten. De merendeel van de kostenoverschrijdingen passen binnen het door de raad geformuleerde beleid en zijn daarmee acceptabel. Met de vaststelling van deze gemeenterekening worden de overschrijdingen formeel geautoriseerd.

Programma	Taakveld	Bedrag afwijking	Acceptabel ja/nee	Motivering conclusie
Onmeunig Mooi Losser	Jeugdzorg	€ 1,67 mln	Ja	2
Onmeunig Mooi Losser	Wmo	€ 0,47 mln	Ja	2
Onmeunig Mooi Losser	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1,25 mln	Ja	1
Onmeunig Mooi Losser	Overige taakvelden	€ 0,19 mln	Ja	1 en 2
Weerbare organisatie	Bestuur	€ 0,82 mln	Ja	hogere regelgeving
Weerbare organisatie	Overige taakvelden	€ 1,29 mln	Ja en Nee	3

De overschrijding op de kosten op de programma's Onmeunig Mooi Losser en Wendbare Organisatie en Transparant Bestuur is groter dan 2% van de totale lasten (exclusief storting reserves) en daarmee onrechtmatig. Hieronder wordt de aard van de overschrijding verder toegelicht.

Programma Onmeunig Mooi Losser

Jeugdzorg en Wmo

Op het programma Onmeunig Mooi Losser is het saldo op de lasten € 3.574.000 negatief. Dit komt vooral doordat de kosten van de Jeugd en Wmo hoger uitvallen dan we in de FR25 onterecht hebben geraamd. Bij de Jeugd en Wmo gaat het om openeinde regelingen. Bovendien is in de financiële rapportage ~~a~~angegeven dat het goed voorspellen van de kosten in 2025 extra lastig is. De overschrijding is op grond van artikel 12 lid 4 van de Financiële verordening acceptabel.

Samenkracht en burgerparticipatie.

De overschrijding van de lasten op dit taakveld komt volledig voor rekening van de kosten voor de opvang van asielzoekers en Oekraïners. Niet alle lasten hebben we volledig meegenomen in de FR25. Maar dit geldt ook voor de rijksvergoeding. Tegenover dit nadeel staat op ditzelfde taakveld dus ook een voordeel op de baten voor ongeveer hetzelfde bedrag. Daarmee is de overschrijding acceptabel.

Omdat de overschrijding volgens door de raad vastgestelde kaders gedekt wordt uit een aanwending van de reserve is de overschrijding acceptabel.

Overige taakvelden

Op de overige taakvelden is per saldo nog een overschrijding van de lasten van € 189.000. De afwijkingen hebben in de meeste gevallen betrekking op een openeinderegeling (onderwijsbeleid) of zijn de lasten gecompenseerd met extra baten (riolering).

Programma Wendbare Organisatie

Bestuur

De overschrijding van de lasten van ruim € 800.000 komt doordat we verplicht zijn om een extra storting in de voorziening pensioenen wethouders te doen. Omdat dit een gevolg is van hogere regelgeving is de begrotingsoverschrijding die hierdoor ontstaat acceptabel.

Overige baten en lasten

De overschrijding komt met name op het taakveld Overige Baten en Lasten. Een belangrijke oorzaak is de nabetaling van € 300.000 voor energie. We zijn er begin 2026 achter gekomen dat een meter niet heeft gefunctioneerd de afgelopen jaren. Dit heeft geleid tot een extra factuur over de afgelopen drie jaar.

Ook de kosten van de samenwerking met Enschede vallen € 400.000 hoger uit. Voor € 200.000 komt dit door een nabetaling op IT-voorzieningen en een hoger aantal accounts, voor € 200.000 komt het doordat we onterecht rekening hielden met een terugbetaling op verzekeringskosten.

De nabetaling van energie kosten en de kosten van de samenwerking, samen € 0,7 mln, vallen niet onder de bepaling op grond van artikel 12 lid 4 van de Financiële verordening en zijn daarmee als onacceptabel aangeduid.

Het resterende verschil komt vooral door hogere kosten van vast en ingehuurd personeel waar voor het grootste deel ook een dekking uit reserves tegenover staat. Ook betreft het hier een overschrijding doordat er in de begroting nog een taakstelling was opgenomen onder dit programma voor dekkingen uit verschillende reserves. Deze taakstellingen zijn in de jaarstukken (volledig) gerealiseerd maar het voordelig effect hiervan is niet terug te vinden op taakvelden bij het programma zelf maar onder taakveld 0.10 mutatie reserves. In totaal gaat het hier om € 600.000 dat als acceptabel wordt aangeduid.

Overschrijding investeringen

Bij de invetseringen kennen de kredieten bij twee categorieën een overschrijding van € 56.000. Deze overschrijding valt niet onder de bepaling op grond van artikel 12 lid 4 van de Financiële verordening en is daarmee als onacceptabel aangeduid.

Mutaties reserves

De afwijkingen in de mutaties van de reserves tussen de begroting na wijziging en de gemeenterekening 2025 zijn ook acceptabel. Ze zijn conform de Nota Reserves en Voorzieningen en de consistente gedragslijn verwerkt in de gemeenterekening.

Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld

Deze afwijkingen zijn met een raadsinformatiebrief aan de raad gemeld en zijn daarmee rechtmatig.

3.6. Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 189 Gemeentewet moet de begroting structureel en reëel in evenwicht zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor het inzicht in de financiële positie op korte en langere termijn is het van groot belang om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingssaldo. Het hoge saldo aan incidentele lasten vloeit voort uit de ambities uit het coalitieakkoord. Die ambities zijn vaak vertaald in het vormen van bestemmingsreserves. Het uiteindelijke incidentele saldo valt lager uit dan de geraamd ruim € 2,8 mln. Deels komt dat door het achterblijven van incidentele uitgaven en door minder onttrekkingen en stortingen dan geraamd aan de reserves.

Omschrijving	Lasten	Baten
Onmeunig mooi Losser		
Winstneming grexen	0,00	204.000,00
Meerjaren onderhoud (MOP)	300.000,00	0,00
Grasbeton	67.000,00	0,00
Grondexploitatie vm. Martinusschool	85.613,00	0,00
Invoering Omgevingswet	257.000,00	0,00
Intensivering jongerenwerk Fundament	65.500,00	0,00
Pilots Sociaal Domein	87.000,00	0,00
Nabetaling energie	25.000,00	0,00
Kosten synergie hervormingsagenda	324.000,00	0,00
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	710.000,00	0,00
Spuk bibliotheekvoorzieningen	246.000,00	246.000,00
Spuk klimaatadaptatie	55.000,00	55.000,00
Spuk verkeersveiligheidsmaatregelen	411.000,00	411.000,00
Spuk Inburgering	711.000,00	711.000,00
Spuk Sport en bewegen	460.000,00	426.000,00
Spuk klimaat- en energiebeleid	497.000,00	497.000,00
Spuk Oekraïne	3.667.000,00	3.667.000,00
Bestuur en dienstverlening		
Wet Open Overheid incidenteel	55.214,00	0,00
Groen/Blauwe diensten	250.000,00	0,00
Impulsverbeteringen dienstverlening	0,00	0,00
Opgave wendbare organisatie	0,00	0,00
Capaciteit veiligheid	115.000,00	0,00

Concierge (24 uur) 't Lossers hoes	55.400,00	0,00
Dig. transitie - datagedreven werken	105.000,00	0,00
Dotatie voorziening pensioenen weth.	949.000,00	0,00
Bibob	145.000,00	0,00
Totaal incidentele baten en lasten	***9.642.727,00***	***6.217.000,00***
Incidentele reservemutaties	***Stortingen***	***Onttrekkingen***
Algemene reserve	300.631,00	74.000,00
Bestemmingsreserve-egalisatie	0,00	0,00
Bestemmingsreserve-kapitaallasten	0,00	177.000,00
Bestemmingsreserve-overig	2.077.000,00	2.314.000,00
Totaal incidentele stortingen en onttrekkingen	***2.377.631,00***	***2.565.000,00***
Totaal	**12.020.358,00**	**8.782.000,00**
		3.238.358,00

Toelichting

Programma Onmeunig Mooi Losser

Winstneming grondexploitaties en grondexploitatie vm. Martinusschool

De winstneming van de grondexploitaties is naar de aard incidenteel, en wordt daarom in zowel de Gemeentebegroting als in de Jaarrekening opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten.

Meerjaren onderhoud MOP Gebouwen

In de GB25 is tot en met 2027 extra geld opgenomen voor het onderhoud van gemeentelijke panden. In 2025 is hiervoor € 300.000 beschikbaar gesteld. De komende jaren gaat het om € 260.000.

Grasbeton

Voor aanleg van grasbetonstenen in het buitengebied is door de raad voor de jaren 2025 en 2026 extra geld uitgetrokken. In 2025 gaat het om € 175.000, in 2026 is € 451.000 beschikbaar.

Invoering Omgevingswet

Voor de kosten van de invoering van de Omgevingswet hebben we in het verleden een reserve gevormd. In 2025 hebben we nog weer extra middelen van het rijk gekregen ter compensatie van door ons te maken kosten voor de invoering.

Intensivering jongerenwerk Fundament

Tot en met 2025 heeft de raad drie jaar lang € 65.500 uitgetrokken voor intensivering van het jongerenwerk van Fundament.

Pilots Sociaal Domein

De kosten hebben betrekking op een drietal pilots binnen het Sociale Domein op het gebied van Jeugd en Wmo. De kosten worden gedekt uit de daartoe gevormde Reserve Sociaal Domein.

Nabetaling energie

Door een defecte meter hebben we over de afgelopen drie jaar een naheffing ontvangen op te betalen energiekosten.

Kosten synergie hervormingsagenda

In relatie tot de nieuwe inkoop van Jeugdzorg en Wmo-voorzieningen hebben we een reserve gevormd om alle eigen indicaties opnieuw te kunnen beoordelen. De kosten vallen in 2025 wat lager uit dan eerst geraamd. In 2026 wordt hier nog verder invulling aan gegeven. De kosten worden gedekt uit de daartoe gevormde reserve.

Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Voor uitvoering van het klimaatakkoord is in 2025 en 2026 een budget van € 800.000 vrijgemaakt. De werkelijk kosten in 2025 zijn € 710.000.

Spuk bibliotheekvoorzieningen

Dit betreft een specifieke uitkering van het Rijk voor het uitbreiden van bibliotheekvestigingen. In 2025 zijn incidenteel extra lasten gemaakt voor het uitvoeren van deze activiteit.

Spuk klimaatadaptatie

Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn beschikbaar gesteld tot en met 2025, met een uitloop tot uiterlijk eind 2027.

Spuk verkeersveiligheidsmaatregelen

We ontvangen van het rijk via deze specifieke uitkering tijdelijk middelen voor het verbeteren van de verkeersveiligheid van de wegen in Losser.

Spuk Inburgering

We ontvangen een specifieke uitkering voor de inburgering van statushouders.

Spuk Sport en bewegen

Dit betreft de regeling Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (SPUK BREED). De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Spuk klimaat- en energiebeleid

Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn beschikbaar gesteld tot en met 2025, met een uitloop tot uiterlijk eind 2027.

Spuk Oekraïne

Alle kosten die we maken voor de opvang van Oekraïners krijgen we volledig vergoed via een

Bestuur en dienstverlening

Wet Open Overheid incidenteel

We krijgen van het rijk zowel incidenteel als structureel middelen voor uitvoering van de WOO. De incidentele component nemen we op in het overzicht incidentele baten en lasten. Dit budget is onderdeel van de DVO met Enschede.

Groen/Blauwe diensten

Voor uitvoering van werkzaamheden op het gebied van Groen/Blauwe diensten is incidenteel budget beschikbaar gesteld. De kosten in 2025 bedragen € 250.000 en worden uit de betreffende bestemmingsreserve gedekt.

Impulsverbeteringen dienstverlening

Voor het verbeteren van onze dienstverlening, bijvoorbeeld door beter te begrijpen brieven te schrijven, is in 2025 € 50.000 beschikbaar gesteld.

Opgave wendbare organisatie

Capaciteit veiligheid

Tot en met 2026 is extra capaciteit voor Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) beschikbaar.

Concierge (24 uur) 't Lossers hoes

Om de veiligheid in 't Lossers Hoes te waarborgen en overlast tegen te gaan is tot en met 2026 extra budget beschikbaar.

Dig. transitie - datagedreven werken

We investering flink in het datagedreven werken. Daartoe is in 2025 een reserve van € 1 mln. gevormd. De jaarlijkse kosten worden hier uit gedekt.

Dotatie voorziening pensioenen wethouders

Bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen heeft de Eerste Kamer met een breed gedragen motie het kabinet opgedragen de pensioenen van politici op dezelfde manier te regelen als de rest van Nederland. In reactie daarop heeft het kabinet voorgesteld met ingang van 1 januari 2028 de wettelijke verplichting over te dragen aan het ABP. De eerder opgebouwde pensioenafspraken moeten eenmalig worden gefinancierd. Conform BBV moet dat op het moment dat de omvang daarvan bekend is. Dit betekent dat we een eenmalige storting van afgerond € 900.000 moeten doen in de pensioenvoorziening wethouders.

Bibob

Voor extra maatregelen in het kader van de Wet Bibob is een reserve gevormd. Jaarlijks worden de kosten hieruit gedekt.

3.7. Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke- en semipublieke sector (WNT)

Toelichting WNT

WNT-verantwoording 2025 Gemeente Losser

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Losser van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor de gemeente Losser is € 246.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1 **Functiegegevens**	**J. van Dam** **Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur**	**H. ten Voorde** **Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.137	105.195
Beloningen betaalbaar op termijn	21.315	16.618
Subtotaal	**152.452**	**121.813**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**152.452**	**121.813**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t
Gegevens 2024		
Aanvang en einde dienstverband in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	126.140	101.658
Beloningen betaalbaar op termijn	21.293	16.260
Subtotaal	**147.433**	**117.918**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
Totale bezoldiging	**147.433**	**117.918**

Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1 **Functiegegevens**	**A. Oortgiesen** **Interim Gemeentesecretaris/ Algemeen directeur**	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	26/8 t/m 31/12	n.v.t
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5,00	n.v.t
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	455	n.v.t
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	235	221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	163.500	n.v.t
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	106.925	n.v.t
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	59.833	n.v.t
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	59.833	n.v.t
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t	n.v.t

Bezoldiging	**59.833**	**n.v.t**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2025 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

3.8. Verantwoordingsinformatie over specifieke Single Information, Single Audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp oeduoeerden toeslaoenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			5	17	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€27.053	€ 50.587			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€19.380	€18.365	€60.082	€9.505	€31.097
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€0	€50.829			€54.923	
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 1.594	Nee				

BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de oemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 23.113	€ 0	2	87	1	
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 265.389	€ 225.099	€ 161.082	€ 0	€ 211.338	€ 104.440
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
			1					
			2					
			100					
OCW	D23	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*
			1 SB230166	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 134.592	€ 85.408	a) Oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 134.592
			2 SB230162	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 111.438	€ 108.562	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 111.438
			100					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*					
			1 Nee					
			2 Nee					
			100					
IenW	E44B	**Tijdelijke impuls regeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	€ 0	€ 103.306	€ 0	€ 206.612
			2 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	€ 308	€ 202.479	€ 2.034	€ 1.337.338
			3 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	€ 55.099	€ 82.623	€ 392.350	€ 588.348
			15					
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	Nee			

			2	060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	Nee					
			15			Nee					
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*				
			1	060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2021/213658	053L-1-Centrumplan Losser	Nee				
			2	060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	053L-2-Kwaliteitsimpuls de Lutte	Nee				
			3	060173 Gemeente Oldenzaal	IENW/BSK-2023/377838	053L-3-Muchte en omgeving	Nee				
			15								
lenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*				
				€ 173.823	€ 173.823	€ 92.575	Nee				
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*				
			1	330 - Kruispuntplateaus ETW-ETW	Nee	4					
			2	331 - Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	-					
			3	334 - Aanleg van een	Nee	-					
			70								
lenW	**E87B**	**Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/01*	Beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/03*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/04*	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E87B/05*	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/06*		
			1	060168 Gemeente Losser	S2023-0001032	€ 4.334.259	€ 7.101.778	€ 4.334.259	€ 7.027.398		
			2								
			10								
				Kopie beschikkingsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E87B/08*						
			1	S2023-0001032	Nee						
			2								
			10								
lenW	**E111**	**Regeling stimulering schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E111/02*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E111/04*				
			1	SPUK-SEB25-03866423	€ 28.728	€ 28.728	Ja				
			2								
lenW	**E120**	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**		Totale besteding (Jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/03*	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*				
				€ 237.317	€ 237.317	€ 171.455	Nee				
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk				

						maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*				
			1	431 - Drempel	Nee	0					
			2	430 - Aanleg van een	Nee	0					
			3	419 - Aanleg plateau kruispunt	Ja	2					
			4	420 - Fietsoversteek over zijweg	Ja	2					
			5	449 - Aanleg van een	Ja	1					
			6	450 - Aanleg van een	Nee	1					
			7	418 - Verbreden van fietspaden	Nee	0					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*	
				€ 4.346.024	€ 84.617	€ 129.893	€ 3.918	€ 16.467	€ 1.865		
				Bestedingen (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Bestedingen (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*	
				€ 27.575	€ 11.203	€ 0	€ 1.454.040	€ 0	€ 0		
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Particiapatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*						
				€ 0	Ja						
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*		
				€ 0	€ 0	€ 720	€ 0	€ 0	€ 0		
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wor	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	-€ 992	€ 52.112	€ 765	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.182	€ 283	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.341	€ 40	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.901	€ 84	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	-€ 992	€ 75.536	€ 1.172	
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*			
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
		6 Totaal	0	0	N.v.t.			
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*			

		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6 Totaal	0	0	0			
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wor	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
		€ 710.566	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wor	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
		€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wor	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
		€ 19.814	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
		-€ 330.704	€ 518.566					
		Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*			
		€ 506.932		€ 11.634				
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		€ 426.156	€ 0	€ 459.585	€ 1.336.063	Ja		

			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Nee	Nee				
VRO	J17 Nieuw	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			0	5	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1					
			2					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			0	€ 0	€ 0	10	€ 17.035	€ 359.227
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
				€ 750	€ 58.465			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			0	0	10	0	0	0

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3) *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1 *LAI23-03615165*	€ 452.292	268	0	€ 0	€ 0
			2 *LAI24-03758954*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 *LAI25-03849800*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
			1	€ 144.704	€ 307.588	Nee		
			2	€ 0	€ 0	Nee		
			3	€ 0	€ 0	Nee		
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 572.086	€ 113.525	€ 0	€ 1.830.590	€ 34.604	€ 168.377
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraine	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Gemeenten *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 2.506.328	€ 1.247.406	€ 0	€ 53.682	€ 10.805	€ 59.682
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 3.165	€ 1.104	€ 215.042	1-11-2024	1-11-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 3.667.130	€ 11.832.555				

4. Balans

4.1. Balans per 31-12-2025

Bedragen x 1.000 Eurosper 31 december	2025	2024
Immateriele vaste activa	**311**	**2**
Kosten onderzoek & ontwikkeling	311	2
Materiele vaste activa	**85.212**	**77.996**
Investeringen met economisch nut	34.215	32.777
Investeringen met economisch nut waarvoor heffingen worden geheven	26.898	25.057
Investeringen openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	24.099	20.163
Financiele vaste activa	**7.848**	**8.007**
Kapitaalverstrekking deelnemingen	37	37
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regelingen	2.573	2.573
Leningen deelnemingen	0	0
Overige langlopende leningen	5.237	5.397
Totaal Vaste activa	**93.371**	**86.004**
Voorraden	**-4**	**1.272**
Grond- en hulpstoffen	16	12
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in expl.)	-20	1.259
Uitzettingen < 1 jaar	**1.870**	**2.321**
Vorderingen op openbare lichamen	-17	248
Rekening courant verhoudingen niet financiele instellingen	450	425
Overige vorderingen	1.437	1.648
Liquide middelen	**12**	**684**
Kas	12	10
Banken	0	674
Overlopende activa	**10.531**	**8.364**
Overlopende activa	8.765	7.523
Nog te ontvangen baten van het Rijk	1.750	841
Nog te ontvangen baten van overige NL overheidslich	16	0
Totaal Vlottende activa	**12.409**	**12.640**
Totaal Activa	**105.779**	**98.644**

Bedragen x 1.000 Eurosper 31 december	2025	2024
Eigen vermogen	**24.313**	**30.372**
Algemene reserve	15.936	21.375
Bestemmingsreserve	3.543	4.013
Overige bestemmingsreserves	8.179	7.741
Saldo van rekening	-3.345	-2.757
Voorzieningen	**11.296**	**10.100**
Voorzieningen verplicht,verlies,risico	4.425	3.657
Voorziening extern	6.871	6.442
Schulden met rentetypische looptijd van > 1 jaar	**38.810**	**36.196**
Onderhandse leningen binnenl. banken en overige fin. instell	33.809	36.196
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	5.000	0
Waarborgsommen	0	0
Totaal Vaste passiva	**74.419**	**76.667**
Schulden met rentetypische looptijd van < 1 jaar	**21.913**	**14.574**
Kasgeldleningen o/g	14.500	7.500
Bank en girosaldi	2.266	0
Overig schulden	5.148	7.074
Overlopende passiva	**9.448**	**7.402**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;	3.904	2.143
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	5.339	4.782
Overige vooruitontvangen baten	204	478
Totaal Vlottende passiva	**31.092**	**21.977**
Totaal Passiva	**105.779**	**98.644**

4.2. Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 11 november 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde tenzij anders aangegeven. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot het brutobedrag. Winst wordt genomen op moment van realisatie. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het betreffende boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Aan reserves en voorzieningen wordt geen rente toegerekend conform stellige uitspraken van de commissie BBV in de notitie rente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Vaste Activa

Immateriële Vaste Activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd en in vijf jaar afgeschreven, indien daadwerkelijk het tot stand komen van een activum wordt gerealiseerd. Het voornemen, technische uitvoerbaarheid en toekomstige nut zijn daarbij voorwaarden.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Kosten onderzoek & ontwikkeling	311	2
Totaal immateriële vaste activa	**311**	**2**

Toelichting:

In de raadsvergadering van 11-2-2025 is een krediet beschikbaar gesteld van € 1,8 mln. voor de voorbereiding en aankoop van een perceel grond aan de Honingloweg, dat is bedoeld voor de nog vast te stellen grondexploitatie Hannekerveld. De voorbereidingskosten zijn hier verantwoord en de aankoop van de grond bij de materiële vaste activa

Materiële vaste activa

De onderstaande overzichten geven het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de materiële vaste activa weer.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Gronden en terreinen	5.154	4.503
Gronden in erfpacht	100	100
Woonruimten	14	15
Bedrijfsgebouwen	25.784	24.850
Grond weg en waterbouwkundige werken	50.450	44.513
Vervoermiddelen	580	644
Machines apparaten en installaties	2.186	2.435
Overige vaste activa	944	936
Totaal materiële vaste activa	**85.212**	**77.996**

De activa worden onderscheiden naar activa met een economisch nut of activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Als voor de categorie activa met economisch nut heffingen of rechten gevraagd kunnen worden, is sprake van een derde categorie: economisch nut met heffing.

Onderstaande tabel geeft inzicht in dit onderscheid.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Investeringen met economisch nut	34.215	32.777
Investeringen met economisch nut waarvoor heffingen worden geheven	26.898	25.057
Investeringen openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	24.099	20.163
Totaal materiële vaste activa	**85.212**	**77.996**

Investeringen met economisch nut
Investeringen met economisch nut worden verwerkt in de balans tegen verkrijgingsprijs en volgens de lineaire afschrijvingsmethode afgeschreven. Start van de afschrijving van een nieuw kapitaalgoed is het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin de investering gereed komt of verworven wordt. Resultaatafhankelijk afschrijven is niet toegestaan en reserves die gevormd zijn, mogen niet in mindering worden gebracht op deze activa. Voor de afschrijving van de materiële vaste activa met economisch nut worden de termijnen gehanteerd zoals beschreven in de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 14 van de Financiële verordening gemeente Losser 2025 (verordening art. 212). Deze verordening is geactualiseerd bij raadsbesluit van 11 november 2025.

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd.

De in erfpacht uitgegeven percelen (activa met economisch nut) zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs en omvatten de gronden onder de carnavalsloodsen in Losser en De Lutte en de tennishal de Lage Esch.

De overige materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Afschrijving vindt dan plaats op basis van de netto - investering middels de lineaire afschrijvingsmethode. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen, onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar, rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Economische nut Bedragen x 1.000 Euro's	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Correcties	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	3.970	726	0	0	0	0	4.696
Gronden in erfpacht	100	0	0	0	0	0	100
Woonruimten	15	0	0	-1	0	0	14
Bedrijfsgebouwen	24.825	2.353	0	-964	0	-452	25.762
Grond weg en waterbouwkundige werken	219	0	0	-17	0	0	202
Vervoermiddelen	561	3	0	-51	0	0	513
Machines apparaten en installaties	2.356	240	0	-381	0	-47	2.167
Overige vaste activa	731	66	0	-37	0	0	760
Totaal materiële vaste activa - Economisch nut	**32.777**	**3.388**	**0**	**-1.451**	**0**	**-499**	**34.215**

Toelichting:

Het totaal aan investeringen met economisch nut bedraagt € 3.388.000 en is ontstaan door de volgende investeringen:

Investeringen in gronden en terreinen in totaal € 726.000 zijn het gevolg van aankoop en voorbereiding voor de ontwikkelingen van het Hannekerveld.

Investeringen in bedrijfsgebouwen in totaal € 2.353.000, deze zijn vooral het gevolg van investeringen in de herinvulling Aloysius locatie (€ 203.000), renovatie basisschool Veldzijde (€ 103.000), aankleding horecaruimte en renovatie gebouw Zwembad (€ 63.000), aanpassingen Raadzaal inclusief geluidsinstallatie (€ 330.000), verduurzaming van gemeentelijke panden waaronder Erve Boerrigter en zwembad (€ 1.573.000), herstel en upgrade archiefbewaarplaats en digitalisering archieven (€ 65.000).

Investeringen in machines, apparaten en installaties € 240.000, deze zijn vooral het gevolg van vervanging materieel Servicebedrijf (€ 175.000) en renovatie machines/zonnepanelen zwembad (€ 60.000)

Investeringen in overige vaste activa in totaal van € 66.000, deze zijn vooral het gevolg van migratie van de gemeentelijke website waarmee meldingen uit de openbare ruimte kunnen worden afgehandeld (€ 51.542) en kosten voor digitale handhaving (€ 11.000)

Het totaal onder bijdragen van derden bedraagt € 499.000 en is ontstaan door de volgende bijdragen:

Voor de bedrijfsgebouwen € 452.000, dit is een bijdrage uit de Spuk sport (€ 154.000) en subsidies duurzaam maatschappelijk vastgoed voor verduurzaming gemeentelijke panden (€ 298.000).

Voor investeringen in machines van het zwembad is een bijdrage uit de Spuk sport ontvangen (€ 47.000)

Investeringen met een economisch nut ten behoeve van heffingen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Heffingen Bedragen x 1.000 Euro's	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Correcties	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	94	0	0	0	0	0	94
Bedrijfsgebouwen	23	0	0	-3	0	0	20
Grond weg en waterbouwkundige werken	24.789	2.848	0	-937	0	-26	26.674
Vervoermiddelen	84	0	0	-17	0	0	67
Machines apparaten en installaties	66	-22	0	-1	0	0	43
Overige vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal materiële vaste activa - Heffingen	25.057	2.826	0	-958	0	-26	26.898

Toelichting:

Het weergegeven bedrag aan investeringen grond-, weg- en waterbouwkundige werken is besteed voor vervanging, renovatie en (groot) onderhoud van de (druk)rioleringen in diverse straten.

Daarnaast is er een bijdrage van derden ontvangen voor de aanleg drukrioolgemaal aan de Paasbergweg.

*Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut*http://vds04.novulo.com/budgetting/default.aspx
Alle investeringen met maatschappelijk nut, waaronder infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken, worden geactiveerd conform de BBV regelgeving.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur.

Maatschappelijk nut Bedragen x 1.000 Euro's	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Correcties	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	438	-74	0	0	0	0	364
Bedrijfsgebouwen	1	0	0	0	0	0	1
Grond weg en waterbouwkundige werken	19.505	5.229	0	-799	0	-400	23.536
Machines apparaten en installaties	14	0	0	0	0	0	14
Overige vaste activa	204	0	0	-20	0	0	184
Totaal materiële vaste activa - Maatschappelijk nut	**20.163**	**5.156**	**0**	**-819**	**0**	**-400**	**24.099**

Toelichting:

Het betreffen met name de volgende investeringen en bijdragen van derden:

Omschrijving	Investeringen	Bijdragen/Verrekeningen
Vervanging wegen/openbare verlichting	2.766.000	-159.000
Kwaliteitsimpuls Losser	529.000	-116.000
Kwaliteitsimpuls De Lutte	1.018.000	-130.000
Kwaliteitsimpuls Glane	394.000	0
Kwaliteitsimpuls Beuningen	208.000	0
LAGA-pad (incl. fietspad)	51.000	0
Herinrichting omgeving De Muchte	-1.000	-63.000
Herinrichting Vogelbuurt	165.000	-25.000
Overige investeringen	26.000	0
Totaal	**5.156.000**	**-493.000**

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, dan wel de lagere marktwaarde. Verstrekte geldleningen zijn opgenomen tegen de hoogte van de oorspronkelijke geldlening, verminderd met de ontvangen aflossingen, dan wel de lagere marktwaarde.

Het verloop van de financiële vaste activa in 2025 is in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x 1.000 Euro's	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving / Aflossingen	Correcties	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekking deelnemingen	37	0	0	0	0	37
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regelingen	2.573	0	0	0	0	2.573
Leningen deelnemingen	0	0	0	0	0	0
Leningen overig	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	5.397	1.897	0	-2.057	0	5.237
Totaal financiële activa	**8.007**	**1.897**	**0**	**-2.057**	**0**	**7.848**

Toelichting:

De investeringen en afschrijvingen/aflossingen op de langlopende leningen bestaan uit de volgende leningen:

Omschrijving	Nieuwe leningen	Aflossingen
- fietsprivé	38	-43
- hypotheken ambtenaren	0	-125
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	676	-1.171
- VROM startersfonds	1.184	-663
- Stimuleringsfonds SVN	0	0
- Energiefonds	0	-54
Totaal	**1.897**	**-2.057**

Vlottende activa

Voorraden

De boekwaarde van de grondexploitatie betreft uitsluitend het zogenoemde 'Onderhanden werk' (gronden in exploitatie). Door de gewijzigde regelgeving rond de inrichting van de administratie (BBV) mogen de gronden, waarvoor nu en binnen afzienbare tijd geen plan of (voorgenomen) raadsbesluit bestaat om deze in exploitatie te nemen, niet meer onder de voorraden worden opgenomen. In plaats daarvan worden deze onder de 'Materiële vaste activa' opgenomen.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Onder de voorraden wordt ook de boekwaarde verantwoord met betrekking tot gronden opgenomen onder de grondexploitatie. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de voorgeschreven paragraaf Grondbedrijf.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Grond- en hulpstoffen	16	12
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in expl.)	-20	1.259
Totaal voorraden	**-4**	**1.272**

Toelichting:

De voorraden grond- en hulpstoffen betreft de per 31-12-2025 aanwezige eigen verklaringen, gehandicaptenparkeerkaarten en liters diesel.

Het onderhanden werk bevat de in exploitatie genomen bouwgronden:

Omschrijving	Balans-waarde 1-1-2025	Voorziening voor afwaardering en verplichtingen	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening voor afwaardering en verplichtingen	Balanswaarde 31-12-2025
Bouwgrond in exploitatie	1.259	-234	1.493	1.005	2.404	94	-114	-20

De boekwaardemutatie is -€ 1.279.100 (€ 996.400 - € 2.275.500)

De uitgaven en inkomsten zijn als volgt ontstaan:

Omschrijving	Bedrag
Bouw-/woonrijp maken	728.600
Beheerskosten	133.500
Inhuur deskundigheid in- en extern	120.200
Financieringskosten	-61.600
	920.800
Winstneming	83.900
Vermeerderingen	**1.004.700**
Gronduitgifte:	
- 2^1 kap	1.057.300
- vrijstaande woningen	1.302.800

	2.360.100
Exploitatiebijdragen	42.900
Overige bijdragen	900
Verminderingen	**2.403.800**
Verliesvoorziening	-120.000
Verminderingen/verliesvoorziening	**2.283.800**
Boekwaardemutatie	**-1.279.100**

Onderstaand de ontwikkeling van de boekwaarde en het te verwachten eindresultaat van de in exploitatie genomen gronden (* € 1.000):

Voorraden: Gronden in Exploitatie	Boekwaarde 1-1-2025	Vermeerderingen 2025	Verminderingen 2025	Winstneming 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening voor afwaarderingen verplichtingen	Balans-waarde per 31-12-2025	Te maken kosten	Te realiseren inkomsten	Verwacht eindresultaat op eindwaarde *
De Saller	-185	198	239	-32	-257		-257	231	33	59
De Geurmeij	1.177	270	1.105	71	412		412	1.258	1.785	115
Wonen aan het Dinkeldal	-124	138	0	0	14	-14	0	0	0	-14
Invalsweg Overdinkel	276	16	0	0	292	-100	192	66	253	-104
de Muchte	333	172	1.057	36	-517		-517	492	0	25

Nitertweg	244	15	2	0	257		257	61	330	12
Oude Martinusschool	-229	113	0	9	-107		-107	92	0	15
Totaal	**1.493**	**921**	**2.404**	**84**	**94**	**-114**	**-20**	**2.199**	**2.401**	**108**

Sensitiviteitsanalyse grondexploitaties

Vanwege economische onzekerheden is voorzichtigheidshalve een aanvullend scenario ten aanzien van de opbrengstenparameter in beeld gebracht. Per grondexploitatie is het scenario doorgerekend waarbij voor de jaren 2027 en 2028 een opbrengstenstijging van 0% is gehanteerd, in plaats van 3% per jaar. De totale financiële impact van dit scenario op eindwaarde is bij benadering € 55.000 nadelig en daarmee een beperkt financieel risico in relatie tot de gemeentelijke grondexploitaties.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd, die in mindering is gebracht op de boekwaarde. Dit leidt tot de balanswaarde.

Bedragen x 1.000 Euro's	Saldo per 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	-17	0	-17	248
Rekening courant verhoudingen niet financiele instellingen	450	0	450	425
Overige vorderingen	2.064	627	1.437	1.648
Totaal Uitzettingen < 1 jaar	**2.497**	**627**	**1.870**	**2.321**

Toelichting:

De vorderingen op de openbare lichamen bestaan voor het grootste deel uit afgedragen btw.

De rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen betreffen het rekening courantsaldo van het GBTwente ten behoeve van het innen van lokale heffingen, en het rekening courantsaldo van het ROZ voor uitvoering van de BBZ en de TOZO-regeling.

De overige vorderingen bestaat uit:

Onderdeel	Saldo per 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2025
Debiteuren algemeen	606	0	606
Externe vorderingen	4		4
Vordering ROZ	890	182	707
Debiteuren Sociale Zaken	132	351	-218
Vordering GBT	432	94	338
Totaal	**2.064**	**627**	**1.437**

Schatkistbankieren

De gemeente is verplicht om overtollige middelen, boven het drempelbedrag, onder te brengen bij het ministerie van financiën via het zogenaamde schatkistbankieren. Eventuele overtollige middelen mogen niet worden belegd bij andere partijen. Onder voorwaarden mogen wel leningen worden verstrekt aan andere decentrale overheden.

Het drempelbedrag bedroeg € 1.622.300 in 2025. Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemeente in 2025 het drempelbedrag niet heeft overschreden:

(x 1.000 euro)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Buiten schatkist aangehouden bedragen	81	179	271	411
Toegestane drempelbedrag	1.622	1.622	1.622	1.622

Ruimte onder het drempelbedrag	1.541	1.443	1.351	1.212
Overschrijving drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen
Deze worden tegen verkrijgingsprijs opgenomen.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Kas	12	10
Banken	0	674
Totaal liquide middelen	**12**	**684**

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Nog te ontvangen baten	8.513	7.187
Nog te ontvangen bijdragen Rijk	1.750	841
Nog te ontvangen bijdragen ov NL	16	0
Vooruitbetaalde kosten	252	335
Totaal overlopende activa	**10.531**	**8.364**

Toelichting

Onder de overlopende activa zijn ook bedragen verantwoord die betrekking hebben op nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese of Nederlandse overheidslichamen, ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen en specifiek bestedingsdoel. Deze overlopende activa zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Omschrijving (bedrag * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Ontvangen bedragen 2025	Toevoegingen 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	61	0	1.210	1.271
Noodopvang COA	102	102	50	50
SPUK Lokaal Preventie Akkoord	2	0	0	2
SPUK Sport	121	121	188	188
SPUK gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	7	0	55	62
SPUK Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	2	0	0	2
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-. en energiebeleid (CDOKE)	546	546	0	0
Spuk G10 Wet Inburgering	0	0	175	175
Totaal – Het Rijk	**841**	**769**	**1.678**	**1.750**

De nog te ontvangen baten zijn eind 2025 € 8.512.555 en bestaan uit:

Omschrijving (bedrag * € 1.000)	Bedrag
Btw-compensatiefonds	6.689
Leges Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	562
Beschermd wonen	462
Zwembad	266
Algemene uitkering	121
Resultaatbestemming GBT	98
Communicatie	67
Ziekengeld	42
Afrekening Keizerskroon	38
Loonkosten	35
Leges lokale heffingen	29
Overig	104
Totaal	**8.513**

De vooruitbetaalde kosten zijn eind 2025 €269.008 en bestaan uit:

Omschrijving (bedrag * € 1.000)	Bedrag
Huur Prins Hendrikstraat	56
VNG contributie	46
Brandverzekering	35
Huur locatie Oekraïne	18
Verzekeringen materieel	16
Verzekeringen wagenpark	14
Licentie PGA	12
Overig	72
Totaal	**269**

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bedragen x 1.000 Euro's	Stand per 1-1-2025	Rente	Stortingen	Onttrekkingen	Overige mutaties	Stand per 31-12-2025
Onmeunig mooi Losser	7.062	0	2.077	2.388	0	6.751
Wendbare organisatie	26.067	0	1.042	6.201	0	20.908
Eigen vermogen	**33.129**	**0**	**3.118**	**8.589**	**0**	**27.658**
Resultaat 2025						-3.345
						24.313

Toelichting

Het eigen vermogen voortkomend uit de reserves bedraagt eind 2025 € 27.658.000. In onderstaand overzicht staat de verdeling van het eigen vermogen naar de diverse (bestemmings)reserves.

Reserve Code	OmschrijvingBedragen x 1.000 Euro's	Stand per 01-01-2025	Dotaties	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2025
1. Onmeunig mooi Losser					
BR Ov	Reserve Grondexploitaite	1.000	128	128	1.000
	Reserve Onderhoud Wegen	1.319	0	88	1.231
	Reserve Kulturhus Overdinkel	66	0	8	58
	Reserve MOP onderwijs.'10	183	-7	0	177
	Reserve NASB '08+'09	52	0	10	42
	Reserve Gebouwen MOP	586	0	398	188
	Reserve impuls brede school 2009	103	0	0	103
	Reserve Verv. Lampen OV	64	12	0	77
	Inburgering Statushouder	74	0	74	0
	Gezond in de stad	380	0	10	370
	Frictiekosten	112	0	0	112
	Sociaal domein	182	1.000	187	995
	Reserve omgevingswet	0	375	0	375
	Duurzaamheid	1.600	0	710	890
	Herinrichten Beuningen	40	0	0	40
	Reserve Centrumontwikkeling	484	0	0	484
	Versnelling woningbouwopgave	151	0	0	151
	Versnelling landbouwtransitie	143	0	0	143
	Reserve Lastenverlichting	250	0	250	0
	Reserve cofinanciering Leader	200	0	0	200
	Reserve synergie herv. en ink.str.	73	568	524	117
Totaal - Bestemmingsreserve - Overige		7.062	2.077	2.388	6.751
Totaal - Onmeunig mooi Losser		**7.062**	**2.077**	**2.388**	**6.751**
2. Wendbare organisatie					
Alg	Algemene reserve	21.375	42	5.481	15.936
Totaal - Algemene Reserves		21.375	42	5.481	15.936
BR Kap	Invest Bijdragen	4.013	0	470	3.543
Totaal - Bestemmingsreserve - Kapitaalslasten		4.013	0	470	3.543
BR Ov	Reserve conjunctuur/frictiefonds	51	0	0	51
	Reserve Referenda	40	0	0	40
	Aansluiting BRP-digitale dienstverle	263	0	0	263
	Reserve Bibob	325	0	145	180
	Reserve Digitale Transitie	0	1.000	105	895
Totaal - Bestemmingsreserve - Overige		678	1.000	250	1.428

Totaal - Wendbare organisatie	**26.067**	**1.042**	**6.201**	**20.908**
Eigen vermogen	**33.129**	**3.118**	**8.589**	**27.658**

Toelichting Algemene (risico)reserve
Het saldo van dotaties en onttrekkingen aan de algemene reserve is - € 5.439.000 (€ 42.000 -/- € 5.481.000) en kan als volgt worden verklaard.

Vanuit de resultaatbestemming van de gemeenterekening 2024 is besloten het negatieve resultaat van € 2,76 miljoen volledig en laste van de Algemene Reserve te brengen. Daarnaast is een bedrag van € 1.030.000 uitgetrokken voor specifieke bestemming van het resultaat. Verder is conform de begroting een bedrag van € € 1,7 miljoen aan de Algemene Reserve onttrokken, vooral om nieuwe reserves (digitalisering en synergie hervormingsagenda) te vormen. De dotatie aan de algemene reserve heeft betrekking op de winstneming grondexploitaties.

Toelichting Bestemmingsreserves

Onmeunig mooi Losser

Reserve grondexploitatie
De grondexploitatie is een risicovolle activiteit. Om deze risico's op te kunnen vangen, zonder de Algemene risicoreserve aan te moeten spreken, is in 2007 door de raad besloten een reserve Grondexploitatie te vormen. Hierbij is bepaald dat, indien het jaarresultaat van de overige gemeentelijke activiteiten een negatief saldo vertoont, dit eerst wordt aangevuld. Het meerdere wordt voor 50% bestemd voor de Algemene reserve en de andere 50% voor de reserve Grondexploitatie. In geval van een tekort op de grondexploitatie wordt dit eerst ten laste van deze reserve gebracht, een eventueel resterend tekort komt ten laste van de algemene middelen. Op grond van de Notitie grondbeleid 2018 mag de reserve grondexploitatie maximaal € 1 mln. bedragen.

De actualisatie van de grondexploitaties heeft ertoe geleid dat er € 128.000 is vrijgevallen uit de verliesvoorziening Wonen aan het Dinkeldal; dit wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie, maar omdat de reserve al het maximum van € 1 mln. heeft bereikt valt dit bedrag vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Reserve onderhoud wegen
Bij de op 12 mei 2009 vastgestelde bezuinigingsoperatie is besloten dat jaarbudgetten onderhoud wegen volledig voor dit doel mogen worden aangewend. Dat betekent dat een overschot via een reserve beschikbaar blijft. Eventuele tekorten kunnen jaarlijks verrekend worden met deze reserve. Aan de reserve wegen is in 2025 € 88.000 onttrokken in verband met een overschrijding van het jaarlijkse onderhoudsbudget.

Reserve kulturhus Overdinkel
In de reserve is € 66.000 beschikbaar voor dekking van de kosten van het onderhoudscontract in de komende vijftien jaar. In 2025 is aan deze reserve voor de gemaakte kosten voor onderhoud een bedrag van € 8.000 onttrokken.

Reserve MOP onderwijs '10
Aan de reserve MOP onderwijs is in 2025 € 7.000 onttrokken in verband met een overschrijding van het jaarlijkse onderhoudsbudget.

Reserve NASB '08+'09
De gemeente heeft gedurende de periode 2008 - 2012 hiervoor middelen ontvangen via de algemene uitkering. Met de Vereniging Sport en Gemeenten is een convenant gesloten voor

de uitvoering van diverse beweeginterventies. De budgetten hiervoor zijn in de begroting opgenomen. Het verschil budget en realisatie wordt verrekend met de reserve. In 2025 heeft er een onttrekking van € 10.000 plaatsgevonden.

Reserve gebouwen MOP
Op 20 december 2011 heeft de gemeenteraad op basis van de najaarsnota besloten tot het instellen van een reserve voor de MOP gebouwen, inclusief de gebouwen van het onderwijs. Dit omdat het MOP meerjarig is onderbouwd en planmatig wordt weggezet. Aan de reserve gebouwen MOP is in 2025 € 398.000 onttrokken door een overschrijding van het onderhoudsbudget.

Reserve impuls brede school 2009
In maart 2009 is een meerjarig convenant met het rijk gesloten om deel te nemen aan de impuls om combinatiefuncties mogelijk te maken. Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij 1 werkgever maar werkzaam is voor twee of meer sectoren. Losser heeft gekozen voor een samenwerking tussen onderwijs, sport en/of cultuur. Via de algemene uitkering ontvangen we budget voor 3,9 FTE. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve vervanging lampen OV
Deze reserve is bedoeld voor de 4-jaarlijkse vervanging van de lampen van de openbare verlichting. Jaarlijks wordt een bedrag ad € 12.500 gereserveerd.

Reserve inburgering statushouders
Voor de huisvesting van statushouders heeft de gemeente in de loop van 2017 eenmalige middelen ontvangen. Deze middelen zijn bedoeld voor de integratie van statushouders, waaronder participatie en taalonderwijs. Middels een aangenomen amendement is voorgesteld bij de gemeenterekening 2017 het niet bestede bedrag ad € 174.000 in een reserve te bestemmen. In 2020 is deze reserve afgeroomd met € 100.000, omdat het gereserveerde budget niet meer volledig nodig was voor het doel waarvoor de reserve was ingesteld. In 2025 is er € 74.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve gezond in de stad
De gemeente Losser ontving in de periode 2015-2017 via de decentralisatie-uitkering GIDS (Gezond In De Stad) middelen (periode 2015 - 2017) om de aanpak van gezondheidsachterstanden verder vorm te geven. De niet bestede middelen zijn toegevoegd aan de reserve GIDS. In 2025 is er € 10.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve frictiekosten & reserve Sociaal domein
Op het onderdeel 'Sociaal domein', specifiek de drie decentralisaties, is in 2015 een voordelig resultaat geboekt van € 979.000. Bij de vaststelling van de gemeenterekening 2015 is besloten om dit voordeel in een tweetal reserves beschikbaar te houden:

• Bij de implementatie en uitvoering van de nieuwe taken in het Sociaal Domein, wordt gaandeweg duidelijk dat het naar alle waarschijnlijkheid niet voor alle medewerkers haalbaar is om aan de daarbij behorende eisen (kennis en vaardigheden) te voldoen. Dit leidt tot frictiekosten waarvoor een bedrag van € 112.000 is gereserveerd. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

• Voor het uitvoeren van pilots in het Sociaal Domein is een aparte reserve beschikbaar. Doel van deze pilots is om voorzieningen in het voorliggend veld te realiseren, die leiden tot vermindering van de kosten van individuele zorg. Eind 2024 was de reserve bijna uitgeput, om die reden is voorgesteld de reserve Sociaal domein aan te vullen met een bedrag van € 1

miljoen. In 2025 zijn de totale kosten van de pilots van € 87.000 uit deze reserve gedekt. Bovendien is € 100.000 vrijgevallen ter invulling van de in de VJN25 opgenomen taakstelling.

Reserve Omgevingswet
Met de vaststelling van de Bestuursrapportage 2016 is besloten € 200.000 uit het resultaat te reserveren voor de implementatie van de omgevingswet. In 2018 is nog eens € 85.000 toegevoegd. Deze reserve is vervolgens nog meermaals verhoogd voor dekking van kosten van de beoogde implementatie, in de Voorjaarsnota 2019, 2020 en 2022 is in totaal nog € 1.710.000 toegevoegd, onder meer met rijksmiddelen maar ook deels eigen geld. Ter dekking van de gemaakte kosten voor de invoering omgevingswet heeft in 2024 een onttrekking van € 641.000 plaatsgevonden. Daarmee kwam het saldo van de reserve op € 0. In 2025 heeft er een dotatie van € 375.000 plaatsgevonden. De omgevingswet is inmiddels in werking getreden.

Reserve Duurzaamheid
De raad heeft op 13 november 2017 de motie aangenomen om een reserve Duurzaamheidsfonds te vormen en een storting van € 500.000 te doen. Voor de uitvoering van het klimaatakkoord is gedurende vier jaar € 800.000 per jaar beschikbaar gesteld. In 2025 is € 710.000 onttrokken aan deze reserve.

Herinrichten Beuningen
De raad heeft op 13 november 2017 de motie aangenomen om voor dit doel een bedrag van € 40.000 op te nemen. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Centrumontwikkeling
Met de vaststelling van de gemeenterekening 2019 is besloten € 500.000 uit het resultaat te reserveren t.b.v. het centrumplan in Losser. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve versnelling woningbouwopgave
Op 15 november 2022 is door de Raad een amendement aangenomen waarin de raad het college opdraagt een reserve 'Woningbouwopgave' in te stellen voor het aantrekken van extra capaciteit en het aanspreken van externe expertise ter ondersteuning van de doelen met betrekking tot het woonvraagstuk. Er wordt prioriteit gegeven aan de woningbouwprojecten Hannekerveld (Losser), De Lutte Noord (De Lutte) en Beuningen. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve versnelling landbouwtransitie
Op 15 november 2022 is door de Raad een amendement aangenomen waarin de raad het college opdraagt een reserve 'Landbouwtransitie' in te stellen voor het ondersteunen van de Losserse boeren bij de grote opgaven waar zij nu en in de toekomst mee te maken krijgen. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Lastenverlichting
In de VJN2023 is besloten tot vorming van deze reserve. Uit deze reserve wordt in principe jaarlijks een lastenverlichting van € 250.000 op de afvalstoffenheffing gedekt. Dit bedrag leidt tot een korting op de aanslag van ongeveer € 25 per Losserse huishouden. Als het rekeningresultaat het toelaat (batig is), wordt jaarlijks ook € 250.000 ten laste van het resultaat aan deze reserve toegevoegd. Als de reserve in enig jaar geen saldo meer heeft, vindt dat jaar geen lastenverlichting plaats. In 2025 is € 250.000 onttrokken aan deze reserve.

Reserve cofinanciering Leader
De gemeente Losser draagt jaarlijks voor maximaal 25% bij aan projecten in de gemeente die betrekking hebben op plattelandsontwikkeling vanuit Leader. De bijdrage is onderdeel van

cofinanciering waarin de provincie (25%) en Rijk (50%) meebetalen. De Leader-periode loopt van 2023 - 2027. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve synergie hervormingsagenda en inkoopstrategie
Deze reserve is ingesteld voor de nieuwe aanbesteding Jeugdhulp en WMO. Voor eind 2025 zullen we alle indicaties moeten herindiceren. De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is hierbij een belangrijk initiatief met naast regionaal ook lokaal verplichte taakstellingen om knelpunten in de jeugdzorg aan te pakken en het jeugdzorgstelsel houdbaar te maken voor de toekomst. Tijdens de overgang en implementatie naar het nieuwe model wordt gestreefd naar synergie en kan er een kwaliteit-slag gemaakt worden waardoor de inwoners passende ondersteuning ontvangen, de sociale basis wordt versterkt en inzet van zwaardere zorg wordt vermeden. De overgang naar het nieuwe inkoopmodel loopt twee kalenderjaren (2024 en 2025) en wordt gefinancierd uit deze reserve. In 2025 heeft er een storting aan deze reserve plaatsgevonden van € 568.000 en is € 524.000 onttrokken aan deze reserve.

Wendbare organisatie

Algemene reserve

Zie toelichting aan het begin, bij het onderdeel 'Toelichting Algemene risicoreserve'.

Reserve investeringsbijdragen
Op grond van het BBV mogen bijdragen uit eigen reserves in investeringen met economisch nut niet in mindering worden gebracht op de boekwaarde van deze investeringen. Hier is sprake van de zogenaamde 'bruto - verantwoording'. In de praktijk houdt dit in dat er een jaarlijkse vrijval van deze reserve plaatsvindt op basis van de afschrijvingstermijn van het betreffende activum. Hierbij wordt ook rekening gehouden met rente, zodat dit hetzelfde effect heeft als een netto - verantwoording, zij het dat de vrijval op grond van de regelgeving niet gebeurt via het betreffende product maar via functie 980 en op deze wijze via de bestemming.

Conform de begroting heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 470.000 voor de reguliere bijdrage in de kapitaallasten.

Reserve conjunctuur/ frictiefonds
Op 12 mei 2009 heeft de Raad bij het vaststellen van de bezuiniging besloten tot het instellen van een conjunctuur-/frictiefonds in 2010 van € 1.000.000. Dit fonds is bedoeld voor het opvangen van tijdelijke, conjuncturele tegenvallers, waarbij te denken valt aan bijvoorbeeld niet door het rijk gecompenseerde uitkeringsgelden en teruglopende leges. Tevens is dit fonds bedoeld voor opvang frictiekosten in de vorm van eenmalige personele effecten als uitvloeisel van de organisatorische aanpassingen. Ook de samenwerking met Enschede en het GBT en de daaruit voortvloeiende frictiekosten vallen hieronder. In 2020 is deze reserve afgeroomd met € 87.000, omdat voor de kosten die voortvloeien uit conjuncturele tegenvallers de Algemene risicoreserve beschikbaar is. Het overige deel van de reserve is beschikbaar voor de aangegane verplichtingen die voortvloeien uit frictiekosten. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve referenda
Op 10 november 2015 is door de Raad een amendement aangenomen waarin de raad het college opdraagt een reserve in te stellen 'ten behoeve van het houden van referenda'. Op deze manier wordt voorkomen dat de financiële situatie van de gemeente een argument is om een referendumverzoek van inwoners af te wijzen. Dit amendement is bij de bestuursrapportage 2016 geëffectueerd. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Aansluiting BRP-digitale dienstverlening
Vanuit Digitaal 2017 is landelijk koers gezet richting het zoveel mogelijk digitaal aanbieden van producten aan inwoners en bedrijven. Om die reden is samen met Enschede gekozen voor de applicatie iBurgerzaken. Hiervoor is een bedrag van € 438.000 gereserveerd ter dekking van de kapitaallasten van de applicatie, de te maken projectkosten en de kosten voor het trainen van de medewerkers.

In het project was ook voorzien in het realiseren van de aansluiting met de BRP. De minister Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het project BRP gestopt. In het kader van het project iBurgerzaken vindt aansluiting op de BRP dan ook niet plaats.

Het project iBurgerzaken is afgerond, de kapitaallasten van de investering worden uit deze reserve gedekt. In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Bibob
In reserve is € 574.000 beschikbaar gesteld voor de intensivering van de toepassing Bibob-beleid om te voorkomen dat ongewild criminele activiteiten gefaciliteerd worden waardoor de veiligheid, leefbaarheid, rechtsorde of de bestuurlijke slagkracht worden aangetast. In 2025 is € 145.000 onttrokken voor de gemaakt kosten.

Reserve Digitale Transitie

De Reserve Digitale Transitie is bedoeld als financiële buffer om de digitale ontwikkeling van de organisatie mogelijk te maken en te versnellen, zonder dat deze direct zwaar drukken op de jaarlijkse begroting. Bij de Voorjaarsnota 2023 is bepaald dat deze reserve gevormd moest worden (1 miljoen), dit was niet correct verwerkt in de begroting. Daarom is in het kader van de jaarrekening 2024 op 8 juli 2025 alsnog besloten deze reserve te vormen via de resultaatbestemming. In 2025 heeft er een dotatie aan deze reserve plaatsgevonden van € 1.000.000 en is € 105.000 onttrokken aan deze reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde met uitzondering van de voorzieningen waarbij het tijdsaspect een betekenisvolle rol speelt. Deze voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde. Dit geldt bijvoorbeeld voor de pensioenvoorziening van de wethouders die gebaseerd is op actuariële berekeningen.

Bedragen x 1.000 Euro's	Stand per 1-1-2025	Dotaties	Vrijval	Bestedingen	Stand per 31-12-2025
Onmeunig mooi Losser	6.474	493	0	65	6.902
Wendbare organisatie	3.625	949	0	181	4.394
Voorzieningen	**10.100**	**1.442**	**0**	**246**	**11.296**

Gemeente Losser

Bedragen * 1000 Euro	Stand 31-12-2024	Bestedingen 2025	Stortingen 2025	Vrijval 2025	Eindstand 2025
Fysiek					
Voorz. reiniging	737	15	0	0	722
Voorz. verv. afvalcontainers	198	0	0	0	198
Voorz. riolering	5.485	23	455	0	5.918
Voorz. instandhouding bleekhuisje	22	27	5	0	0
Kwailiteitsimpuls groene omgeving	0	0	33	0	33
Herstructurer.ontmanteling Top Craft	32	0	0	0	32
Totaal Onmeunig mooi Losser	**6.475**	**65**	**493**	**0**	**6.902**
Bestuur en Dienstverlening					
Voorz. pensioenen wethouders	3.625	181	949	0	4.394
Totaal Wendbare organisatie	**3.625**	**181**	**949**	**0**	**4.394**
Totaal	**10.100**	**246**	**1.442**	**0**	**11.296**

Toelichting:

Onmeunig mooi Losser

Voorziening reiniging

Het saldo tussen lasten en baten met betrekking tot de afvalinzameling wordt jaarlijks verrekend met deze voorziening. Het resultaat op de afvalinzameling heeft er toe geleid dat een bedrag aan de voorziening Reiniging is onttrokken van € 15.000.

Voorziening vervanging afvalcontainers

Deze voorziening heeft per ultimo 2025 een saldo van € 197.900.

Voorziening riolering

Het saldo tussen lasten en baten van de riolering wordt jaarlijks verrekend met deze voorziening. De hoogte van het rioolrecht is gebaseerd op het kostendekkingsplan dat onderdeel is van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In de begroting 2025 was een netto onttrekking aan deze voorziening geraamd van € 526.600. De werkelijke storting bedraagt € 455.100. Dit verschil wordt voor een groot deel veroorzaakt door een forse besparing op kapitaallasten. Een uitgebreidere toelichting is te vinden in hoofdstuk 3.2.

Voorziening instandhouding bleekhuisje

De stichting die voorheen het bleekhuisje exploiteerde is opgeheven en heeft de bezittingen overgedragen aan de gemeente. Samen met de liquidatieopbrengst worden de huuropbrengsten in de voorziening gestort, om daarmee het onderhoud aan het bleekhuisje te kunnen uitvoeren; in 2025 is er geïnvesteerd in een kapschuur, waardoor deze voorziening leeg is, maar dit zal in de komende jaren weer worden aangevuld met de huuropbrengsten.

Kwaliteitsimpuls Groene omgeving

Op basis van de in de gemeenteraad van 7 juni 2022 aangenomen ‘motie Kienhuis’ is met de eigenaar van de Deppenbroekweg 1 een overeenkomst aangegaan om de voormalige legale agrarische bebouwing te hergebruiken ten behoeve van een groothandel in hout- en bouwmaterialen. Met deze overeenkomst is de eigenaar verplicht om uitvoering te geven aan het Landschappelijk inrichtingsplan en aanvullend te investeren in het kader van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Omdat de eigenaar geen mogelijkheden heeft om deze KGO-investering te realiseren op eigen gronden, is overeengekomen dat hij een financiële bijdrage levert die de gemeente vervolgens kan inzetten voor projecten in het buitengebied die de ruimtelijke kwaliteit versterken. Op basis van de uitgangspunten bedraagt de berekende KGO-investering in totaal € 33.250. Dit bedrag is in 2025 in een voorziening gestort.

Voorziening herstructurering Top Craft

Op basis van de notitie "Mensenwerk" hebben de drie deelnemende gemeenteraden in december 2011 besloten om Gr-WOT en het toenmalige uitvoeringsbedrijf Top Craft te ontmantelen en over te gaan tot separate uitvoering van de WSW door de drie afzonderlijke gemeenten. Als gevolg van deze beslissing is in de gemeenterekening 2011 een voorziening "Herstructurering" gevormd van € 8.284.000 (het Losserse deel is 33%). De voorziening bedroeg op 31-12-2025 afgerond nog € 32.000. De gemeente Oldenzaal is belast met de afwikkeling van de liquidatie; naar verwachting wordt eind 2026 deze voorziening opgeheven.

Wendbare organisatie

Voorziening pensioenen wethouders

Op grond van het BBV dient voor de pensioenverplichtingen, die de gemeente heeft jegens bestuurders en oud-bestuurders dan wel jegens hun nabestaanden een voorziening te worden gevormd. Jaarlijks zal moeten worden beoordeeld op basis van een actuariële berekening of de voorziening nog toereikend is.

Per 1 januari 2025 bedroeg deze voorziening € 3.625.300; op basis van de dekkingsgraad van het ABP is per deze datum een voorziening nodig van 111,7% (€ 4.234.412) Op basis van gemaakte landelijke afspraken wordt per 1-1-2028 deze voorziening overgedragen aan het ABP. Dit betekent dat bij de berekening van de benodigde voorziening ook rekening gehouden moet worden met het dekkingspercentage van het ABP, dat per 31-12-2025 123,5% bedroeg; hierdoor is een extra storting van € 870.400 nodig geweest. Naast de normale jaarlijkse verrekeningen voor de uitbetaalde pensioenen en eventuele vrijval en storting heeft de voorziening daardoor per eind 2025 een omvang van € 4.393.500.

Door een rentestijging of een daling van de dekkingsgraad van het ABP (tot overdracht per 1-1-2028) is een gedeeltelijke vrijval van deze voorziening mogelijk. Andersom kan een rentedaling of een stijging van de dekkingsgraad er toe leiden dat een aanvullende storting noodzakelijk is.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Bedragen x 1.000 Euro's	Stand per 01-01-2025	Toevoegingen	Aflossingen	Overige mutaties	Stand per 31-12-2025
Onderhandse leningen binnenl. banken en overige fin. instell	36.196	0	2.386	0	33.809
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0	5.000	0	0	5.000
Waarborgsommen	0	0	0	0	0
Totaal Schulden met rentetypische looptijd van > 1 jaar	**36.196**	**5.000**	**2.386**	**0**	**38.810**

Toelichting:

De aflossingen op de leningenportefeuille bedroegen € 2,386 miljoen. In 2025 hebben we een nieuwe langlopende leningen afgesloten van € 5 miljoen. De looptijd is 10 jaar, en het rentepercentage is 2,69%.

In 2025 lopen verder geen langlopende leningen af. Dat is pas in 2027, 2028 en 2030 weer het geval.

De totale rentelast voor de vaste schulden bedroeg € 641.000 in 2024. Onder de vlottende schulden is de verplichting van de in 2025 af te wikkelen rente opgenomen van in totaal € 385.000.

Vlottende passiva

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Kasgeldleningen o/g	14.500	7.500
Bank en girosaldi	2.266	0
Overig schulden	5.147	7.074
Totaal **Schulden met rentetypische looptijd van < 1 jaar**	**21.913**	**14.574**

Toelichting:
In 2025 is een kasgeldlening van € 14,5 miljoen aangetrokken. Het banksaldo is negatief. De vlottende schuld bestaat alleen nog uit de diverse overige schulden. Het saldo is per 31-12-2025 € 5.147.000. Een specificatie van dit bedrag ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2025
Af te dragen sociale premies en loonheffing december	1.635
Betalingen onderweg	2.983
Af te dragen sociale premies uitkeringen	137
BTW	99
Overige	491
Totaal overige vlottende schulden	**5.147**

Overlopende Passiva
In artikel 44, lid 2 **BBV** wordt voorgeschreven dat de nog te besteden middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is, onder voorzieningen moeten worden verantwoord. Voor specifieke uitkeringen geldt een uitzondering. Niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel (“geoormerkt”) dienen als “vooruit ontvangen” op de balans te worden verantwoord, onder de post overlopende passiva.

Bedragen x 1.000 Euro's	2025	2024
Overig	5.279	5.391
Nog te betalen kosten	3.506	1.617
Vooruitontvangen baten	394	394
Overlopende passiva	**9.179**	**7.402**

Toelichting
Hieronder treft u een specificatie van de "van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen, voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel". Deze dienen ter dekking van lasten van komende begrotingsjaren. Het saldo van deze post gestegen met ongeveer € 0,3 mln., van € 4,8 naar ruim € 5,1 mln.

Onderwerp	Van	Boekwaarde per 01-01-2025	Toevoegingen 2025	Bestede bedragen 2025	Boekwaarde per 31-12-2025
D8 Rijksbijdrage OAB 2019 t/m 2022	Rijk	208	545	649	104

Centrumarrangement Losser	Provincie	108	0	0	108
Lokale initiatieven ENDTAG	Provincie	5	0	0	5
Dorpsranden de Lutte	Provincie	41	0	0	41
Wijkuitvoeringsplannen	Provincie	-24	0	0	-24
TOZO 2020	Rijk	306	0	0	306
prov overijssel 19122022 678	Provincie	30	0	0	30
G10 Wet Inburgering 2021	Rijk	175	451	626	0
H4 Sport	Rijk	141	331	489	-17
C55 Energiearmoede	Rijk	2.939	1.166	511	3.594
E84 Verkeersveiligheid	Rijk	195	0	81	114
E120 Verkeersveiligheid	Rijk	0	397	66	331
C92 Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	Rijk	1	0	0	1
H30 Brede Spuk	Rijk	0	426	426	0
G3 BBZ	Rijk	11	0	8	3
G13 Onderwijsroute	Rijk	29	0		29
D23 Vernieuwingsimpuls bibliotheken	Rijk	440	0	246	194
DUMAVA	Rijk	178	0	0	178
Prov Overijs D2024-05-000621 Aalsg.	Provincie	0	23	0	23
Prov Overijssel Hub S2025-0000890	Provincie	0	320	0	320
Totaal overlopende passiva		**4.782**	**3.659**	**3.102**	**5.339**

Onder de "overige vooruitontvangen bedragen" staat vooral het saldo van de rekening voor Leader plus en de particuliere grondexploitaties. Wij beheren middelen van de NOT-gemeenten en de rijksdienst voor ondernemend Nederland.

De post "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen" betreft vooral de verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Dit met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze post is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	Verplichting
Verplichting Jeugd - Wmo 2025	1.115
Nog te betalen Spuk G10 Inburgering	107
Nog te betalen BTW	143
Nog te betalen accountantskosten (subsidieverantwoording)	7
Vooruitontvangen bedragen particuliere grexen	-17
	1.354

4.3. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Verplichtingen

Tot de niet uit de balans blijkende verplichtingen worden de meerjarige contracten zoals langlopende huur- en leaseverplichtingen of onderhoudscontracten gerekend. Daarnaast valt de overlopende verplichting voor restant verlofuren hieronder.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen: Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende (spaar)verlofaanspraken. Voor 2025 komt dit neer op een spaar- en restantverlof van ongeveer € 824.000 (saldo op 31-12-2025).

De gemeente Losser kent geen langlopende huur- en leaseverplichtingen groter dan € 100.000.

Naast bovengenoemde verplichtingen is de gemeente voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. De belangrijkste betreffen:

- Huurovereenkomsten;
- Onderhoud- en serviceovereenkomsten;
- Overige opdrachten die in 2025 aan derden zijn verstrekt en in 2026 en volgende jaren worden uitgevoerd;
- Deelname aan een aantal gemeenschappelijke regelingen (verwezen wordt naar de paragraaf Bedrijfsvoering), onder meer de samenwerking met de gemeente Enschede.

Gewaarborgde geldleningen
Hieronder volgt het verloopoverzicht volgens artikel 57 BBV van de gewaarborgde geldleningen.

Artikel 50 BBV schrijft voor dat aan de passiefzijde buiten de balanstelling het bedrag wordt opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt. Voor zover leningen door de gemeente zijn gegarandeerd is buiten telling het totaalbedrag van de gegarandeerde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Gewaarborgde leningen	Oorspronkelijk hoofdsom	Stand 01-01-2025	Correcties 01-01-2025	Nieuwe garanties	Aflossingen	Stand 31-12-2025
Gegarandeerde geldleningen aan:						
Kunst/Cultuur	294	171	0	0	10	161
Overig	61	13	0	0	4	9
Totaal	**356**	**184**	**0**	**0**	**13**	**170**

Bij deze leningen staat de gemeente voor 100% van het vermelde saldo garant.

Daarnaast heeft de gemeente nog verplichtingen op het gebied van de WSW en de WEW.

Percentage borging door de gemeente Losser	Oorspronkelijke hoofdsom	Bedrag borging 01-01-2025	Bedrag borging 31-12-2025
50%	644.952	58.625	68.157
100%	661.270	2.053	2.223
Totaal	**1.306.222**	**60.678**	**70.381**

Het WSW staat voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Bij deze leningen treedt de Gemeente Losser op als 'achtervang'. Dit betekent dat indien een corporatie niet aan haar betaalverplichtingen kan voldoen allereerst het WSW gehouden is om de betalingen te verrichten. Slechts indien het WSW niet in staat is om deze verplichtingen te voldoen zal de gemeente renteloze leningen aan het WSW moeten verstrekken, zodat het fonds alsnog aan de claims kan voldoen. Overigens heeft het WSW momenteel de hoogst mogelijke kredietstatus (triple A) zodat het onwaarschijnlijk is dat het WSW van deze mogelijkheid gebruik zal maken.

Het WEW staat voor het Waarborgfonds Eigen Woningen. Dit zijn de Nationale Hypotheek Garanties die worden verstrekt aan particulieren. Hier gelden dezelfde regels als bij het WSW. De gemeente is slechts 'achtervang'.

Ten opzichte van vorig jaar is de omvang van de geborgde leningen gestegen van € 60,678 mln. naar € 70,381 mln. Dat komt door toevoeging van het aandeel van Losser vanuit de nieuwe achtervangovereenkomst. Hierbij wordt sinds vorig jaar de achtervang naar rato van het bezit van de corporaties binnen de gemeentegrenzen toegerekend.

Gebeurtenissen na balansdatum
Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

5. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad in de financiële verordening, die vastgesteld is in de vergadering van 11 november 2025, bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1,9 mln. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 5,73 mln. bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1,9 mln.

Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4,97 mln acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De raad en het college hebben afspraken gemaakt over de besteding van de investeringskredieten binnen het meerjarige kader. Zolang aannemelijk is dat de totale uitgaven binnen het door de raad beschikbaar gestelde investeringskredieten blijven, is er geen sprake van onrechtmatigheid bij overschrijding van afzonderlijke jaarschijven. Dit wordt wel toegelicht in de jaarrekening, omdat het niet aanwenden van investeringskredieten kan duiden op vertragingen in de uitvoering van de investeringen (en dus beleid).

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Criterium	
A. Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 5,67 mln
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0,06
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0,-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	€ 0,-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden (programma's Onmeunig mooi Losser en Wendbare organisatie en transparant bestuur)	€ 5,73 mln
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. 5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 4,97 mln € 0,76
B. Voorwaardencriterium	
6. Geen bevindingen	€ 0,-
C. M&O criterium	
7. Geen bevindingen	€ 0,-
Totaal onrechtmatigheden 2025 (A+B+C)	€ 5,73 mln
Waarvan acceptabel	€ 4,97 mln
Waarvan niet acceptabel	€ 0,76

De begrotingsonrechtmatigheden per programma zijn in onderdeel 3.5 Begrotingsrechtmatigheid nader toegelicht. Daarbij is het toegelicht welke overschrijdingen als acceptabel worden aangemerkt. Hoewel de niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden onder de verantwoordingsgrens blijven, dragen deze bij aan de overschrijding van de totale verantwoordingsgrens, waardoor dezeook worden toegelicht onder Rechtmatigheid, paragraaf Bedrijfsvoering.

6. Bijlagen

6.1. Beleidsindicatoren

Hieronder worden de indicatoren van het BBV gepresenteerd. De scores van Losser worden vergeleken met de Nederlandse scores en met de gemeenten die < 25.000 inwoners hebben.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begrotingen jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

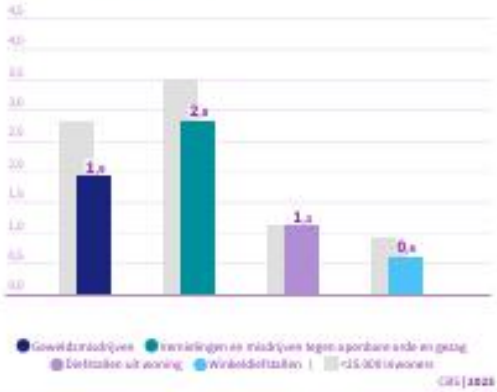
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2021 - 2025

Misdrijven
Losser, per 1.000 inwoners

CBS | 2025

Economie

Functiemenging

46,0%
Losser

49,9%
<25.000 inwoners

Meerdere bronnen | 2024

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw. 15 t/m 64 j.

160,2
Losser

195,4
<25.000 inwoners

LISA | 2024

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,0
Losser

8,5
<25.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

16
Losser

21
<25.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,4% Lasser

1,8% <25.000 inwoners

DUO/Ingrado | 2024

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

41,4% Lasser

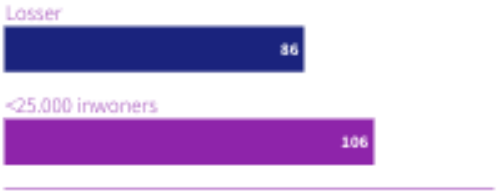
44,1% <25.000 inwoners

Gezondheidsmonitor | 2024

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS | 2024

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

53,5% Lasser

45,7% <25.000 inwoners

berekening | 2022

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde

x €1.000

CBS | 2021 - 2025

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

615,0 Lasser

719,4 <25.000 inwoners

Meerdere bronnen | 2024

Jongeren met een delict voor de rechter

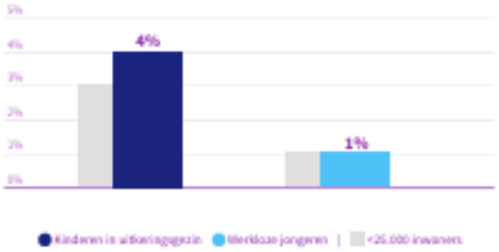
0% Lasser

1% <25.000 inwoners

CBS | 2023

Achterstand onder jeugd

Lasser

CBS | 2024

Netto arbeidsparticipatie

72,1% Lasser

74,0% <25.000 inwoners

CBS | 2025

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

CBS | 2025

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

Losser	<25.000 inwoners
7,0	8,6

BAG/NRF | 2024

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Losser	<25.000 inwoners
234,9	156,6

CBS | 2024

Demografische druk

CBS - ABF | 2025

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2024

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Losser	<25.000 inwoners
€ 1.052	€ 996

COELO | 2025

Jongeren met jeugdbescherming

Losser	<25.000 inwoners
1,2%	0,9%

CBS | 2024

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Losser	<25.000 inwoners
€ 1.084	€ 1.091

COELO | 2025

Jongeren met jeugdreclassering

Losser	<25.000 inwoners
x	0,4%

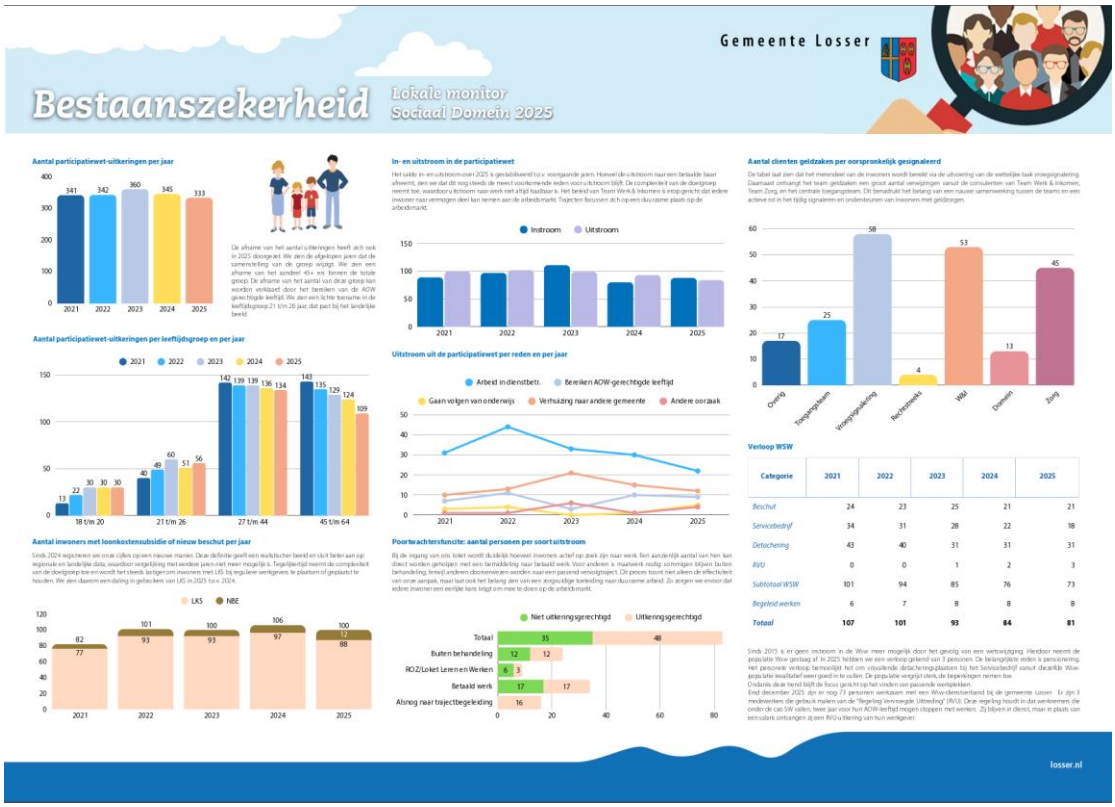
CBS | 2024

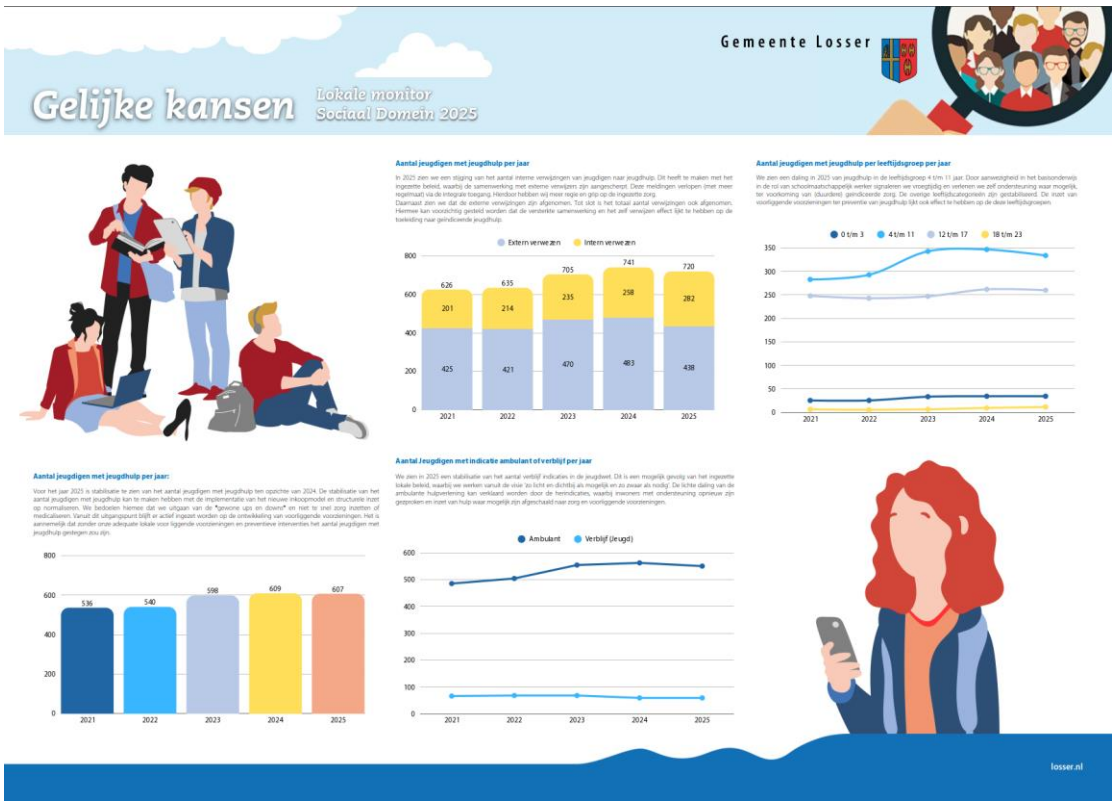
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

Losser	<25.000 inwoners
480	623

CBS GMSD Wmo | 2025

6.2. Monitor Sociaal Domein

Gemeente Losser

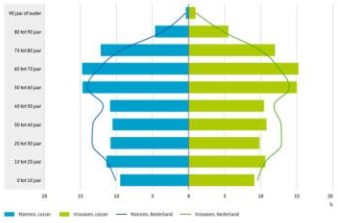
Inclusieve en veilige samenleving

Lokale monitor Sociaal Domein 2025

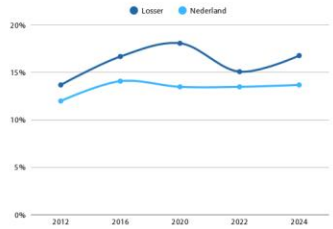
Leeftijdsopbouw Losser

De grafiek laat leeftijdsopbouw zien in de Gemeente Losser in 2025. De staven geven de procentuele verdeling weer van de inwoners van Losser per leeftijdsgroep. De lijn is de procentuele verdeling van de inwoners van Nederland per leeftijdsgroep. Uit de grafiek komt duidelijk naar voren dat Losser procentueel meer 30 tot 90-jarigen heeft dan dat in Nederland het geval is en procentueel minder 20-50 jarigen. Voor en visualisatie van de ontwikkeling van de dubbele vergrijzing in Nederland klik hier: www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/bevolkingspiramide.

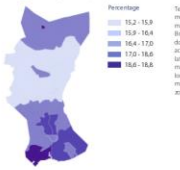

Percentage mantelzorg Nederland vs Losser:

Sinds 2022 neemt het percentage mantelzorgers in de gemeente Losser toe. Dit ligt niet in lijn met de landelijke trend.

Mantelzorg in Losser per buurt, 18 jaar of ouder

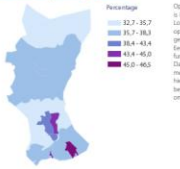
Ten opzichte van de vorige monitor sociaal domein, is er met name een stijging zichtbaar in het percentage mantelzorgers in Glane en Overijssel.
Binnen de gemeente Losser is er aandacht voor deze doelgroep. Zo organiseert Fundament diverse activiteiten om mantelzorgers te ondersteunen en te laten ontspannen. Jaarlijks krijgen verschillende mantelzorgers een mantelzorgwaardering. Daarnaast loopt er een regionale pilot lagedrempelig om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten zodat zij hun zorgtaken duurzaam kunnen volhouden.

Vrijwilligerswerk in Losser per buurt, 18 jaar of ouder

Ten opzichte van de vorige monitor sociaal domein, lijkt er een verschuiving te zijn wat betreft percentages in de verschillende dorpen. Waar in de vorige monitor met Beuningen en buitengebied de Lutte het hoogste percentage vrijwilligers had, lijken dit nu Beuningen en buitengebied Losser te zijn.
LosserDoet verbindt inwoners en organisaties met passend vrijwilligerswerk. De Vrijwilligersacademie biedt trainingen en workshops om vrijwilligers te versterken. Organisaties vinden er ondersteuning bij het werven en begeleiden van vrijwilligers. Fundament Losser zorgt samen met partners voor een sterke, betrokken gemeenschap.

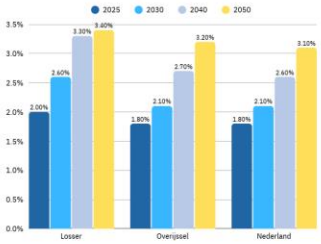
Eenzaam in Losser per buurt, 18 jaar of ouder

Opvallend is dat het percentage eenzaamheid het laagst is in Beuningen en het buitengebied van de gemeente Losser. Waarbij het percentage eenzaamheid, ten opzichte van de vorige monitor, in de hele gemeente gedaald lijkt te zijn. Er is veel aandacht voor het thema Eenzaamheid. Zo organiseren Gemeente Losser en fundament jaarlijks de week tegen Eenzaamheid. Daarnaast wordt het hele jaar door in samenwerking met partners activiteiten georganiseerd. Het doel hiervan is het doorbreken van het taboe, bewustwording creëren en mensen aanzetten tot actie om sociale verbinding te versterken.

Ontwikkeling percentages per gemeente (jaren gegroepeerd)

Landelijk zien we dat het aantal mensen met dementie blijft toenemen. Gezien de dubbele vergrijzing in Losser zien we ook een stijging van het aantal dementerenden in Losser. De prognose is dat we structureel hoger blijven scoren per prognosejaar ten opzichte van Nederland en de provincie Overijssel. Om te blijven investeren op dit thema hebben we een overlegoep dementie waarin de gemeente samen met Fundament en verschillende zorginstellingen aandacht blijft houden voor deze doelgroep.
In 2025 heeft gemeente Losser het label dementievriendelijke gemeente behaald. Dit betekent dat gemeente Losser zich actief inzet voor een samenleving waarin mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk kunnen meedoen.

Gemeente Losser

Vitaal opgroeien en ouder worden

Lokale monitor Sociaal Domein 2025

Overmatig drinken in Losser per buurt, 18 jaar of ouder

Deze grafiek geeft een overzicht van het percentage overmatige drinkers per buurt in de gemeente Losser. Overmatig drinken betreft het drinken van meer dan 21 glazen alcohol per week (mannen) of meer dan 14 glazen alcohol per week (vrouwen). De gegevens zijn gebaseerd op de gezondheidsmonitor GGD 2024. Het landelijke gemiddelde van overmatige drinkers ligt op 5,8%. Alle buurten in Losser scoren boven dit gemiddelde, waarvan Bedrijfsterrein Losser met 14,2% het hoogste. In Q1 2025 is door de gemeenteraad van Losser het Preventie-en handhavingsplan middelengebruik vastgesteld. Aansluitend hierop is het Uitvoeringsplan middelengebruik opgesteld.

Overgewicht in Losser per buurt, 18 jaar of ouder

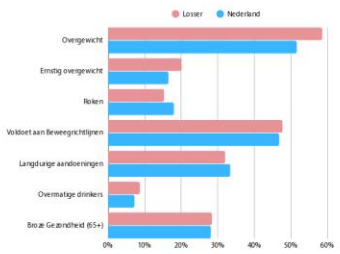

In deze grafiek is het percentage overgewicht per buurt in Losser weergegeven voor inwoners vanaf 18 jaar. De gegevens zijn gebaseerd op de gezondheidsmonitor GGD 2024. Overgewicht is een BMI van 25,0 kg/m2 en hoger, gebaseerd op zelf-gerapporteerde lengte en gewicht. Het landelijke gemiddelde aantal inwoners met overgewicht ligt op 51,6%, tegenover 59,5% binnen de gemeente Losser. In Overbrink zien we het hoogste percentage overgewicht (68,6%). In 2024 hebben we gebruikt als onderzoeksjaar voor de pilots. Volwassenen naar een gezonder gewicht en Kinderen naar een gezonder gewicht. In 2025 zijn pilot van start gegaan om bij te dragen aan de bewustwording omtrent een gezonde leefstijl en het stimuleren van beweging.

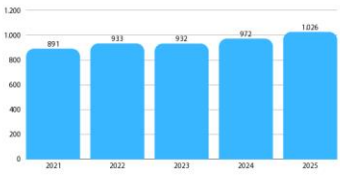
Percentage per gezondheidsindicatie | gemeente Losser vs. Nederland

Wanneer we kijken naar de vergelijking van het gemiddelde percentage van Nederland versus de gemeente Losser op basis van verschillende gezondheidsindicatoren, dan zien we dat de gemeente Losser overal slechter scoort tegen het Nederlandse gemiddelde aan zit. Op de thema's roken, beweegrichtlijnen en langdurige aandoeningen zien we dat we beter scoren dan het landelijke gemiddelde. Op de thema's (ernstig) overgewicht, overmatig drinken en (sociaal) gezondheid (65+) scoren we minder goed dan het landelijk gemiddelde. We geven extra aandacht aan deze onderwerpen bij diverse projecten.

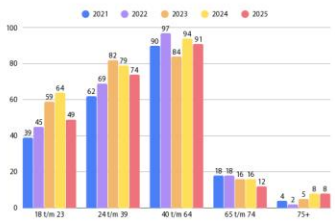
Aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning per jaar

Op het gebied van huishoudelijke ondersteuning zien we een stijging in aantallen inwoners met een indicatie. Gezien de dubbele vergrijzing is dit niet opvallend. De lijn over de afgelopen jaren laat een lichte trend zien. We verwachten dat deze trend zich ook blijft voortzetten.

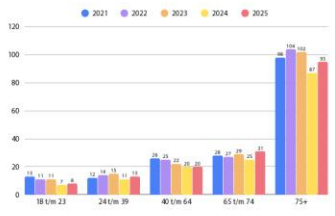
Aantal inwoners met individuele begeleiding per leeftijdsgroep en per jaar

We zien het afgelopen jaar een lichte daling van het aantal inwoners met een indicatie individuele begeleiding. Alleen in de categorie 75+ blijft het aantal cliënten gelijk.
De lichte daling van de ambulante huisvestiging kan mogelijk verklaard worden door de herindicaties vanuit de implementatie van het nieuwe inkoopmodel, waarbij inwoners opnieuw zijn gekeken. Daarnaast heeft de ingezette beweging van normaliseren een mogelijke verschuiving naar het voorliggend veld opgeleverd.

Aantal cliënten met indicatie dagbesteding per leeftijdsgroep per jaar

In de leeftijdsgroepen van 18 t/m 64 zien we geen wezenlijke veranderingen. Het aantal indicaties vanaf 65 jaar is het afgelopen jaar toegenomen. Gezien de vergrijzing en het toenemende aantal dementerenden in de gemeente Losser is dit te verklaren. Door te blijven investeren in algemene voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de cultuurle en actieve ontmoeting, streven we ernaar de behoefte aan gerindiceerde zorg te verminderen.

7. Overige gegevens

Alle ten tijde van het opmaken van de gemeenterekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de gemeenterekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de gemeenterekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

8. Controleverklaring accountant

<controleverklaring accountant invoegen>